

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

ΛΟΓΟΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗ

Α' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΙΣΤ
ΑΡΧ
1977

Τίνα Τσελέντζη

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

ΛΟΓΟΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗ

ΙΟΥΛΙΩΝΙΑΚΟΙ Α-Β
ΚΑΙ ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΙ Α-Β

Α' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΜΕΤΕΒΛΗΤΗ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΥΠΟΜΕΜΟΡΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

17357

ΙΟΤΟΛ
ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗ

Οί εισαγωγές και τό λεξιλόγιο μεταγλωτίστηκαν από τό Δ. Ν. Σακκά, Σύμ-
βουλο Β' του Κ.Ε.Μ.Ε.

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

ΛΟΓΟΙ
ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗ

(ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΙ Α-Β
ΚΑΙ ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΙ Α-Β)

Α΄ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΑΘΗΝΑΙ 1977

ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΚΟΣΜΑ

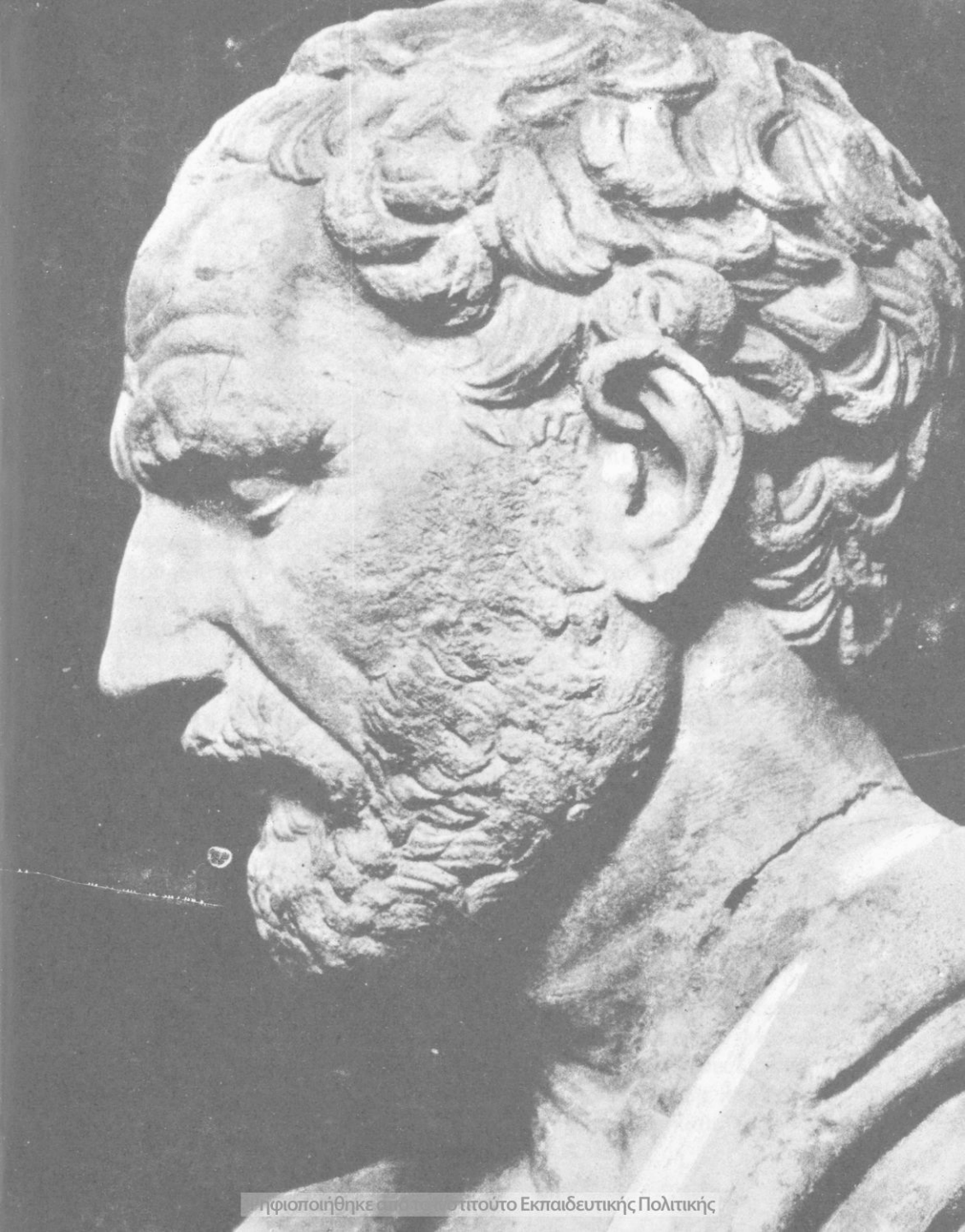
ΛΟΓΟΙ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗ

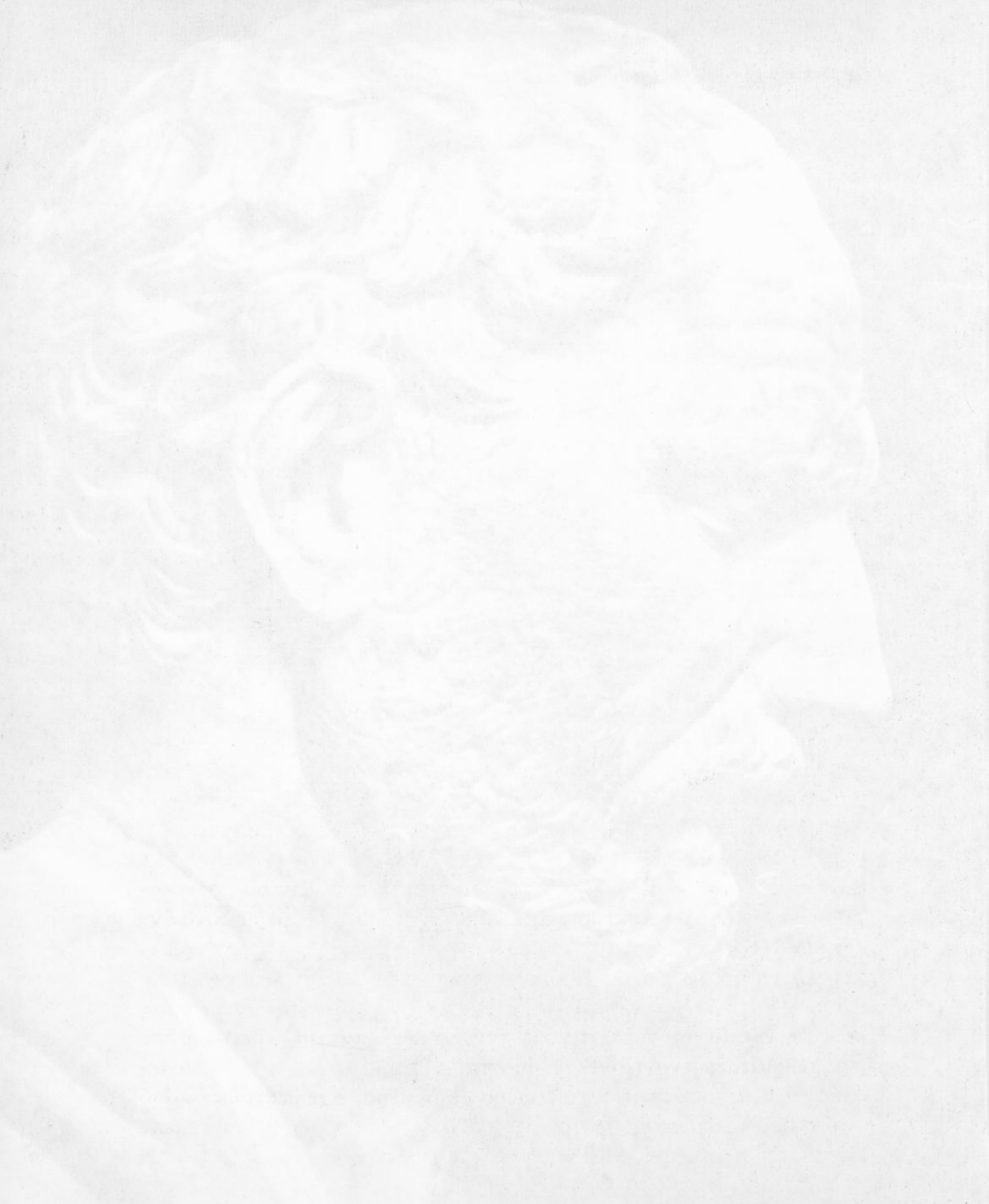
(ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΙ Α-Β)
ΚΑΙ ΦΙΛΙΠΠΙΚΟΙ Α-Β)

Α' ΛΥΚΕΙΟΥ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΕΚΔΟΣΕΩΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
1977

ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Βίος του Δημοσθένη

Ο Δημοσθένης, γιός του Δημοσθένη και της Κλεοβούλης, γεννήθηκε τό 383 π.Χ. Οί γονεῖς του ἦταν πλούσιοι· ὁ πατέρας του καταγόταν ἀπό τό δήμο Παιανίας τῆς Ἀττικῆς, πού βρισκόταν στά ἀνατολικά τοῦ Ὑμητοῦ (ἐκεῖ πού εἶναι σήμερα τό Λιόπεσι), καί ἡ μητέρα του ἀπό ἑλληνική οἰκογένεια, πού διέμενε στήν Ταυρικὴ χερσόνησο (στή σημερινὴ Κριμαία).

Ἐφτά χρονῶν ὁ Δημοσθένης ἔχασε τόν πατέρα του, πού πεθαίνοντας ἄφησε τρεῖς ἐπιτρόπους γιά τὰ ἀνήλικα παιδιά του, τό γιό του καί τή θυγατέρα του. Οἱ ἐπίτροποι ὅμως τοῦ Δημοσθένη δέ φάνηκαν ἀντάξιοι τῆς ἐμπιστοσύνης τοῦ πατέρα του· γιὰτί καί τήν περιουσία τοῦ Δημοσθένη, πού ἀνερχόταν σέ δεκαπέντε τάλαντα, σπατάλησαν σχεδόν ὀλόκληρη καί τήν ἐκπαίδευσή του παραμέλησαν ἐντελῶς. Αὐτός ὅμως, καθῶς ἦταν φιλομαθῆς καί ἐπιμελής, κατόρθωσε νά μορφωθεῖ τέλεια· μαθήτευσε κοντά στό ρήτορα Ἰσαῖο καί μελέτησε τούς λόγους τοῦ Ἰσοκράτη, τὰ συγγράμματα τοῦ Πλάτωνα καί τήν ἱστορία τοῦ Θουκυδίδη πού, ὅπως λένε, τήν ἀντέγραψε ὀχτώ φορές καί ἓνα μεγάλο μέρος τῆς τό ἀπομνημόνευσε.

Ὅταν ἐνηλικιώθηκε, κατέφυγε στή δικαιοσύνη ἐναντίον τῶν ἐπιτρόπων του μέ τίς ὁδηγίες τοῦ δασκάλου του Ἰσαίου· δέν κατόρθωσε ὅμως νά ἀποκτήσει πάλι τήν περιουσία του παρὰ μόνο ἓνα μικρό μέρος τῆς. Γι' αὐτό, ἀπό ἀνάγκη νά δημιουργήσει νέα περιουσία, ἔγινε λογογράφος· συνέτασσε δικανικούς λόγους γιά ἄλλους καί ἔτσι κέρδισε μεγάλη ἐκτίμηση. Τῆ μεγάλη του δόξα ὅμως ἀπέκτησε ἀπό τούς πολιτικούς του λόγους καί τήν πολιτική του δραστηριότητα ἐναντίον τοῦ Φιλίππου, τοῦ βασιλιᾶ τῆς Μακεδονίας, πού, ἀποκτώντας δύναμη μέρα μέ τή μέρα, εἶχε θέσει ὡς σκοπό του νά κυριαρχήσει σ' ὅλη τήν Ἑλλάδα. Ὁ Δημοσθένης πού ἔβλεπε αὐτές τίς προθέσεις τοῦ Φιλίππου ἐργαζόταν μέ κάθε τρόπο νά

άνυψώσει τό φρόνημα τῶν συμπολιτῶν του, ὑπενθυμίζοντάς τους τά κατορθώματα τῶν προγόνων τους στό Μαραθῶνα, στή Σαλαμίνα καί στίς Πλαταιές. Καί ἀπό τή μιά μεριά ἀγωνιζόταν ἐναντίον τῶν ρητόρων πού στήν Ἀθήνα ἦταν μέ τό μέρος τοῦ Φιλίππου (ἐναντίον τῶν «φιλιππιζόντων») καί ἀπό τήν ἄλλη φρόντιζε νά θρεῖ συμμάχους γιά τούς Ἀθηναίους. Ὅταν μάλιστα τόν ἔστειλαν πρεσβευτή στή Θήβα, κατόρθωσε νά συμφιλιώσει τούς Θηβαίους μέ τούς Ἀθηναίους, πού ὡς τότε ἦταν ἐχθροί, καί νά τούς κάμει συμμάχους· ἡ συμμαχία ὅμως αὐτή διαλύθηκε μετά τήν ἦττα στή Χαιρώνεια (τό 338).

Καί μετά τήν ἦττα στή Χαιρώνεια ὅμως ὁ Δημοσθένης οὔτε ἔχασε τό θάρρος του οὔτε ἔπαψε νά μισεῖ τούς Μακεδόνες. Στήν ἀρχή μάλιστα τῆς βασιλείας τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου (336) πέτυχε νά ἀποστατήσουν ἀπό τούς Μακεδόνες οἱ Ἀθηναῖοι καί οἱ Θηβαῖοι. Ὁ Ἀλέξανδρος ὅμως, ἀφοῦ πρῶτα ἔκανε ἐκστρατεία ἐναντίον τῆς Θήβας, τήν κατέλαβε καί τήν κατέστρεψε, ζήτησε ἔπειτα ἀπό τούς Ἀθηναίους νά τοῦ παραδώσουν τό Δημοσθένη καί μερικούς ἄλλους πολιτικούς καί στρατηγούς. Μέ τήν ἐπέμβαση ὅμως τοῦ ρήτορα Δημάδη, πού ἀνῆκε στούς «φιλιππίζοντες», αὐτή ἡ παράδοση ἀποσοδήθηκε.

Τό 324 ὁ Δημοσθένης εἶχε νέα περιπέτεια. Ὁ ταμίας τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου Ἄρπαλος κατέφυγε στήν Ἀθήνα μέ πολλά χρήματα. Μέ ἐντολή τοῦ Ἀλεξάνδρου οἱ Ἀθηναῖοι τόν φυλάκισαν καί ἔκαναν κατάσχεση τῶν χρημάτων. Ὁ Ἄρπαλος ὅμως κατόρθωσε νά δραπετεύσει καί ὅταν μετρήθηκαν τά χρήματα βρέθηκαν νά εἶναι λιγότερα ἀπό ὅσα εἶχε φέρεῖ μαζί του. Δημιουργήθηκαν τότε ὑπόνοιες ὅτι τό ποσό πού ἔλειπε διατέθηκε γιά τή δωροδοκία ρητόρων. Κατηγορήθηκε καί ὁ Δημοσθένης, γιατί τάχα ἔλαβε εἴκοσι πέντε τάλαντα καί καταδικάστηκε σέ πενήντα τάλαντα πρόστιμο. Ἐπειδή δέν μποροῦσε νά πληρώσει αὐτό τό μεγάλο ποσό, κατέφυγε στήν Αἴγινα καί μετά στήν Τροιζήνα. Ἀπό ἐκεῖ ἔγραφε καί στή βουλή καί στό δῆμο τῶν Ἀθηναίων προβάλλοντας δικαιολογίες καί παρακαλώντας νά τόν ἀνακαλέσουν, χωρίς ὅμως ἀποτέλεσμα. Μόνο μετά τό θάνατο τοῦ Ἀλεξάνδρου (τό 323), ὅταν ἡ Ἀθήνα, τό Ἄργος καί ἡ Κόρινθος ἐπαναστάτησαν ἐναντίον τῶν Μακεδόνων, ἀνακλήθηκε ἀπό τό λαό (τό δῆμο) πανηγυρικά.

Μετά τήν ανάκλησή του ὁ Δημοσθένης ἐξακολούθησε τόν ἀγώνα του ἐναντίον τῶν Μακεδόνων. Ὅταν ὁμως τό 322 οἱ Μακεδόνες κυρίευσαν τήν Ἀθήνα καί ἐγκατέστησαν σ' αὐτήν μακεδονική φρουρά, ὁ Δημοσθένης καταδιώχτηκε ἀπό τό διοικητή τῆς Μακεδονίας Ἀντίπατρο καί κατέφυγε στό ναό τοῦ Ποσειδῶνα στήν Καλαυρία (στό σημερινό Πόρο). Ἐκεῖ, γιά νά μήν πέσει ζωντανός στά χέρια αὐτῶν πού ὁ Ἀντίπατρος ἔστειλε νά τόν συλλάβουν, αὐτοκτόνησε πίνοντας δηλητήριο (τόν Ὀκτώβριο τοῦ 322).

Οἱ κάτοικοι τῆς Καλαυρίας ἀνήγειραν μνημεῖο γιά τό ρήτορα μέσα στόν περίβολο τοῦ ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνα καί γιά πολλούς αἰῶνες συνέχισαν νά τιμοῦν τή μνήμη του. Ἀλλά καί οἱ Ἀθηναῖοι ἔσθησαν στήν ἀγορά χάλκινο ἀνδριάντα τοῦ ρήτορα καί στή βάση του ἔγραψαν τό πολυθρόνητο ἐπίγραμμα:

*Εἶπερ ἴσῃν ῥώμην γνώμη, Δημόσθενης, εἶχες,
οὔ ποτ' ἄν Ἑλλήνων ἤρξεν ἄρης Μακεδῶν.*

2. Λόγοι τοῦ Δημοσθένη

Μέ τό ὄνομα τοῦ Δημοσθένη διασώθηκαν ὡς σήμερα 61 λόγοι· ἀπό αὐτούς οἱ 15 εἶναι συμβουλευτικοί ἢ δημηγορίες καί οἱ ὑπόλοιποι δικανικοί. Ἀπό τούς συμβουλευτικούς, δηλαδή τούς λόγους πού ἐκφώνησε ὁ Δημοσθένης στήν ἐκκλησία τοῦ δήμου, σπουδαιότατοι εἶναι οἱ τρεῖς Ὀλυνθιακοί καί οἱ τέσσαρες Φιλιππικοί. Οἱ δικανικοί λόγοι, εἶναι δύο εἰδῶν: α) δημόσιοι, δηλαδή λόγοι πού ὁ ρήτορας ἐκφώνησε σέ δημόσιες δίκες, ἀπό τούς ὁποίους σπουδαιότατος εἶναι ὁ Περί τοῦ στεφάνου, καί β) ἰδιωτικοί, δηλαδή λόγοι πού ἐκφώνησε σέ ἰδιωτικές δίκες.

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ι. ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΣ Α΄

Εισαγωγή. Ἡ Ὀλυνθος ἦταν μιά ἀπό τίς ἀξιολογότερες πόλεις τῆς ἀρχαιότητας, πού θρῖσκόταν στή Χαλκιδική χερσόνησο, στή ΒΔ πλευρά τοῦ Τορωναίου κόλπου.

Στά πρῶτα χρόνια τῆς βασιλείας τοῦ Φιλίππου καί στόν πόλεμο πού αὐτός ἔκανε ἐναντίον τῶν Ἀθηναίων οἱ Ὀλύνθιοι εἶχαν πάει μέ τό μέρος του. Γι' αὐτό ὁ Φίλιππος σέ ἀντάλλαγμα τούς παραχώρησε δύο πόλεις, τήν Ποτείδαία καί τόν Ἀνθεμουῖντα. Οἱ Ὀλύνθιοι, βλέποντας αὐτές τίς φιλικές διαθέσεις τοῦ Φιλίππου ἀπέναντί τους, νόμιζαν ὅτι εἶναι εὐτυχησμένοι καί ἀσφαλεῖς καί πίστευαν ὅτι ὁ Φίλιππος θά τούς ἄφηνε μαζί μέ τούς συμμάχους τους νά ζοῦν ὡς ἀνεξάρτητοι στά σύνορα τοῦ δικοῦ του βασιλείου.

Ὅταν ὁμοῦς ὁ Φίλιππος προχώρησε πρὸς τή Θράκη, ὅταν κατέλαθε τή Θεσσαλία καί τή Φωκίδα καί ἔδειξε ὅτι δέ σέβεται οὔτε φίλο οὔτε σύμμαχο, τότε οἱ Ὀλύνθιοι ἀντιλήφθηκαν τόν κίνδυνο πού τούς ἀπειλοῦσε. Ἐκρίναν λοιπόν ἀναγκαῖο νά στείλουν πρέσβεις στήν Ἀθήνα, γιά νά συνάψουν εἰρήνη μέ τούς Ἀθηναίους (τό 352).

Ὁ Φίλιππος θεώρησε αὐτή τήν ἐνέργεια τῶν Ὀλυνθίων ὡς ἐχθρική, ἀλλά δέν ἐπιχείρησε ἀμέσως πόλεμο ἐναντίον τους· ἀρκέστηκε μόνο νά εἰσβάλει στή Χαλκιδική (τό 351) καί νά ἐπιδείξει ἀπειλητικά στούς Ὀλυνθίους τίς στρατιωτικές του δυνάμεις. Τό 349 ὁμοῦς, μέ πρόφαση τήν ἄρνηση τῶν Ὀλυνθίων νά τοῦ παραδώσουν τόν ἀδελφό του Ἀρριδαῖο πού κατέφυγε στήν πόλη τους, κήρυξε ὀριστικά τόν πόλεμο ἐναντίον τους. Οἱ Ὀλύνθιοι τότε ἔστειλαν πρέσβεις στήν Ἀθήνα, γιά νά ζητήσουν συμμαχία καί βοήθεια σέ σύντομο χρόνο.

Μετά τήν ἀφιξη τῶν πρέσβων τῆς Ὀλύνθου ἐγινε συγκέντρωση τοῦ λαοῦ (ἐκκλησία τοῦ δήμου). Σ' αὐτήν πολλοί ρήτορες ἐξέφρασαν ἐνδοιασμούς γιά τήν ἀποστολή βοήθειας στήν Ὀλυνθο· τελευταῖος ἀνεβαίνει στό θῆμα ὁ Δημοσθένης καί ἐκφωνεῖ τόν Ἀ' Ὀλυνθιακό του λόγο – τό καλοκαίρι τοῦ 349 – μέ τόν ὁποῖο συμβουλεύει τούς Ἀθηναίους τί πρέπει νά κάνουν, γιά νά ἀντιμετωπίσουν τήν κατάσταση.

- 1 Ἀντί πολλῶν ἄν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρημάτων ὑμᾶς ἐλέσθαι νομίζω, εἰ φανερόν γένοιτο τὸ μέλλον συνοίσειν τῇ πόλει, περὶ ὧν νυνὶ σκοπεῖτε. Ὅτε τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει, προσήκει προθύμως ἐθέλειν ἀκούειν τῶν βουλομένων συμβουλεύειν· οὐ γὰρ μόνον, εἴ τι χρήσιμον ἐσκεμμένος ἦκει τις, τοῦτ' ἂν ἀκούσαντες λάβοιτε, ἀλλὰ καὶ τῆς ὑμετέρας τύχης ὑπολαμβάνω πολλὰ τῶν δεόντων ἐκ τοῦ παραχρῆμ' ἐνίοις ἂν ἐπελθεῖν εἰπεῖν, ὥστ' ἐξ ἀπάντων ραδίαν τὴν τοῦ συμφέροντος ὑμῖν αἴρεσιν γενέσθαι. Ὁ μὲν οὖν παρῶν καιρός, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μόνον οὐχὶ λέγει φωνὴν ἀφίεις, ὅτι τῶν πραγμάτων ὑμῖν ἐκείνων αὐτοῖς ἀντιληπτέον ἐστίν, εἴπερ ὑπὲρ σωτηρίας αὐτῶν φροντίζετε· ἡμεῖς δ' οὐκ οἶδ' ὄντινά μοι δοκοῦμεν ἔχειν τρόπον πρὸς αὐτά.

- Ἔστι δὴ τὰ γ' ἐμοὶ δοκοῦντα, ψηφίσασθαι μὲν ἤδη τὴν βοήθειαν καὶ παρασκευάσασθαι τὴν ταχίστην, ὅπως ἐνθένδε βοηθήσητε καὶ μὴ πάθητε ταῦτόν ὅπερ καὶ πρότερον, πρεσβείαν δὲ πέμπειν, ἣτις ταῦτ' ἐρεῖ καὶ παρέσται τοῖς πράγμασιν· ὡς ἐστὶ μάλιστα τοῦτο δέος, μὴ πανοῦργος ὢν καὶ δεινὸς ἄνθρωπος πράγμασι χρῆσθαι, τὰ μὲν εἰκῶν, ἥνικ' ἂν τύχη, τὰ δ' ἀπειλῶν (ἀξιόπιστος δ' ἂν εἰκότως φαίνοιτο), τὰ δ' ἡμᾶς διαβάλλον καὶ τὴν ἀπουσίαν τὴν ἡμετέραν (τρέψηται καὶ παρασπάσθαι τι) τῶν ὅλων πραγμάτων.
- 4 (Οὐ μὴν ἄλλ' ἐπιεικῶς, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦθ', ὃ δυσ-

μαχώτατόν ἐστι τῶν Φιλίππου πραγμάτων, καὶ βέλτιστον ὑμῖν τὸ γὰρ εἶναι πάντων ἐκεῖνον ἐν ὄντα κύριον καὶ ῥητῶν καὶ ἀπορρήτων, καὶ ἅμα στρατηγὸν καὶ δεσπότην καὶ ταμίαν, καὶ πανταχοῦ αὐτὸν παρεῖναι τῷ στρατεύματι, πρὸς μὲν τὸ τὰ τοῦ πολέμου ταχύ καὶ κατὰ καιρὸν πράττεσθαι πολλῶ προέχει, πρὸς δὲ τὰς καταλλαγάς, ἃς ἂν ἐκεῖνος ποιήσαιτ' ἄσμενος πρὸς Ὀλυνθίους, ἐναντίως ἔχει. Δῆλον γάρ 5 ἐστι τοῖς Ὀλυνθίοις, ὅτι νῦν οὐ περὶ δόξης οὐδ' ὑπὲρ μέρους χώρας πολεμοῦσιν, ἀλλ' ἀναστάσεως καὶ ἀνδραποδισμοῦ τῆς πατρίδος, καὶ ἴσασιν, ἅ τ' Ἀμφιπολιτῶν ἐποίησε τοὺς παραδόντας αὐτῷ τὴν πόλιν καὶ Πυδναίων τοὺς ὑποδεξαμένους· καὶ ὅλως ἄπιστον, οἶμαι, ταῖς πολιτείαις ἢ τυραννίς, ἄλλως τε καὶ ὁμορον χώραν ἔχωσι.

Ταῦτ' οὖν ἐγνωκότας ὑμᾶς, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ 6 τᾶλλ', ἃ προσήκει, πάντ' ἐνθυμουμένους, φημί δεῖν ἐθελῆσαι καὶ παροξυνθῆναι καὶ τῷ πολέμῳ προσέχειν, εἴπερ ποτέ, καὶ νῦν, χρήματ' εἰσφέροντας προθύμως καὶ αὐτοὺς ἐξίόντας καὶ μηδὲν ἐλλείποντας. Οὐδὲ γὰρ λόγος οὐδὲ σιγήσις ἔθ' ὑμῖν τοῦ μὴ τὰ δέοντα ποιεῖν ἐθέλειν ὑπολείπεται. Νυνὶ 7 γάρ, ὃ πάντες ἐθρύλουν τέως, Ὀλυνθίους ἐκπολεμῶσαι δεῖν Φιλίππῳ, γέγονεν αὐτόματον, καὶ ταῦθ' ὡς ἂν ὑμῖν μάλιστα συμφέροι. Εἰ μὲν γὰρ ὑφ' ὑμῶν πεισθέντες ἀνειλοντο τὸν πόλεμον, σφαλεροὶ σύμμαχοι καὶ μέχρι τοῦ ταῦτ' ἂν ἐγνωκότερες ἦσαν ἴσως· ἐπειδὴ δ' ἐκ τῶν πρὸς αὐτοὺς ἐγκλημάτων μισοῦσι, βεβαίαν εἰκὸς τὴν ἔχθραν αὐτοὺς ὑπὲρ ὧν φοβοῦνται καὶ πεπόνθησιν ἔχειν.

Οὐ δεῖ δὴ τοιοῦτον, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, παραπεπτω- 8 κότα καιρὸν ἀφεῖναι, οὐδὲ παθεῖν ταυτόν, ὅπερ ἤδη πολλὰκις πρότερον πεπόνθατε. Εἰ γάρ, ὅθ' ἤκομεν Εὐβοεῦσι βεβοηθηκότες καὶ παρήσαν Ἀμφιπολιτῶν Ἰέραξ καὶ Στρατοκλῆς ἐπὶ τουτὶ τὸ βῆμα, κελεύοντες ἡμᾶς πλεῖν καὶ παραλαμ-

βάνειν τὴν πόλιν, τὴν αὐτὴν παρειχόμεθ' ἡμεῖς ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν προθυμίαν, ἥνπερ ὑπὲρ τῆς Εὐβοέων σωτηρίας, εἶχετ' ἂν Ἀμφίπολιν τότε καὶ πάντων τῶν μετὰ ταῦτ' ἂν ἦτ' ἀπηλαγμένοι πραγμάτων.) Καὶ πάλιν, ἠνίκα Πύδνα, Ποτεΐδαια, Μεθώνη, Παγασαί, τᾶλλα, ἵνα μὴ καθ' ἕκαστα λέγων διατρίβω, πολιορκούμεν' ἀπηγγέλλετο, εἰ τότε τούτων ἐνὶ τῷ πρώτῳ προθύμως καὶ ὡς προσῆκεν ἐβοηθήσαμεν αὐτοί, ῥάφονι καὶ πολὺ ταπεινότερῳ νῦν ἂν ἐχρώμεθα τῷ Φιλίππῳ. Νῦν δὲ τὸ μὲν παρὸν ἀεὶ προϊέμενοι, τὰ δὲ μέλλοντ' αὐτόματ' οἴομενοι σχήσειν καλῶς, ἠϋξήσαμεν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Φιλίππον ἡμεῖς καὶ κατεστήσαμεν τηλικουῖτον, ἡλικὸς οὐδεὶς πω βασιλεὺς γέγονε Μακεδονίας. Νυνὶ δὴ καιρὸς ἤκει τις, οὗτος ὁ τῶν Ὀλυνθίων, αὐτόματος τῇ πόλει, ὃς οὐδενός ἐστιν ἐλάττων τῶν προτέρων ἐκείνων.

10 [Καὶ ἔμοιγε δοκεῖ τις ἂν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δίκαιος λογιστῆς τῶν παρὰ τῶν θεῶν ἡμῖν ὑπεργγμένων καταστάς, καίπερ οὐκ ἐχόντων ὡς δεῖ πολλῶν, ὅμως μεγάλην ἂν ἔχειν αὐτοῖς χάριν, εἰκότως] τὸ μὲν γὰρ πόλλ' ἀπολωλεκέναι κατὰ τὸν πόλεμον τῆς ἡμετέρας ἀμελείας ἂν τις θείῃ δικαίως, τὸ δὲ μήτε πάλαι τοῦτο πεπονθέναι πεφηνέναι τέ τιν' ἡμῖν συμμαχίαν τούτων ἀντίρροπον, ἂν βουλώμεθα χρῆσθαι, τῆς παρ' 11 ἐκείνων εὐνοίας εὐεργέτημ' ἂν ἔγωγε θείην. Ἀλλ', οἴμαι, παρόμοιόν ἐστιν, ὅπερ καὶ περὶ τῆς τῶν χρημάτων κτήσεως· ἂν μὲν γάρ, ὅσ' ἂν τις λάβῃ, καὶ σώσῃ, μεγάλην ἔχει τῇ τύχῃ τὴν χάριν, ἂν δ' ἀναλώσας λάθῃ, συνανήλωσε καὶ τὸ μεμνησθαι τὴν χάριν. Καὶ περὶ τῶν πραγμάτων οὕτως· οἱ μὴ χρησάμενοι τοῖς καιροῖς ὀρθῶς οὐδ', εἰ συνέβῃ τι παρὰ τῶν θεῶν χρηστόν, μνημονεύουσι· πρὸς γὰρ τὸ τελευταῖον ἐκβάν ἕκαστον τῶν πρὶν ὑπαρξάντων κρίνεται.]

Διὸ καὶ σφόδρα δεῖ τῶν λοιπῶν ἡμᾶς, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φροντίσαι, ἵνα ταῦτ' ἐπανορθωσάμενοι τὴν ἐπὶ τοῖς

πεπραγμένοις ἀδοξίαν ἀποτριψόμεθα. Εἰ δὲ προησόμεθ', ὧ 12
 ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ τούτους τοὺς ἀνθρώπους εἴτ' Ὀλυμ-
 θον ἐκεῖνος καταστρέφεται, φρασάτω τις ἐμοί, τί τὸ κω-
 λῦον ἔτ' αὐτὸν ἔσται βαδίζειν, ὅποι βούλεται.

Ἄρα λογίζεται τις ὑμῶν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ θεω-
 ρεῖ τὸν τρόπον, δι' ὃν μέγας γέγονεν ἀσθενὴς ὢν τὸ κατ'
 ἀρχὰς Φίλιππος; Τὸ πρῶτον Ἀμφίπολιν λαβὼν, μετὰ ταῦτα
 Πύδναν, πάλιν Ποτειδαίαν, Μεθώνην αὖθις, εἶτα Θεττα-
 λίας ἐπέβη· μετὰ ταῦτα Φεράς, Παγασάς, Μαγνησίαν, πάνθ' 13
 ὃν ἐβούλετ' εὐτρεπίσας τρόπον, ὥχετ' εἰς Θράκην· εἴτ' ἐκεῖ
 τοὺς μὲν ἐκβαλὼν, τοὺς δὲ καταστήσας τῶν βασιλέων ἡσθέ-
 νησε· πάλιν ράϊσας οὐκ ἐπὶ τὸ ράθυμειν ἀπέκλινεν, ἀλλ' εὐ-
 θὺς Ὀλυμθίοις ἐπεχείρησε. Τὰς δ' ἐπ' Ἰλυριοὺς καὶ Παί-
 ονας αὐτοῦ καὶ πρὸς Ἀρρύβαν καὶ ὅποι τις ἂν εἴποι παρα-
 λείπω στρατείας.)

«Τί οὖν», ἂν τις εἴποι, «ταῦτα λέγεις ἡμῖν νῦν;» 14
 Ἴνα γινῶτε, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ αἴσθησθ' ἀμφοτέρα,
 καὶ τὸ προῖσθαι καθ' ἕκαστον αἰεὶ τι τῶν πραγμάτων ὡς ἀ-
 λυσιτελές, καὶ τὴν φιλοπραγμοσύνην, ἣ χρῆται καὶ συζῆ Φί-
 λιππος, ὑφ' ἧς οὐκ ἔστιν, ὅπως ἀγαπήσας τοῖς πεπραγμένοις
 ἡσυχίαν σχήσει. Εἰ δ' ὁ μὲν, ὡς αἰεὶ τι μεῖζον τῶν ὑπαρχόν-
 των δεῖ πράττειν, ἐγνωκῶς ἔσται, ἡμεῖς δ' ὡς οὐδενὸς ἀντι-
 ληπτέον ἐρωμένως τῶν πραγμάτων, σκοπεῖσθ', εἰς τί ποτ'
 ἐλπίς ταῦτα τελευτήσῃ. Πρὸς θεῶν, τίς οὕτως εὐήθης ἐστίν 15
 ὑμῶν, ὅστις ἀγνοεῖ τὸν ἐκεῖθεν πόλεμον δεῦρ' ἤξοντ', ἂν
 ἀμελήσωμεν; Ἄλλὰ μὴν, εἰ τοῦτο γενήσεται, δέδοικ', ὧ
 ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὡσπερ οἱ δανειζόμε-
 νοι ραδίως ἐπὶ μεγάλοις τόκοις μικρὸν εὐπορήσαντες χρόνον
 ὕστερον καὶ τῶν ἀρχαίων ἀπέστησαν, οὕτω καὶ ἡμεῖς ἐπὶ
 πολλῷ φανῶμεν ἐρραθυμηκότες, καὶ ἅπαντα πρὸς ἡδονὴν ζη-
 τοῦντες πολλὰ καὶ χαλεπὰ ὢν οὐκ ἠβουλόμεθ' ὕστερον εἰς

ανάγκην ἔλθωμεν ποιεῖν, καὶ κινδυνεύσωμεν περὶ τῶν ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ.

16 Τὸ μὲν οὖν ἐπιτιμᾶν ἴσως φῆσαι τις ἂν ῥάδιον καὶ παντὸς εἶναι, τὸ δ' ὑπὲρ τῶν παρόντων, ὅτι δεῖ πράττειν, ἀποφαίνεσθαι, τοῦτ' εἶναι συμβούλου. Ἐγὼ δ' οὐκ ἀγνοῶ μὲν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦθ', ὅτι πολλάκις ὑμεῖς οὐ τοὺς αἰτίους, ἀλλὰ τοὺς ὑστάτους περὶ τῶν πραγμάτων εἰπόντας ἐν ὀργῇ ποιεῖσθε, ἂν τι μὴ κατὰ γνώμην ἐκβῆ· οὐ μὴν οἶμαι δεῖν τὴν ἰδίαν ἀσφάλειαν σκοποῦνθ' ὑποστείλασθαι περὶ ὧν ὑμῖν συμφέρεν ἡγοῦμαι.

17 Φημί δὴ διχῆ βοηθητέον εἶναι τοῖς πράγμασιν ὑμῖν, τῷ τε τὰς πόλεις τοῖς Ὀλυνθίοις σφῆζειν καὶ τοὺς τοῦτο ποιήσοντας στρατιώτας ἐκπέμπειν, καὶ τῷ τὴν ἐκείνου χώραν κακῶς ποιεῖν καὶ τριήρεσι καὶ στρατιώταις ἑτέροις· εἰ δὲ θατέρου τούτων ὀλιγορήσετε, ὀκνῶ, μὴ μάταιος ἡμῖν ἡ στρατεία γένηται. Εἴτε γάρ, ὑμῶν τὴν ἐκείνου κακῶς ποιούντων, ὑπομείνας τοῦτ' Ὀλυνθον παραστήσεται, ῥαδίως ἐπὶ τὴν οἰκίαν ἔλθων ἀμυνεῖται· εἴτε, βοηθησάντων μόνον ὑμῶν εἰς Ὀλυνθον, ἀκινδύνως ὄρων ἔχοντα τὰ οἴκοι προσκαθεδεῖται καὶ προσεδρεύσει τοῖς πράγμασι, περιέσται τῷ χρόνῳ τῶν πολιορκουμένων. Δεῖ δὴ πολλὴν καὶ διχῆ τὴν βοήθειαν εἶναι.

19 Καὶ περὶ μὲν τῆς βοηθείας ταῦτα γινώσκω· περὶ δὲ χρημάτων πόρου, ἔστιν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, χρήμαθ' ὑμῖν, ἔστιν, ὅσ' οὐδενὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, στρατιωτικά· ταῦτα δ' ὑμεῖς οὕτως, ὡς βούλεσθε, λαμβάνετε. Εἰ μὲν οὖν ταῦτα τοῖς στρατευομένοις ἀποδώσετε, οὐδενὸς ὑμῖν προσδεῖ πόρου, εἰ δὲ μὴ, προσδεῖ, μᾶλλον δ' ἅπαντος ἐνδεῖ τοῦ πόρου. « Τί οὖν ; » ἂν τις εἴποι « σὺ γράφεις ταῦτ' εἶναι στρατιωτικά ; » Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε. Ἐγὼ μὲν γὰρ ἡγοῦμαι στρατιώτας δεῖν κατασκευασθῆναι καὶ ταῦτ' εἶναι στρατιωτικά καὶ μίαν σύνταξιν εἶναι τὴν αὐτὴν τοῦ τε λαμβάνειν καὶ τοῦ

ποιεῖν τὰ δέοντα· ὑμεῖς δ' οὕτω πως ἄνευ πραγμάτων λαμβάνειν εἰς τὰς ἐορτάς. Ἔστι δὴ λοιπόν, οἶμαι, πάντας εἰσφέρειν, ἂν πολλῶν δέη, πολλά, ἂν ὀλίγων, ὀλίγα. Δεῖ δὲ χρημάτων, καὶ ἄνευ τούτων οὐδὲν ἔστι γενέσθαι τῶν δεόντων. Λέγουσι δὲ καὶ ἄλλους τινὰς ἄλλοι πόρους, ὧν ἔλεσθ', ὅστις ὑμῖν συμφέρειν δοκεῖ· καὶ ἕως ἐστὶ καιρός, ἀντιλάβεσθε τῶν πραγμάτων.

Ἄξιον δ' ἐνθυμηθῆναι καὶ λογίσασθαι, τὰ πράγματ' ἐν 21
 ᾧ καθέστηκε νυνὶ τὰ Φιλίππου. Οὔτε γάρ, ὡς δοκεῖ καὶ φήσείε τις ἂν μὴ σκοπῶν ἀκριβῶς, εὐτρεπῶς οὐδ' ὡς ἂν κάλλιστ' αὐτῷ τὰ παρόντ' ἔχει, οὔτ' ἂν ἐξήνεγκε τὸν πόλεμόν ποτε τοῦτον ἐκεῖνος, εἰ πολεμεῖν ὠήθη δεήσειν αὐτόν, ἀλλ' ὡς ἐπιῶν ἅπαντα τότε ἤλπιζε τὰ πράγματ' ἀναιρήσεσθαι, κατὰ διέψευστα. Τοῦτο δὴ πρῶτον αὐτὸν ταράττει παρὰ γνώμην γεγονὸς καὶ πολλὴν ἀθυμίαν αὐτῷ παρέχει, εἶτα τὰ τῶν Θετταλῶν. Ταῦτα γὰρ ἄπιστα μὲν ἦν δῆπου φύσει καὶ 22
 ἀεὶ πᾶσιν ἀνθρώποις, κομιδῇ δ', ὡσπερ ἦν, καὶ ἐστὶ νῦν τούτω. Καὶ γὰρ Παγασὰς ἀπαιτεῖν αὐτόν εἰσιν ἐψηφισμένοι καὶ Μαγνησίαν κεκωλύκασι τειχίζειν. Ἦκουον δ' ἔγωγέ τινων, ὡς οὐδὲ τοὺς λιμένας καὶ τὰς ἀγοράς ἔτι δώσοιεν αὐτῷ καρποῦσθαι· τὰ γὰρ κοινὰ τῶν Θετταλῶν ἀπὸ τούτων δέοι διοικεῖν, οὐ Φίλιππον λαμβάνειν. Εἰ δὲ τούτων ἀποστερηθήσεται τῶν χρημάτων, εἰς στενὸν κομιδῇ τὰ τῆς τροφῆς τοῖς ξένοις αὐτῷ καταστήσεται.

Ἄλλὰ μὴν τὸν γε Παίονα καὶ τὸν Ἰλλυριὸν καὶ ἀπλῶς 23
 τούτους ἅπαντας ἠγεῖσθαι χρὴ αὐτονόμους ἡδῖον ἂν καὶ ἐλευθέρους ἢ δούλους εἶναι· καὶ γὰρ ἀήθεις τοῦ κατακοῦειν τινός εἰσι, καὶ ἀνθρώπος ὑβριστής, ὡς φασιν. Καὶ μὰ Δί' οὐδὲν ἄπιστον ἴσως· τὸ γὰρ εὖ πράττειν παρὰ τὴν ἀξίαν ἀφορμὴ τοῦ κακῶς φρονεῖν τοῖς ἀνοήτοις γίγνεται, διόπερ πολ-

λάκις δοκεῖ τὸ φυλάζειν τάγαθὰ τοῦ κτήσασθαι χαλεπώτερον εἶναι.

24 Δεῖ τοίνυν ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν ἀκαιρίαν τὴν ἐκείνου καιρὸν ὑμέτερον νομίσαντας ἐτοίμως συνάρασθαι τὰ πράγματα, καὶ πρεσβευομένους ἐφ' ἃ δεῖ καὶ στρατευομένους αὐτοὺς καὶ παροξύνοντας τοὺς ἄλλους ἅπαντας, λογιζομένους, εἰ Φίλιππος λάβοι καθ' ἡμῶν τοιοῦτον καιρὸν καὶ πόλεμος γένοιτο πρὸς τῇ χώρᾳ, πῶς ἂν αὐτὸν οἴεσθ' ἐτοίμως ἐφ' ὑμᾶς ἐλθεῖν ; Εἴτ' οὐκ αἰσχύνεσθε, εἰ μηδ' ἃ πάθοιτ' ἂν, εἰ δύναιτ' ἐκεῖνος, ταῦτα ποιῆσαι καιρὸν ἔχοντες οὐ τολμήσετε;

25 Ἔτι τοίνυν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, μηδὲ τοῦθ' ὑμᾶς λανθανέτω, ὅτι νῦν αἴρεσίς ἐστιν ὑμῖν, πότερ' ὑμᾶς ἐκεῖ χρὴ πολεμεῖν ἢ παρ' ὑμῖν ἐκεῖνον. Ἐὰν μὲν γὰρ ἀντέχη τὰ τῶν Ὀλυνθίων, ὑμεῖς ἐκεῖ πολεμήσετε καὶ τὴν ἐκείνου κακῶς ποιήσετε, τὴν ὑπάρχουσαν καὶ τὴν οἰκείαν ταύτην ἀδεῶς καρπούμενοι· ἂν δ' ἐκεῖνα Φίλιππος λάβῃ, τίς αὐτὸν κωλύσει δεῦρο
26 βαδίζειν ; Θηβαῖοι ; Μὴ λίαν πικρὸν εἰπεῖν ἦ, καὶ συνεισβαλοῦσιν ἐτοίμως. Ἀλλὰ Φωκεῖς ; Οἱ τὴν οἰκείαν οὐχ οἷοί τ' ὄντες φυλάττειν, ἐὰν μὴ βοηθήσῃτ' ὑμεῖς. Ἡ ἄλλος τις ; « Ἀλλ', ὦ τᾶν, οὐχὶ βουλήσεται ». Τῶν ἀτοπωτάτων μέντ' ἂν εἴη, εἰ, ἃ νῦν ἄνοιαν ὀφλισκάνων ὁμως ἐκλαλεῖ, ταῦτα δυνηθεὶς μὴ πράξει.

27 Ἀλλὰ μὴν ἡλίκα γ' ἐστὶ τὰ διάφορα ἐνθάδ' ἢ 'κεῖ πολεμεῖν, οὐδὲ λόγου προσδεῖν ἡγοῦμαι. Εἰ γὰρ ὑμᾶς δεήσειεν αὐτοὺς τριάκονθ' ἡμέρας μόνας ἔξω γενέσθαι καὶ ὅσ' ἀνάγκη στρατοπέδῳ χρωμένους τῶν ἐκ τῆς χώρας λαμβάνειν, μηδενὸς ὄντος ἐν αὐτῇ, πολεμίου λέγω, πλείον' ἂν οἶμαι ζημιωθῆναι τοὺς γεωργοῦντας ὑμῶν ἢ ὅσ' εἰς ἅπαντα τὸν πρὸ τοῦ πόλεμον δεδαπάνησθε. Εἰ δὲ δὴ πόλεμός τις ἦξει, πόσα χρὴ νομίσαι ζημιώσεσθαι ; Καὶ πρόσσεσθ' ἢ ὕβρις καὶ ἔθ' ἢ τῶν πραγμάτων αἰσχύνῃ, οὐδεμιᾶς ἐλάττων ζημίας τοῖς γε σώφροσιν.

Πάντα δὴ ταῦτα δεῖ συνιδόντας ἅπαντας βοηθεῖν καὶ 28
 ἀπωθεῖν ἐκεῖσε τὸν πόλεμον, τοὺς μὲν εὐπόρους, ἔν' ὑπὲρ τῶν
 πολλῶν, ὧν καλῶς ποιοῦντες ἔχουσι, μικρὸν ἀναλίσκοντες τὰ
 λοιπὰ κάρπυονται ἀδεῶς, τοὺς δ' ἐν ἡλικίᾳ, ἵνα τὴν τοῦ πο-
 λεμεῖν ἐμπειρίαν ἐν τῇ Φιλίππου χώρα κτησάμενοι φοβεροὶ
 φύλακες τῆς οἰκείας ἀκεραίου γένωνται, τοὺς δὲ λέγοντας,
 ἔν' αἱ τῶν πεπολιτευμένων αὐτοῖς εὐθυναὶ ῥάδιαι γένωνται,
 ὡς, ὅποῦ ἄττ' ἂν ὑμᾶς περιστῆ τὰ πράγματα, τοιοῦτοι κρι-
 τὰ καὶ τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς ἔσεσθε. Χρηστά δ' εἶη παν-
 τὸς εἶνεκα.

II. ΟΛΥΝΘΙΑΚΟΣ Β'

Εἰσαγωγή. Ὁ Δημοσθένης στὸν Α' Ὀλυνθιακὸν τοῦ λόγου ὑπέ-
 δεῖξε στοὺς Ἀθηναίους ὅτι πρέπει νὰ ἐνεργήσουν δραστήρια. Εἰδι-
 κότερα τοὺς συμβούλευσε νὰ ἐτοιμάσουν δύο στρατοὺς ἀπὸ πολίτες
 Ἀθηναίους – καὶ ὄχι ἀπὸ μισθοφόρους –, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ὁ ἕνας
 νὰ ὑπερασπίσει τὴν Ὀλυνθο πύλιν τὴν ἀπειλοῦσε ὁ Φίλιππος καὶ ὁ
 ἄλλος νὰ εἰσβάλλει στὸ μακεδονικὸ κράτος. Οἱ Ἀθηναῖοι ὁμως δὲν
 τὸν ἄκουσαν. Ἔστειλαν μόνον στρατιωτικὴ βοήθεια στοὺς Ὀλυν-
 θίους ἀπὸ δύο χιλιάδες μισθοφόρους καὶ τριάντα πολεμικὰ πλοῖα
 (τριήρεις) μὲ ἀρχηγὸ τὸ Χάρη. Αὐτὴ ἡ δύναμις ὁμως δὲν κατόρθωσε
 τίποτε. Ὁ Χάρης, ἐπειδὴ δὲν εἶχε χρήματα νὰ μισθοδοτεῖ τὸ στρατό
 του, δὲν πολεμοῦσε ἐναντίον τοῦ Φιλίππου, ἀλλὰ λήστευε τὰ ἐμπο-
 ρικὰ πλοῖα. Γι' αὐτὸ οἱ Ὀλυνθιοὶ ἔστειλαν νέα πρεσβεῖα στοὺς
 Ἀθηναίους γιὰ νέα βοήθεια.

Οἱ Ἀθηναῖοι εἶχαν συνειδητοποιήσει τὴν κρισιμότητα τῆς
 καταστάσεως, ἀλλὰ δίσταζαν νὰ βοηθήσουν τοὺς Ὀλυνθίους, γιατί
 φοβόνταν τὴ μεγάλη δύναμις τοῦ Φιλίππου. Γι' αὐτὸ ὁ Δημοσθένης
 ἀποφασίζει νὰ μιλήσει στοὺς Ἀθηναίους γιὰ δευτέρη φορὰ καὶ ἐκ-
 φωνεῖ τὸ Β' Ὀλυνθιακὸν τοῦ λόγου, λίγο χρόνον μετὰ τὴν ἐκφώνησις

τοῦ Α' Ὀλυμπιακοῦ, δηλαδή τό καλοκαίρι τοῦ 349. Σ' αὐτό τό λόγο προσπαθεῖ νά ἐνθαρρύνει τοὺς Ἀθηναίους καί τοὺς συμβουλευεί τί νά κάνουν.

- 1 Ἐπί πολλῶν μὲν ἂν τις ἰδεῖν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δοκεῖ μοι τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὐνοίαν φανεράν γιγνομένην τῇ πόλει, οὐχ ἥκιστα δ' ἐν τοῖς παροῦσι πράγμασι· τὸ γὰρ τοὺς πολεμήσοντας Φιλίππῳ γεγενῆσθαι καὶ χώραν ὄμορον καὶ δυνάμιν τινα κεκτημένους καί, τὸ μέγιστον ἀπάντων, τὴν ὑπὲρ τοῦ πολέμου γνώμην τοιαύτην ἔχοντας, ὥστε τὰς πρὸς ἐκεῖνον διαλλαγὰς πρῶτον μὲν ἀπίστους, εἶτα τῆς ἑαυτῶν πατρίδος νομίζειν ἀνάστασιν, δαιμονία τινὶ καὶ θείᾳ παντάπασιν ἔοικεν εὐεργεσίᾳ. Δεῖ τοίνυν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτ' ἤδη σκοπεῖν αὐτοὺς, ὅπως μὴ χείρους περὶ ἡμᾶς αὐτοὺς εἶναι δόξομεν τῶν ὑπαρχόντων, ὡς ἔστι τῶν αἰσχυρῶν, μᾶλλον δὲ τῶν αἰσχίστων, μὴ μόνον πόλεων καὶ τόπων, ὧν ἡμῶν ποτε κύριοι, φαίνεσθαι προἰεμένους, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑπὸ τῆς τύχης παρασκευασθέντων συμμάχων καὶ καιρῶν.
- 3 Τὸ μὲν οὖν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν Φιλίππου ῥώμην διεξιέναι καὶ διὰ τούτων τῶν λόγων προτρέπειν τὰ δέοντα ποιεῖν ὑμᾶς οὐχὶ καλῶς ἔχειν ἠγοῦμαι. Διὰ τί; Ὅτι μοι δοκεῖ πάνθ' ὅσ' ἂν εἴποι τις ὑπὲρ τούτων, ἐκείνῳ μὲν ἔχειν φιλοτιμίαν, ἡμῖν δ' οὐχὶ καλῶς πεπραχθαι. Ὁ μὲν γὰρ ὅσῳ πλείον' ὑπὲρ τὴν ἀξίαν πεποίηκε τὴν αὐτοῦ, τοσοῦτῳ θαυμαστότερος παρὰ πᾶσι νομίζεται· ὑμεῖς δ', ὅσῳ χείρον ἢ προσῆκε κέχρησθε τοῖς πράγμασι, τοσοῦτῳ πλείον' αἰσχύνην
- 4 ὠφλήκατε. Ταῦτα μὲν οὖν παραλείψω. Καὶ γὰρ εἰ μετ' ἀληθείας τις, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σκοποῖτο, ἐνθένδ' ἂν αὐτὸν ἴδοι μέγαν γεγενημένον, οὐχὶ παρ' αὐτοῦ. Ὡν οὖν ἐκεῖνος μὲν ὀφείλει τοῖς ὑπὲρ αὐτοῦ πεπολιτευμένοις χάριν, ὑμῖν δὲ δίκην προσήκει λαβεῖν, οὐχὶ νῦν ὀρῶ τὸν καιρὸν τοῦ λέγειν·

ἄ δὲ καὶ χωρὶς τούτων ἓνι καὶ βέλτιόν ἐστιν ἀκηκοέναι πάν-
 τας ὑμᾶς καὶ μεγάλα, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατ' ἐκείνου φαί-
 νοιτ' ἂν ὀνειδῆ βουλομένοις ὀρθῶς δοκιμάζειν, ταῦτ' εἰπεῖν
 πειράσομαι.

Τὸ μὲν οὖν ἐπίορκον καὶ ἄπιστον καλεῖν ἄνευ τοῦ τὰ 5
 πεπραγμένα δεικνύναι λαιδορίαν εἶναι τις ἂν φήσειε κενὴν
 δικαίως· τὸ δὲ πάνθ', ὅσα πρόποτ' ἔπραξε, διεξιόντ' ἐφ' ἄ-
 πασι τούτοις ἐλέγχειν καὶ βραχέος λόγου συμβαίνει δεῖσθαι
 καὶ δυοῖν ἔνεχ' ἡγοῦμαι συμφέρειν εἰρήσθαι, τοῦ τ' ἐκείνον,
 ὅπερ καὶ ἀληθὲς ὑπάρχει, φαῦλον φαίνεσθαι καὶ τοὺς ὑπερεκ-
 πεπληγμένους ὡς ἄμαχόν τινα τὸν Φίλιππον ἰδεῖν, ὅτι πάν-
 τα διεξεληλύθεν, οἷς πρότερον παρακρουόμενος μέγας ηὔξη-
 θη, καὶ πρὸς αὐτὴν ἤκει τὴν τελευταίην τὰ πράγματ' αὐτῶ.

Ἐγὼ γάρ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, σφόδρ' ἂν ἡγοῦμην καὶ 6
 αὐτὸς φοβερόν τὸν Φίλιππον καὶ θαυμαστόν, εἰ τὰ δίκαια
 πράττονθ' ἐώρων ηὔξημένον· νῦν δὲ θεωρῶν καὶ σκοπῶν εὐ-
 ρίσκω τὴν μὲν ἡμετέραν εὐήθειαν τὸ κατ' ἀρχάς, ὅτ' Ὀλυμ-
 θίους ἀπήλαυνόν τινες ἐνθένδε βουλομένους ὑμῖν διαλεχθῆ-
 ναι, τῷ τὴν Ἀμφίπολιν φάσκειν παραδώσειν καὶ τὸ θρυλού-
 μενόν ποτ' ἀπόρρητον ἐκεῖνο κατασκευάσαι, τούτῳ προσα-
 γαγόμενον, τὴν δ' Ὀλυμθίων φιλίαν μετὰ ταῦτα τῷ Ποτεί- 7
 δαιαν οὔσαν ὑμετέραν ἐξελεῖν καὶ τοὺς μὲν πρότερον συμμά-
 χους ὑμᾶς ἀδικῆσαι, παραδοῦναι δ' ἐκεῖνοις, Θετταλοὺς δὲ
 νῦν τὰ τελευταῖα τῷ Μαγνησίαν παραδώσειν ὑποσχέσθαι καὶ
 τὸν Φωκικὸν πόλεμον πολεμήσειν ὑπὲρ αὐτῶν ἀναδέξασθαι.
 Ὅλωσ δ' οὐδεὶς ἐστιν, ὄντιν' οὐ πεφενάκιεν ἐκεῖνος τῶν
 αὐτῶ χρησαμένων· τὴν γὰρ ἐκάστων ἄνοιαν αἰεὶ τῶν ἀγνο-
 ούντων αὐτὸν ἐξαπατῶν καὶ προσλαμβάνων οὕτως ηὔξηθη.

Ὡσπερ οὖν διὰ τούτων ἤρθη μέγας, ἡνίχ' ἕκαστοι συμ- 8
 φέρον αὐτὸν ἑαυτοῖς ὄντό τι πράξειν, οὕτως ὀφείλει διὰ
 τῶν αὐτῶν τούτων καὶ καθαιρεθῆναι πάλιν, ἐπειδὴ πάνθ'

εἶνεχ' ἑαυτοῦ ποιῶν ἐξελέγηγκται. Καιροῦ μὲν δὴ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πρὸς τοῦτο πάρεστι Φιλίππῳ τὰ πράγματα· ἢ παρελθὼν τις ἐμοί, μᾶλλον δ' ὑμῖν δειξάτω, ἢ ὡς οὐκ ἀληθῆ ταῦτ' ἐγὼ λέγω, ἢ ὡς οἱ τὰ πρῶτ' ἐξηπατημένοι τὰ λοιπὰ πιστεύουσιν, ἢ ὡς οἱ παρὰ τὴν αὐτῶν ἀξίαν δεδουλωμένοι Θετταλοὶ νῦν οὐκ ἂν ἐλεύθεροι γένοιτ' ἄσμενοι.

9 Καὶ μὴν εἴ τις ὑμῶν ταῦτα μὲν οὕτως ἔχειν ἠγεῖται, οἴεται δὲ βία καθέξειν αὐτὸν τὰ πράγματα τῷ τὰ χωρία καὶ λιμένας καὶ τὰ τοιαῦτα προειληφέναι, οὐκ ὀρθῶς οἴεται. Ὅταν μὲν γὰρ ὑπ' εὐνοίας τὰ πράγματα συστῆ καὶ πᾶσι ταῦτὰ συμφέρη τοῖς μετέχουσι τοῦ πολέμου, καὶ συμπονεῖν καὶ φέρειν τὰς συμφορὰς καὶ μένειν ἐθέλουσιν ἄνθρωποι· ὅταν δ' ἐκ πλεονεξίας καὶ πονηρίας τις ὥσπερ οὗτος ἰσχύσῃ, ἢ πρώτη πρόφασις καὶ μικρὸν πταῖσμ' ἅπαντ' ἀνεχάιτισε καὶ διέ-

10 λυσεν. Οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστιν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἀδικοῦντα καὶ ἐπιποροῦντα καὶ ψευδόμενον δύναμιν βεβαίαν κτήσασθαι, ἀλλὰ τὰ τοιαῦτ' εἰς μὲν ἅπαξ καὶ βραχὺν χρόνον ἀντέχει, καὶ σφόδρα γ' ἠνθησεν ἐπὶ ταῖς ἐλπίσιν, ἂν τύχῃ, τῷ χρόνῳ δὲ φωρᾶται καὶ περὶ αὐτὰ καταρρεῖ. Ὡσπερ γὰρ οἰκίας, οἶμαι, καὶ πλοίου καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων τὰ κάτωθεν ἰσχυρότατ' εἶναι δεῖ, οὕτω καὶ τῶν πράξεων τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ὑποθέσεις ἀληθεῖς καὶ δικαίας εἶναι προσήκει. Τοῦτο δ' οὐκ ἔνι νῦν τοῖς πεπραγμένοις Φιλίππῳ.

11 Φημί δὴ δεῖν ὑμᾶς τοῖς μὲν Ὀλυνθίοις βοηθεῖν, καὶ ὅπως τις λέγει κάλλιστα καὶ τάχιστα, οὕτως ἀρέσκει μοι· πρὸς δὲ Θετταλοὺς πρεσβείαν πέμπειν, ἢ τοὺς μὲν διδάξει ταῦτα, τοὺς δὲ παροξυνεῖ· καὶ γὰρ νῦν εἰσιν ἐψηφισμένοι Παγασὰς ἀπαι-

12 τεῖν καὶ περὶ Μαγνησίας λόγους ποιεῖσθαι. Σκοπεῖσθε μὲντοι τοῦτο, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὅπως μὴ λόγους ἐροῦσι μόνον οἱ παρ' ἡμῶν πρέσβεις, ἀλλὰ καὶ ἔργον τι δεικνύειν ἔξουσιν, ἐξεληλυθότων ἡμῶν ἀξίως τῆς πόλεως καὶ ὄντων ἐπὶ

τοῖς πράγμασιν, ὡς ἅπας μὲν λόγος, ἂν ἀπῆ τὰ πράγματα, μάταιόν τι φαίνεται καὶ κενόν, μάλιστα δ' ὁ παρά τῆς ἡμέτερας πόλεως· ὅσῳ γὰρ ἑτοιμότατ' αὐτῷ δοκοῦμεν χρῆσθαι, τοσοῦτῳ μᾶλλον ἀπιστοῦσι πάντες αὐτῷ. Πολλὴν δὲ τὴν με- 13 τάστασιν καὶ μεγάλην δεικτέον τὴν μεταβολήν, εἰσφέροντας, ἐξιόντας, ἅπαντα ποιοῦντας ἑτοιμίως, εἴπερ τις ὑμῖν προσέξει τὸν νοῦν. Κὰν ταῦτ' ἐβελήσῃθ' ὡς προσήκει καὶ δὴ περαινειν, οὐ μόνον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ συμμαχικὰ ἀσθενῶς καὶ ἀπίστως ἔχοντα φανήσεται Φιλίππῳ, ἀλλὰ καὶ τὰ τῆς οἰκείας ἀρχῆς καὶ δυνάμεως κακῶς ἔχοντ' ἐξελεγχθήσεται.

“Ὀλωσ μὲν γὰρ ἡ Μακεδονικὴ δύναμις καὶ ἀρχὴ ἐν μὲν 14 προσθήκῃ μερὶς ἐστὶ τις οὐ μικρά, οἷον ὑπῆρξέ ποθ' ὑμῖν ἐπὶ Τιμοθέου πρὸς Ὀλυνθίους· πάλιν αὖ πρὸς Ποτεΐδαιαν Ὀλυνθίους ἐφάνη τι τοῦτο συναμφότερον· νυνὶ Θετταλοῖς στασιάζουσι καὶ τεταραγμένοις ἐπὶ τὴν τυραννικὴν οἰκίαν ἐβοήθησε· καὶ ὅποι τις ἂν, οἶμαι, προσθῆ καὶ μικρὰν δύναμιν, πάντ' ὠφελεῖ· αὐτὴ δὲ καθ' αὐτὴν ἀσθενὴς καὶ πολλῶν κακῶν ἐστὶ μεστή. Καὶ γὰρ οὗτος ἅπασιν τούτοις, οἷς ἂν τις 15 μέγαν αὐτὸν ἠγήσαιτο, τοῖς πολέμοις καὶ ταῖς στρατείαις, ἔτ' ἐπισφαλεστέραν ἢ ὑπῆρχε φύσει κατεσκευάκεν αὐτῷ.

Μὴ γὰρ οἴεσθ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς αὐτοῖς Φίλιππόν τε χαίρειν καὶ τοὺς ἀρχομένους, ἀλλ' ὁ μὲν δόξης ἐπιθυμεῖ καὶ τοῦτ' ἐζήλωκε καὶ προήρηται πράττων καὶ κινδυνεύων, ἂν συμβῆ τι, παθεῖν, τὴν τοῦ διαπράξασθαι ταῦθ', ἀμηδεῖς πώποτ' ἄλλος Μακεδόνων βασιλεύς, δόξαν ἀντὶ τοῦ ζῆν ἀσφαλῶς ἠρημένος· τοῖς δὲ τῆς μὲν φιλοτιμίας τῆς ἀπὸ 16 τούτων οὐ μέτεστι, κοπτόμενοι δ' αἰεὶ ταῖς στρατείαις ταύταις ταῖς ἄνω κάτω λυποῦνται καὶ συνεχῶς ταλαιπωροῦσιν, οὔτ' ἐπὶ τοῖς ἔργοις οὔτ' ἐπὶ τοῖς αὐτῶν ἰδίοις ἐώμενοι διατρίβειν, οὔθ' ὅσ' ἂν ποιήσωσιν οὔτως, ὅπως ἂν δύνωνται,

ταῦτ' ἔχοντες διαθέσθαι κεκλειμένων τῶν ἐμπορίων τῶν ἐν τῇ χώρᾳ διὰ τὸν πόλεμον.

- 17 Οἱ μὲν οὖν πολλοὶ Μακεδόνων πῶς ἔχουσι Φιλίππῳ, ἐκ τούτων ἂν τις σκέψαιτ' οὐ χαλεπῶς· οἱ δὲ δὴ περὶ αὐτὸν ὄντες ξένοι καὶ πεζέταιροι δόξαν μὲν ἔχουσιν, ὡς εἰσὶ θαυμαστοὶ καὶ συγκεκροτημένοι τὰ τοῦ πολέμου, ὡς δ' ἐγὼ τῶν ἐν αὐτῇ τῇ χώρᾳ γεγενημένων τινὸς ἤκουον, ἀνδρὸς οὐδαμῶς
- 18 οὔου ψεύδεσθαι, οὐδένων εἰσὶ βελτίους. Εἰ μὲν γάρ τις ἀνὴρ ἐστὶν ἐν αὐτοῖς οἷος ἔμπειρος πολέμου καὶ ἀγώνων, τούτους μὲν φιλοτιμίᾳ πάντας ἀπωθεῖν αὐτὸν ἔφη, βουλόμενον πάνθ' αὐτοῦ δοκεῖν εἶναι τὰ ἔργα (πρὸς γὰρ αὐ τοῖς ἄλλοις καὶ τὴν φιλοτιμίαν ἀνυπέμβλητοι εἶναι)· εἰ δὲ τις σώφρων ἢ δίκαιος ἄλλως, τὴν καθ' ἡμέραν ἀκρασίαν τοῦ βίου καὶ μέθην καὶ κορδακισμοὺς οὐ δυνάμενος φέρειν, παρεῶσθαι καὶ ἐν οὐδενὸς εἶναι μέρει τὸν τοιοῦτον.

- 19 Λοιποὺς δὴ περὶ αὐτὸν εἶναι ληστὰς καὶ κόλακας καὶ τοιοῦτους ἀνθρώπους, οἷους μεθυσθέντας ὀρχεῖσθαι τοιαῦτα, οἷ' ἐγὼ νῦν ὀκνῶ πρὸς ὑμᾶς ὀνομάσαι. Δῆλον δ' ὅτι ταῦτ' ἐστὶν ἀληθῆ· καὶ γὰρ οὐς ἐνθένδε πάντες ἀπῆλυνον ὡς πολὺ τῶν θαυματοποιῶν ἀσελγεστέρους ὄντας, Καλλίαν ἐκεῖνον τὸν δημόσιον καὶ τοιοῦτους ἀνθρώπους, μίμους γελοίων καὶ ποιητὰς αἰσχροῦν ἄσμάτων, ὧν εἰς τοὺς συνόντας ποιοῦσιν ἔνεκα τοῦ γελασθῆναι, τούτους ἀγαπᾶ καὶ περὶ αὐτὸν ἔχει.

- 20 Καίτοι ταῦτα, καὶ εἰ μικρὰ τις ἠγεῖται, μεγάλ', ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δεῖγματα τῆς ἐκείνου γνώμης καὶ κακοδαμονίας ἐστὶ τοῖς εὖ φρονοῦσιν. Ἄλλ', οἶμαι, νῦν μὲν ἐπισκοτεῖ τούτοις τὸ κατορθοῦν· αἱ γὰρ εὐπραξίαι δεινὰ συγκρῦψαι τὰ τοιαῦτ' ὀνειδίη· εἰ δὲ τι πταίσει, τότε ἀκριβῶς αὐτοῦ ταῦτ' ἐξετασθήσεται. Δοκεῖ δ' ἔμοιγ', ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δεῖξιν οὐκ εἰς μακρὰν, ἂν οἷ τε θεοὶ θέλωσι καὶ ὑμεῖς

βούλησθε. Ὡσπερ γὰρ ἐν τοῖς σώμασιν, τέως μὲν ἂν ἐρρω- 21
 μένος ἢ τις, οὐδὲν ἐπαισθάνεται, ἐπὰν δ' ἀρρώστημά τι συμ-
 βῆ, πάντα κινεῖται, κἂν ῥῆγμα κἂν στρέμμα κἂν ἄλλο τι τῶν
 ὑπαρχόντων σαθρόν ᾖ, οὕτω καὶ τῶν πόλεων καὶ τῶν τυράν-
 νων, ἕως μὲν ἂν ἕξω πολεμῶσιν, ἀφανῆ τὰ κακὰ τοῖς πολ-
 λοῖς ἐστίν, ἐπειδὴν δ' ὁμορος πόλεμος συμπλακῆ, πάντ' ἐ-
 ποίησεν ἔκδηλα.

Εἰ δέ τις ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν Φίλιππον εὐ- 22
 τυχοῦνθ' ὀρῶν ταύτη φοβερὸν προσπολεμῆσαι νομίζει, σώ-
 φρονος μὲν ἀνθρώπου λογισμῶ χρῆται· μεγάλη γὰρ ῥοπή,
 μᾶλλον δὲ τὸ ὄλον ἢ τύχη παρὰ πάντ' ἐστὶ τὰ τῶν ἀνθρώπων
 πράγματα· οὐ μὴν ἄλλ' ἔγωγε, εἰ τις αἵρεσίν μοι δοίη, τὴν
 τῆς ἡμετέρας πόλεως τύχην ἂν ἐλοίμην, ἐθελόντων, ἃ προσή-
 κει, ποιεῖν ὑμῶν αὐτῶν καὶ κατὰ μικρόν, ἢ τὴν ἐκείνου· πο-
 λὺ γὰρ πλείους ἀφορμὰς εἰς τὸ τὴν παρὰ τῶν θεῶν εὐνοίαν ἔ-
 χειν ὀρῶ ὑμῖν ἐνούσας ἢ ἁκείνω. Ἄλλ', οἴμαι, καθήμεθ' οὐ- 23
 δὲν ποιοῦντες· οὐκ ἔνι δ' αὐτὸν ἀργοῦντ' οὐδὲ τοῖς φίλοις
 ἐπιτάττειν ὑπὲρ αὐτοῦ τι ποιεῖν, μὴ τί γε δὴ τοῖς θεοῖς. Οὐ
 δὴ θαυμαστόν ἐστιν, εἰ στρατευόμενος καὶ πονῶν ἐκείνος
 αὐτὸς καὶ παρῶν ἐφ' ἅπασι, καὶ μήτε καιρὸν μήθ' ὥραν πα-
 ραλείπων ἡμῶν μελλόντων καὶ ψηφίζομένων καὶ πυνθανο-
 μένων παραγίγνεται. Οὐδὲ θαυμάζω τοῦτ' ἐγώ· τούναντίον
 γὰρ ἂν ἦν θαυμαστόν, εἰ μηδὲν ποιοῦντες ἡμεῖς ὦν τοῖς πο-
 λεμοῦσι προσήκει τοῦ πάντα ποιοῦντος περιῆμεν.

Ἄλλ' ἐκεῖνο θαυμάζω, εἰ Λακεδαιμονίοις μὲν ποτ', ὦ 24
 ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὑπὲρ τῶν Ἑλληνικῶν δικαίων ἀντήρατε,
 καὶ πόλλ' ἰδίᾳ πλεονεκτῆσαι πολλάκις ὑμῖν ἐξόν, οὐκ ἠθε-
 λήσατε, ἀλλ' ἔν' οἱ ἄλλοι τύχῳσι τῶν δικαίων, τὰ ὑμέτερ' αὐ-
 τῶν ἀνηλίσκετ' εἰσφέροντες καὶ προκινδυνεύετε στρατευό-
 μενοι, νυνὶ δ' ὀκνεῖτ' ἐξίεναι καὶ μέλλετ' εἰσφέρειν ὑπὲρ τῶν
 ὑμετέρων αὐτῶν κτημάτων, καὶ τοὺς μὲν ἄλλους σεσώκατε

πολλάκις πάντας καὶ καθ' ἑν' αὐτῶν ἐν μέρει, τὰ δ' ὑμέτερ'
 25 αὐτῶν ἀπολωλεκότες κάθησθε. Ταῦτα θαυμάζω, καὶ ἔτι πρὸς
 τούτοις, εἰ μηδεὶς ὑμῶν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δύναται λογί-
 σασθαι, πόσον πολεμεῖτε χρόνον Φιλίππῳ καὶ τί ποιοῦντων
 ὑμῶν ὁ χρόνος διελήλυθεν οὗτος. Ἴστε γὰρ δήπου τοῦθ', ὅτι
 μελλόντων αὐτῶν, ἐτέρους τινὰς ἐλπίζόντων πράξειν, αἰτιω-
 μένων ἀλλήλους, κρινόντων, πάλιν ἐλπίζόντων, σχεδὸν ταῦθ'
 ἄπερ νυνὶ ποιοῦντων, ἅπας ὁ χρόνος διελήλυθεν.

26 Εἶθ' οὕτως ἀγνωμόνως ἔχετε', ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὥσ-
 τε, δι' ὧν ἐκ χρηστῶν φαῦλα τὰ πράγματα τῆς πόλεως γέ-
 γονε, διὰ τούτων ἐλπίζετε τῶν αὐτῶν πράξεων ἐκ φαύλων
 αὐτὰ χρηστὰ γενήσεσθαι ; Ἄλλ' οὐτ' εὐλογον οὐτ' ἔχον ἐστὶ
 φύσιν τοῦτο γε· πολὺ γὰρ ῥᾶον ἔχοντας φυλάττειν ἢ κτήσα-
 σθαι πάντα πέφυκε. Νῦν δ' ὅ τι μὲν φυλάζομεν, οὐδέν ἐσθ'
 ὑπὸ τοῦ πολέμου λοιπὸν τῶν πρότερον, κτήσασθαι δὲ δεῖ.
 Αὐτῶν οὖν ἡμῶν ἔργον τοῦτ' ἤδη.

27 Φημί δὴ δεῖν εἰσφέρειν χρήματα, αὐτοὺς ἐξιέναι προ-
 θύμως, μηδέν' αἰτιάσθαι, πρὶν ἂν τῶν πραγμάτων κρατή-
 σητε, τρηικαῦτα δ' ἀπ' αὐτῶν τῶν ἔργων κρίναντας τοὺς
 μὲν ἀξίους ἐπαίνου τιμᾶν, τοὺς δ' ἀδικούντας κολάζειν, τὰς
 προφάσεις δ' ἀφελεῖν καὶ τὰ καθ' ὑμᾶς ἐλλείμματα· οὐ γὰρ
 ἔστι πικρῶς ἐξετάσαι, τί πέπραχται τοῖς ἄλλοις, ἂν μὴ παρ'
 ὑμῶν αὐτῶν πρῶτον ὑπάρξῃ τὰ δέοντα.

28 Τίνος γὰρ εἶνεκ', ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίζετε τοῦτον
 μὲν φεύγειν τὸν πόλεμον πάντας, ὅσους ἂν ἐκπέμψητε στρα-
 τηγούς, ἰδίους δ' εὐρίσκειν πολέμους, εἰ δεῖ τι τῶν ὄντων καὶ
 περὶ τῶν στρατηγῶν εἰπεῖν ; Ὅτι ἐνταῦθα μὲν ἐστὶ τᾶθλ',
 ὑπὲρ ὧν ἐστὶν ὁ πόλεμος, ὑμέτερα· Ἀμφίπολις κἂν ληφθῇ,
 παρχρημ' ὑμεῖς κομιεῖσθε· οἱ δὲ κίνδυνοι τῶν ἐφεστηκότων
 ἴδιοι, μισθὸς δ' οὐκ ἔστιν· ἐκεῖ δὲ κίνδυνοι μὲν ἐλάττους, τὰ
 δὲ λήμματα τῶν ἐφεστηκότων καὶ τῶν στρατιωτῶν, Λάμψα-

κος, Σίγειον, τὰ πλοῖ', ἀ συλῶσιν. Ἐπ' οὖν τὸ λυσιτελοῦν αὐτοῖς ἕκαστοι χωροῦσιν. Ὑμεῖς δ', ὅταν μὲν εἰς τὰ πράγματα²⁹ ἀποβλέψητε φαύλως ἔχοντα, τοὺς ἐφεστηκότας κρίνετε, ὅταν δὲ δόντες λόγον τὰς ἀνάγκας ἀκούσητε ταύτας, ἀφίετε. Περὶ ἐστι τοίνυν ὑμῖν ἀλλήλοις ἐρίζειν καὶ διεστάναι, τοῖς μὲν ταῦτα πεπεισμένοις, τοῖς δὲ ταῦτα, τὰ κοινὰ δ' ἔχειν φαύλως.

Πρότερον μὲν γάρ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, κατὰ συμμορίας εἰσφέρετε, νυνὶ δὲ πολιτεύεσθε κατὰ συμμορίας. Ῥήτωρ ἡγεμῶν ἑκατέρων καὶ στρατηγὸς ὑπὸ τούτῳ καὶ οἱ βοησόμενοι τριακόσιοι· οἱ δ' ἄλλοι προσενέμησθε, οἱ μὲν ὡς τούτους, οἱ δ' ὡς ἐκείνους. Δεῖ δὴ ταῦτ' ἐπ' ἀνέντας καὶ ὑμῶν³⁰ αὐτῶν ἔτι καὶ νῦν γενομένους κοινὸν καὶ τὸ βουλευέσθαι καὶ τὸ λέγειν καὶ τὸ πράττειν ποιῆσαι. Εἰ δὲ τοῖς μὲν, ὡς περ ἐκ τυραννίδος ὑμῶν ἐπιτάττειν ἀποδώσετε, τοῖς δ' ἀναγκάζεσθαι τριηραρχεῖν, εἰσφέρειν, στρατεύεσθαι, τοῖς δὲ ψηφίζεσθαι κατὰ τούτων μόνον, ἄλλο δὲ μὴδ' ὅτιοῦν συμπονεῖν, οὐχὶ γενήσεται τῶν δεόντων ὑμῖν οὐδὲν ἐν καιρῷ· τὸ γὰρ ἡδικημένον αἰεὶ μέρος ἐλλείψει· εἴθ' ὑμῖν τούτους κολάζειν ἀντὶ τῶν ἐχθρῶν ἐξέσται.

Λέγω δὴ κεφάλαιον, πάντας εἰσφέρειν ἀφ' ὅσων ἕκα-³¹στος ἔχει τὸ ἴσον· πάντας ἐξιέναι κατὰ μέρος, ἕως ἂν ἅπαντες στρατεύσησθε· πᾶσι τοῖς παριοῦσι λόγον διδόναι καὶ τὰ βέλτισθ' ὧν ἂν ἀκούσηθ' αἰρεῖσθαι, μὴ ἂν ὁ δεῖν' ἢ ὁ δεῖν' εἴπη. Κἂν ταῦτα ποιῆτε, οὐ τόν εἰπόντα μόνον παραχρῆμ' ἐπαινέσεσθε, ἀλλὰ καὶ ὑμᾶς αὐτοὺς ὕστερον, βέλτιον τῶν ὄλων πραγμάτων ὑμῖν ἐχόντων.

III. ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ Α

Εισαγωγή. Ο Φίλιππος μετά την άνοδό του στο θρόνο καθυπέταξε πρώτα τους γειτονικούς λαούς του κράτους του, τους Ίλλυριούς και τους Παίονες. Μετά άρχισε να εφαρμόζει τα σχέδιά του για την ένωση όλων των Ελλήνων κάτω από την εξουσία του. Πρώτα προσέβαλε την Αμφίπολη (357). Έπειτα στράφηκε έναντίον των κτήσεων των Αθηναίων στο Θερμαϊκό κόλπο και κυρίευσε την Πύδνα (357), την Ποτειδαία (356) και τη Μεθώνη (353). μετά κατανίκησε τους τυράννους της Θεσσαλίας. ύστερα προσπάθησε να γίνει κύριος των Θερμοπυλῶν (352), για να μπορέσει έτσι εύκολοτερα να εισβάλει στην Αττική. Έφτασαν όμως εγκαίρως οι Αθηναῖοι με στρατό και ματαίωσαν αυτή την απόπειρα του Φιλίππου. ο υτός υποχώρησε άπρακτος, αλλά δεν ήσυχασε. τό φθινόπωρο του 352 έκανε έκστρατεία στη Θράκη, για να επεκτείνει την κυριαρχία του. Η εύκαιρία ήταν κατάλληλη, γιατί οι μικροί και αδύνατοι ήγεμόνες της περιοχής φιλονικούσαν μεταξύ τους και με τίς πόλεις Πέρινθο και Βυζάντιο. Ο Φίλιππος έπωφελήθηκε από τίς διχόνοιες αυτές και έγινε άπόλυτος κύριος των χωρῶν εκείνων. προχώρησε μάλιστα πέρα από τον Έβρο και πολιορκήσε τό Ηραῖο τείχος, πού ήταν στην Προποντίδα.

Η είδηση για την πολιορκία του Ηραίου τείχους, τό οποίο χρησιμοποιε για άποθήκη του σιταριου πού μετέφεραν στην Αττική από την περιοχή εκείνη, όταν έφτασε στην Αθήνα τό Νοέμβριο του 352, προκάλεσε μεγάλη άνησυχία. Οι Αθηναῖοι θεώρησαν αυτή την ενέργεια του Φιλίππου τόσο άπειλητική για τά συμφέροντά τους, ώστε αποφάσισαν να ετοιμάσουν στόλο από σαράντα πολεμικά πλοῖα (τριήρεις), να μετάσχουν στην έκστρατεία όλοι οι άντρες ως την ηλικία των 45 χρονῶν και να συγκεντρώσουν από φόρους ποσό ανερχόμενο σε 60 τάλαντα. Λίγο όμως μετά την απόφαση έφτάσαν στην Αθήνα νεώτερες ειδήσεις. Στην αρχή διαδόθηκε ότι ο Φίλιππος είναι άρρωστος. έπειτα ότι πέθανε. Οι Αθηναῖοι δοκίμασαν ανακούφιση απ' αυτές τίς ειδήσεις. Γι' αυτό ματαίωσαν την έκστρατεία πού είχαν αποφασίσει και έπεςαν πάλι σε άδράνεια.

Λίγο όμως μετά τά γεγονότα αυτά (τό 351) τό ζήτημα του πολέμου έναντίον του Φιλίππου άρχισε να απασχολεί τους Αθηναίους

καί πάλι. Ἔγιναν πολλές συνελεύσεις τοῦ λαοῦ καί πολλές συζητήσεις γι' αὐτό τό θέμα. Σέ μιά ἀπό τίς συγκεντρώσεις αὐτές ὁ Δημοσθένης — νέος ἀκόμα στήν ἡλικία τῶν 32 χρονῶν — ζήτησε τό λόγο πρὶν ἀπό τοὺς ἄλλους ὁμιλητές καί ἐκφώνησε τόν Ἀ΄ Φιλιππικό του λόγο. Σ' αὐτόν προσπαθεῖ νά θγάλει τοὺς συμπολίτες του ἀπό τήν ἀδράνεια καί τοὺς ὑποδεικνύει τόν τρόπο μέ τόν ὁποῖο μποροῦν νά πολεμήσουν μέ ἐπιτυχία ἐναντίον τοῦ Φιλίππου.

Εἰ μὲν περὶ καινοῦ τινος πράγματος προυτίθεται, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λέγειν, ἐπισχὼν ἄν, ἕως οἱ πλεῖστοι τῶν εἰωθότων γνώμην ἀπεφάναντο, εἰ μὲν ἤρεσκέ τί μοι τῶν ὑπὸ τούτων ῥηθέντων, ἡσυχίαν ἄν ἤγον, εἰ δὲ μή, τότε ἄν καὐτὸς ἐπειρώμην, ἃ γινώσκω, λέγειν· ἐπειδὴ δ' ὑπὲρ ὧν πολλάκις εἰρήκασιν οὗτοι πρότερον, συμβαίνει καὶ νυνὶ σκοπεῖν, ἡγοῦμαι καὶ πρῶτος ἀναστάς εἰκότως ἄν συγγνώμης τυγχάνειν. Εἰ γάρ ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου τὰ δέονθ' οὗτοι συνεβούλευσαν, οὐδὲν ἄν ὑμᾶς νῦν ἔδει βουλευέσθαι.

Πρῶτον μὲν οὖν οὐκ ἀθυμητέον, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, 2 τοῖς παροῦσι πράγμασιν, οὐδ' εἰ πάνυ φαύλως ἔχειν δοκεῖ. Ὁ γάρ ἐστι χεῖριστον ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου, τοῦτο πρὸς τὰ μέλλοντα βέλτιστον ὑπάρχει. Τί οὖν ἐστι τοῦτο; Ὅτι οὐδέν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν δεόντων ποιούντων ὑμῶν κακῶς τὰ πράγματ' ἔχει, ἐπεὶ τοι, εἰ πάνθ', ἃ προσῆκε, πραττόντων οὕτως εἶχεν, οὐδ' ἄν ἐλπίς ἦν αὐτὰ βελτίω γενέσθαι.

Ἐπειτ' ἐνθυμητέον καὶ παρ' ἄλλων ἀκούουσι καὶ τοῖς 3 εἰδόσιν αὐτοῖς ἀναμιμνησκομένοις, ἡλίκην ποτ' ἐχόντων δύναμιν Λακεδαιμονίων — ἐξ οὗ χρόνος οὐ πολὺς — ὡς καλῶς καὶ προσηκόντως οὐδὲν ἀνάξιον ὑμεῖς ἐπράξατε τῆς πόλεως, ἀλλ' ὑπεμείναθ' ὑπὲρ τῶν δικαίων τὸν πρὸς ἐκείνους πόλεμον. Τίνος οὖν εἵνεκα ταῦτα λέγω; Ἴν' εἰδῆτ', ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ θεάσησθε, ὅτι οὐδὲν οὔτε φυλαττομένοις ὑμῖν ἐστι φοβερὸν οὔτ', ἄν ὀλιγωρῆτε, τοιοῦτον, οἷον ἄν ὑμεῖς βούλοι-

σθε, παραδείγμασι χρώμενοι τῇ τότε ῥώμῃ τῶν Λακεδαιμονίων, ἧς ἐκρατεῖτ' ἐκ τοῦ προσέχειν τοῖς πράγμασι τὸν νοῦν, καὶ τῇ νῦν ὕβρει τούτου, δι' ἣν ταραττόμεθ' ἐκ τοῦ μηδὲν φροντίζειν ὧν ἐχοῖν.

- 4 Εἰ δέ τις ὑμῶν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δυσπολέμητον οἶεται τὸν Φίλιππον εἶναι, σκοπῶν τό τε πλῆθος τῆς ὑπαρχούσης αὐτῷ δυνάμεως καὶ τὸ τὰ χωρία πάντ' ἀπολωλέναι τῇ πόλει, ὀρθῶς μὲν οἶεται, λογισάσθω μέντοι τοῦθ', ὅτι εἰχομέν ποθ' ἡμεῖς, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Πύδναν καὶ Ποτεΐδαιαν καὶ Μεθώνην καὶ πάντα τὸν τόπον τοῦτον οἰκεῖον κύκλω, καὶ πολλὰ τῶν μετ' ἐκείνου νῦν ὄντων ἐθνῶν αὐτονομούμενα καὶ ἐλεύθερ' ὑπῆρχε καὶ μᾶλλον ἡμῖν ἐβούλετ' ἔχειν οἰκειῶς
- 5 ἢ κείνῳ. Εἰ τοίνυν ὁ Φίλιππος τότε ταύτην ἔσχε τὴν γνώμην, ὡς χαλεπὸν πολεμεῖν ἐστὶν Ἀθηναίοις ἔχουσι τοσαῦτ' ἐπιτεχνίσματα τῆς αὐτοῦ χώρας ἔρημον ὄντα συμμάχων, οὐδὲν ἂν ὧν νυνὶ πεποιήκεν ἔπραξεν, οὐδὲ τοσαύτην ἐκτήσατ' ἂν δύναμιν. Ἀλλ' εἶδεν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῦτο καλῶς ἐκεῖνος, ὅτι ταῦτα μὲν ἐστὶν ἅπαντα τὰ χωρὶ' ἄθλα τοῦ πολέμου κείμεν' ἐν μέσῳ, φύσει δ' ὑπάρχει τοῖς παροῦσι τὰ τῶν ἀπόντων καὶ τοῖς ἐθέλουσι πονεῖν καὶ κινδυνεύειν τὰ τῶν ἀμελούντων.
- 6 Καὶ γὰρ τοι ταύτῃ χρησάμενος τῇ γνώμῃ πάντα κατέστραπται καὶ ἔχει, τὰ μὲν ὡς ἂν ἐλών τις ἔχοι πολέμῳ, τὰ δὲ σύμμαχα καὶ φίλα ποιησάμενος· καὶ γὰρ συμμαχεῖν καὶ προσέχειν τὸν νοῦν τούτοις ἐθέλουσιν ἅπαντες, οὓς ἂν ὀρῶσι παρσκευασμένους καὶ πράττειν ἐθέλοντας, ἃ χρῆ.
- 7 Ἄν τοίνυν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ὑμεῖς ἐπὶ τῆς τοιαύτης ἐθελήσητε γενέσθαι γνώμης νῦν, ἐπειδήπερ οὐ πρότερον, καὶ ἕκαστος ὑμῶν, οὐ δεῖ καὶ δύναιτ' ἂν παρασχεῖν αὐτὸν χρήσιμον τῇ πόλει, πᾶσαν ἀφείς τὴν εἰρωνεῖαν ἔτοιμος πράττειν ὑπάρξῃ, ὁ μὲν χρήματ' ἔχων εἰσφέρειν, ὁ δ' ἐν ἡλικίᾳ στρατεῦσθαι — συνελόντι δ' ἀπλῶς, ἂν ὑμῶν αὐτῶν ἐθε-

λήσητε γενέσθαι καὶ παύσησθ' αὐτὸς μὲν οὐδὲν ἕκαστος ποιήσειν ἐλπίζων, τὸν δὲ πλησίον πάνθ' ὑπὲρ αὐτοῦ πράξειν, καὶ τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν κομιεῖσθε, ἂν θεὸς θέλῃ, καὶ τὰ κατεργασυμημένα πάλιν ἀναλήψεσθε, κάκεινον τιμωρήσεσθε.

Μὴ γὰρ ὡς θεῶ νομίζετ' ἐκείνω τὰ παρόντα πεπηγέναι 8
πράγματ' ἀθάνατα, ἀλλὰ καὶ μισεῖ τις ἐκείνον καὶ δέδιεν, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ φθονεῖ, καὶ τῶν πάνυ νῦν δοκούντων οἰκείως ἔχειν· καὶ ἄπανθ', ὅσα περ καὶ ἐν ἄλλοις τισὶν ἀνθρώποις ἔνι, ταῦτα κὰν τοῖς μετ' ἐκείνου χρή νομίζειν ἐνεῖναι. Κατέπτηχε μέντοι πάντα ταῦτα νῦν, οὐκ ἔχοντ' ἀποστροφὴν διὰ τὴν ὑμετέραν βραδυτῆτα καὶ ῥαθυμίαν, ἣν ἀποθέσθαι φημί δεῖν ἤδη.

Ὅρατε γάρ, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸ πρᾶγμα, οἱ προε- 9
λήλυθεν ἀσελγείας ἀνθρώπος, ὃς οὐδ' αἴρεσιν ὑμῖν δίδωσι τοῦ πράττειν ἢ ἄγειν ἡσυχίαν, ἀλλ' ἀπειλεῖ καὶ λόγους ὑπερηφάνους, ὡς φασί, λέγει, καὶ οὐχ οἷός ἐστιν ἔχων, ἀ κατέστραπται, μένειν ἐπὶ τούτων, ἀλλ' αἰεὶ τι προσπεριβάλλεται καὶ κύκλω πανταχῆ μέλλοντας ἡμᾶς καὶ καθημένους περιστοιχίζεται.

Πότ' οὖν, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πόθ', ἀ χρή, πράξετε ; 10
ἐπειδὰν τί γένηται ; Ἐπειδὰν νῆ Δί' ἀνάγκη τις ᾗ. Νῦν δὲ τί χρὴ τὰ γιγνόμεν' ἡγεῖσθαι ; Ἐγὼ μὲν γὰρ οἶομαι τοῖς ἐλευθέροις μεγίστην ἀνάγκην τὴν ὑπὲρ τῶν πραγμάτων αἰσχύνῃν εἶναι. Ἡ βούλεσθ', εἰπέ μοι, περιμόντες αὐτῶν πυνθάνεσθαι « λέγεται τι καινόν ; » Γένοιτο γὰρ ἂν τι καινότερον ἢ Μακεδῶν ἀνὴρ Ἀθηναίους καταπολεμῶν καὶ τὰ τῶν Ἑλλήνων δι-οικῶν ; « Τέθνηκε Φίλιππος ; » « Οὐ μὰ Δί', ἀλλ' ἀσθενεῖ ». 11
Τί δ' ὑμῖν διαφέρει ; Καὶ γὰρ ἂν οὗτός τι πάθῃ, ταχέως ὑμεῖς ἕτερον Φίλιππον ποιήσετε, ἄνπερ οὕτω προσέχητε τοῖς πράγμασι τὸν νοῦν· οὐδὲ γὰρ οὗτος παρὰ τὴν αὐτοῦ ῥώμην τοσοῦτον ἐπηύξηται, ὅσον παρὰ τὴν ἡμετέραν ἀμέλειαν. Καί- 12

τοι καὶ τοῦτο· εἴ τι πάθοι καὶ τὰ τῆς τύχης ἡμῖν, ἥπερ αἰεὶ βέλτιον ἢ ἡμεῖς ἡμῶν αὐτῶν ἐπιμελούμεθα, καὶ τοῦτ' ἐξεργάσαιτο, ἴσθ', ὅτι πλησίον μὲν ὄντες, ἅπασιν ἂν τοῖς πράγμασι τεταραγμένοις ἐπιστάντες, ὅπως βούλεσθε, διοικήσασθε, ὡς δὲ νῦν ἔχετε, οὐδὲ διδόντων τῶν καιρῶν Ἀμφίπολιν δέξασθαι δύναισθ' ἂν, ἀπηρτημένοι καὶ ταῖς παρασκευαῖς καὶ ταῖς γνώμας.

- 13 Ὡς μὲν οὖν δεῖ τὰ προσήκοντα ποιεῖν ἐθέλοντας ὑπάρχειν ἅπαντας ἐτοιμῶς, ὡς ἐγνωκότων ὑμῶν καὶ πεπεισμένων, παύομαι λέγων· τὸν δὲ τρόπον τῆς παρασκευῆς, ἣν ἀπαλλάξαι ἂν τῶν τοιούτων πραγμάτων ὑμᾶς οἴομαι, καὶ τὸ πλῆθος ὅσον, καὶ πόρους οὐστinas χρημάτων, καὶ τᾶλλ' ὡς ἂν μοι βέλτιστα καὶ τάχιστα δοκεῖ παρασκευασθῆναι, καὶ δὴ πειράσομαι λέγειν, δεηθεὶς ὑμῶν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, το-
- 14 σοῦτον. Ἐπειδὴν ἅπαντ' ἀκούσητε, κρίνατε, μὴ πρότερον προλαμβάνετε· μὴδ' ἂν ἐξ ἀρχῆς δοκῶ τινι καινὴν παρασκευὴν λέγειν, ἀναβάλλειν με τὰ πράγμαθ' ἡγείσθω. Οὐ γὰρ οἱ « ταχὺ » καὶ « τήμερον » εἰπόντες μάλιστ' εἰς δέον λέγουσιν (οὐ γὰρ ἂν τὰ γ' ἤδη γεγενημένα τῇ νυνὶ βοηθείᾳ κωλύσαι
- 15 δυνηθεῖμεν), ἀλλ' ὅς ἂν δείξῃ, τίς πορισθεῖσα παρασκευὴ καὶ πόση καὶ πόθεν διαμεῖναι δυνήσεται, ἕως ἂν ἢ διαλυσώμεθα πεισθέντες τὸν πόλεμον ἢ περιγενώμεθα τῶν ἐχθρῶν· οὕτω γὰρ οὐκέτι τοῦ λοιποῦ πάσχοιμεν ἂν κακῶς. Οἶμαι τοίνυν ἐγὼ ταῦτα λέγειν ἔχειν, μὴ κωλύων, εἴ τις ἄλλος ἐπαγγέλλεται τι. Ἡ μὲν οὖν ὑπόσχεσις οὕτω μεγάλη, τὸ δὲ πρᾶγμ' ἤδη τὸν ἔλεγχον δώσει· κριταὶ δ' ὑμεῖς ἔσεσθε.
- 16 Πρῶτον μὲν τοίνυν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τριήρεις πενήτηκοντα παρασκευάσασθαί φημι δεῖν, εἴτ' αὐτοὺς οὕτω τὰς γνώμας ἔχειν, ὡς, ἐάν τι δέῃ, πλευστέον εἰς ταύτας αὐτοῖς ἐμβᾶσιν. Πρὸς δὲ τούτοις τοῖς ἡμίσεσι τῶν ἱπέων ἱππαγωγ-
- 17 γοὺς τριήρεις καὶ πλοῖ' ἱκανὰ εὐτρεπίσαι κελεύω. Ταῦτα μὲν

οἶμαι δεῖν ὑπάρχειν ἐπὶ τὰς ἐξαίφνης ταύτας ἀπὸ τῆς οἰκείας χώρας αὐτοῦ στρατείας εἰς Πύλας καὶ Χερρόνησον καὶ Ὀλυνθον καὶ ὅποι βούλεται· δεῖ γὰρ ἐκεῖνω τοῦτ' ἐν τῇ γνώμῃ παραστῆσαι, ὡς ὑμεῖς ἐκ τῆς ἀμελείας ταύτης τῆς ἄγαν, ὥσπερ εἰς Εὐβοίαν καὶ πρότερόν ποτέ φασιν εἰς Ἀλιάρτον καὶ τὰ τελευταῖα πρῶγν εἰς Πύλας, ἴσως ἂν ὀρμήσαιτε. Οὗτοι 18 παντελῶς, οὐδ' εἰ μὴ ποιήσαιτ' ἂν τοῦτο, ὡς ἔγωγέ φημι δεῖν, εὐκαταφρόνητόν ἐστιν, ἔν' ἢ διὰ τὸν φόβον, εἰδῶς εὐτρεπεῖς ὑμᾶς, (εἴσεται γὰρ ἀκριβῶς· εἰσὶ γάρ, εἰσὶν οἱ πάντ' ἐξαγγέλλοντες ἐκεῖνω παρ' ἡμῶν αὐτῶν πλείους τοῦ δέοντος) ἡσυχίαν ἔχη, ἢ παριδῶν ταῦτ' ἀφύλακτος ληφθῆ, μηδενὸς ὄντος ἐμποδῶν πλεῖν ἐπὶ τὴν ἐκείνου χώραν ὑμῖν, ἂν ἐνδῶ καιρόν.

Ταῦτα μὲν ἐστίν, ἃ πᾶσι δεδόχθαι φημι δεῖν καὶ παρε- 19 σκευάσθαι προσήκειν οἶομαι· πρὸ δὲ τούτων δυναμὶν τιν', ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, φημι προχειρίσασθαι δεῖν ὑμᾶς, ἢ συνεχῶς πολεμήσει καὶ κακῶς ἐκεῖνον ποιήσει. Μὴ μοι μυρίους μηδὲ δισμυρίους ξένους, μηδὲ τὰς ἐπιστολιμαίους ταύτας δυνάμεις, ἀλλ' ἢ τῆς πόλεως ἔσται, κἂν ὑμεῖς ἓνα κἂν πλείους κἂν τὸν δεῖνα κἂν ὄντινοῦν χειροτονήσητε στρατηγόν, τούτῳ πείσεται καὶ ἀκολουθήσει. Καὶ τροφήν ταύτῃ πορίσαι κελεύω.

Ἔσται δ' αὕτη τίς ἡ δύναμις καὶ πόση, καὶ πόθεν τὴν 20 τροφήν ἔξει, καὶ πῶς ταῦτ' ἐθελήσει ποιεῖν ; Ἐγὼ φράσω, καθ' ἕκαστον τούτων διεξιὼν χωρὶς. Ἐένους μὲν λέγω — καὶ ὅπως μὴ ποιήσθ', ὃ πολλάκις ὑμᾶς ἔβλαψε· πάντ' ἐλάττω νομίζοντες εἶναι τοῦ δέοντος καὶ τὰ μέγιστ' ἐν τοῖς ψηφίσμασιν αἰρούμενοι, ἐπὶ τῷ πράττειν οὐδὲ τὰ μικρὰ ποιεῖτε· ἀλλὰ τὰ μικρὰ ποιήσαντες καὶ πορίσαντες, τούτοις προστίθετε, ἂν ἐλάττω φαίνεται. Λέγω δὴ τοὺς πάντας στρατιώτας 21 δισχιλίους, τούτων δ' Ἀθηναίους φημι δεῖν εἶναι πεντακοσίους, ἐξ ἧς ἂν τινος ὑμῖν ἡλικίας καλῶς ἔχειν δοκῆ, χρόνον

- τακτὸν στρατευομένους, μὴ μακρὸν τοῦτον, ἀλλ' ὅσον ἂν δοκῆ καλῶς ἔχειν, ἐκ διαδοχῆς ἀλλήλοις· τοὺς δ' ἄλλους ξένους εἶναι κελεύω. Καὶ μετὰ τούτων ἰππέας διακοσίους, καὶ τούτων πεντήκοντ' Ἀθηναίους τοῦλάχιστον, ὥσπερ τοὺς πεζοὺς, τὸν αὐτὸν τρόπον στρατευομένους· καὶ ἰππαγωγούς τούτοις.
- 22 Εἶεν· τί πρὸς τούτοις ἔτι ; Ταχείας τριήρεις δέκα· δεῖ γάρ, ἔχοντος ἐκείνου ναυτικόν, καὶ ταχειῶν τριήρων ἡμῖν, ὅπως ἀσφαλῶς ἡ δύναμις πλέη. Πόθεν δὴ τούτοις ἡ τροφή γενήσεται ; Ἐγὼ καὶ τοῦτο φράσω καὶ δεῖξω, ἐπειδάν, διότι τηλικαύτην ἀποχρῆν οἶμαι τὴν δύναμιν καὶ πολίτας τοὺς συστρατευομένους εἶναι κελεύω, διδάξω.
- 23 Τοσαύτην μὲν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, διὰ ταῦτα, ὅτι οὐκ ἔνι νῦν ἡμῖν πορίσασθαι δύναμιν τὴν ἐκείνῳ παραταξομένην, ἀλλὰ ληστεύειν ἀνάγκη καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ τοῦ πολέμου χρῆσθαι τὴν πρώτην· οὐ τοίνυν ὑπέρογκον αὐτὴν (οὐ γὰρ ἔστι μισθὸς οὐδὲ τροφή), οὐδὲ παντελῶς ταπεινὴν εἶναι
- 24 δεῖ. Πολίτας δὲ παρεῖναι καὶ συμπλεῖν διὰ ταῦτα κελεύω, ὅτι καὶ πρότερόν ποτ' ἀκούω ξενικὸν τρέφειν ἐν Κορίνθῳ τὴν πόλιν, οὗ Πολύστρατος ἠγεῖτο καὶ Ἴφικράτης καὶ Χαβρίας καὶ ἄλλοι τινές, καὶ αὐτοὺς ὑμᾶς συστρατεύεσθαι· καὶ οἷδ' ἀκούων, ὅτι Λακεδαιμονίους παραταττόμενοι μεθ' ὑμῶν ἐνίκων οὔτοι οἱ ξένοι καὶ ὑμεῖς μετ' ἐκείνων. Ἐξ οὗ δ' αὐτὰ καθ' αὐτὰ τὰ ξενικὰ ὑμῖν στρατεύεται, τοὺς φίλους νικᾷ καὶ τοὺς συμμαχούς, οἱ δ' ἐχθροὶ μείζους τοῦ δέοντος γέγονασι. Καὶ παρακύψαντ' ἐπὶ τὸν τῆς πόλεως πόλεμον, πρὸς Ἀρτάβαζον καὶ πανταχοῦ μᾶλλον οἴχεται πλέοντα, ὃ δὲ στρατηγὸς ἀκολουθεῖ, εἰκότως· οὐ γὰρ ἔστιν ἄρχειν μὴ δίδόντα μισθόν.
- 25 Τί οὖν κελεύω ; τὰς προφάσεις ἀφελεῖν καὶ τοῦ στρατηγοῦ καὶ τῶν στρατιωτῶν, μισθὸν πορίσαντας καὶ στρατιώτας οἰκείους ὥσπερ ἐπόπτας τῶν στρατηγουμένων παρα-

καταστήσαντας· ἐπεὶ νῦν γε γέλωσ ἔσθ', ὡς χρώμεθα τοῖς πράγμασιν. Εἰ γὰρ ἔροίτο τις ὑμᾶς, « εἰρήνην ἄγετ', ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι ; » « Μὰ Δί' οὐχ ἡμεῖς γε », εἴποιτ' ἄν, « ἀλλὰ Φιλίππῳ πολεμοῦμεν ». Οὐκ ἐχειροτονεῖτε δ' ἐξ ὑμῶν αὐτῶν 26 δέκα ταξιάρχους καὶ στρατηγούς καὶ φυλάρχους καὶ ἱππάρχους δύο ; Τί οὖν οὗτοι ποιοῦσι ; Πλὴν ἑνὸς ἀνδρός, ὃν ἂν ἐκπέμψητ' ἐπὶ τὸν πόλεμον, οἱ λοιποὶ τὰς πομπὰς πέμπουσιν ὑμῖν μετὰ τῶν ἱεροποιῶν· ὥσπερ γὰρ οἱ πλάττοντες τοὺς πηλίνους, εἰς τὴν ἀγορὰν χειροτονεῖτε τοὺς ταξιάρχους καὶ τοὺς φυλάρχους, οὐκ ἐπὶ τὸν πόλεμον. Οὐ γὰρ ἐχρῆν, ὧ ἄν- 27 δρες Ἀθηναῖοι, ταξιάρχους παρ' ὑμῶν, ἱππαρχον παρ' ὑμῶν, ἄρχοντας οἰκείους εἶναι, ἔν' ἦν ὡς ἀληθῶς τῆς πόλεως ἡ δύναμις ; Ἀλλ' εἰς μὲν Λῆμνον τὸν παρ' ὑμῶν ἱππαρχον δεῖ πλεῖν, τῶν δ' ὑπὲρ τῶν τῆς πόλεως κτημάτων ἀγωνιζομένων Μενέλαον ἱππαρχεῖν ; Καὶ οὐ τὸν ἄνδρα μεμφόμενος ταῦτα λέγω, ἀλλ' ὑφ' ὑμῶν ἔδει κεχειροτονημένον εἶναι τοῦτον, ὅστις ἂν ᾗ.

Ἴσως δὲ ταῦτα μὲν ὀρθῶς ἠγεῖσθε λέγεσθαι, τὸ δὲ τῶν 28 χρημάτων, πόσα καὶ πόθεν ἔσται, μάλιστα ποθεῖτ' ἀκοῦσαι. Τοῦτο δὴ καὶ περαίνω. Χρήματα τοίνυν· ἔστι μὲν ἡ τροφή, σιτηρέσιον μόνον τῇ δυνάμει ταύτῃ τάλαντ' ἐνεθήκοντα καὶ μικρόν τι πρὸς, δέκα μὲν ναυσὶ ταχεύαις τετταράκοντα τάλαντα, εἴκοσιν εἰς τὴν ναῦν μναῖ τοῦ μηνὸς ἐκάστου, στρατιώταις δὲ δισχιλίους τοσαῦθ' ἕτερα, ἵνα δέκα τοῦ μηνὸς ὁ στρατιώτης δραχμὰς σιτηρέσιον λαμβάνῃ, τοῖς δ' ἱππεῦσι διακοσίοις οὖσιν, ἔαν τριάκοντα δραχμὰς ἕκαστος λαμβάνῃ τοῦ μηνὸς, δώδεκα τάλαντα. Εἰ δέ τις οἶεται μικρὰν ἀφορμὴν 29 εἶναι σιτηρέσιον τοῖς στρατευομένοις ὑπάρχειν, οὐκ ὀρθῶς ἔγνωκεν· ἐγὼ γὰρ οἶδα σαφῶς, ὅτι, τοῦτ' ἂν γένηται, προσποριεῖ τὰ λοίπ' αὐτὸ τὸ στράτευμ' ἀπὸ τοῦ πολέμου, οὐδένα τῶν Ἑλλήνων ἀδικοῦν οὐδὲ τῶν συμμαχῶν, ὥστ' ἔχειν μισθὸν

έντελῆ. Ἐγὼ συμπλέων ἐθελοντῆς πάσχειν ὄτιοῦν ἕτοιμος, ἐὰν μὴ ταῦθ' οὕτως ἔχη. Πόθεν οὖν ὁ πόρος τῶν χρημάτων, ἃ παρ' ὑμῶν κελεύω γενέσθαι, τοῦτ' ἤδη λέξω.

ΠΟΡΟΥ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ

- 30 Ἄ μὲν ἡμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, δεδυνήμεθ' εὐρεῖν, ταῦτ' ἐστίν. Ἐπειδὰν δ' ἐπιχειροτονήτε τὰς γνώμας, ἂν ὑμῖν ἀρέσκη, χειροτονήσετε, ἵνα μὴ μόνον ἐν τοῖς ψηφίσμασι καὶ ταῖς ἐπιστολαῖς πολεμῆτε Φιλίππῳ, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἔργοις.
- 31 Δοκεῖτε δέ μοι πολὺ βέλτιον ἂν περὶ τοῦ πολέμου καὶ ὅλης τῆς παρασκευῆς βουλευσασθαι, εἰ τὸν τόπον, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῆς χώρας, πρὸς ἣν πολεμεῖτ', ἐνθυμηθεῖητε, καὶ λογίσασθ', ὅτι τοῖς πνεύμασι καὶ ταῖς ὥραις τοῦ ἔτους τὰ πολλὰ προλαμβάνων διαπράττεται Φίλιππος, καὶ φυλάξας τοὺς ἐτησίαις ἢ τὸν χειμῶν' ἐπιχειρεῖ, ἡνίκ' ἂν ἡμεῖς μὴ δυ-
- 32 ναίμεθ' ἐκεῖσ' ἀφικέσθαι. Δεῖ τοίνυν ταῦτ' ἐνθυμουμένους μὴ βοηθείαις πολεμεῖν, (ὕστεριοῦμεν γὰρ ἀπάντων), ἀλλὰ παρασκευῆ συνεχεῖ καὶ δυνάμει. Ὑπάρχει δ' ὑμῖν χειμαδίῳ μὲν χρῆσθαι τῇ δυνάμει Λήμνῳ καὶ Θάσῳ καὶ Σκιαθῶ καὶ ταῖς ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ νήσοις, ἐν αἷς καὶ λιμένες καὶ σῖτος καί, ἃ χρῆ στρατεύματι, πάνθ' ὑπάρχει· τὴν δ' ὥραν τοῦ ἔτους, ὅτε καὶ πρὸς τῇ γῆ γενέσθαι ῥάδιον καὶ τὸ τῶν πνευμάτων ἀσφαλές, πρὸς αὐτῇ τῇ χώρᾳ καὶ πρὸς τοῖς τῶν ἐμ-
πορίων στόμασι ῥαδίως ἔσται.
- 33 Ἄ μὲν οὖν χρήσεται καὶ πότε τῇ δυνάμει, παρὰ τὸν καιρὸν ὁ τούτων κύριος καταστάς ὑφ' ὑμῶν βουλευσεται· ἃ δ' ὑπάρξαι δεῖ παρ' ὑμῶν, ταῦτ' ἐστίν, ἃ ἔγω γέγραφα. Ἄν ταῦτ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πορίσητε, τὰ χρήματα πρῶτον, ἃ λέγω, εἶτα καὶ τᾶλλα παρασκευάσαντες, τοὺς στρατιώτας. τὰς τριῆρεις, τοὺς ἱππέας, έντελῆ πᾶσαν τὴν δύναμιν νόμῳ

κατακλείσθητ' ἐπὶ τῷ πολέμῳ μένειν, τῶν μὲν χρημάτων αὐτοὶ ταμίαι καὶ πορισταὶ γιγνόμενοι, τῶν δὲ πράξεων παρὰ τοῦ στρατηγοῦ τὸν λόγον ζητοῦντες, παύσεσθ' αἰεὶ περὶ τῶν αὐτῶν βουλευόμενοι καὶ πλέον οὐδὲν ποιοῦντες. Καὶ ἔτι πρὸς 34 τούτῳ πρῶτον μὲν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὸν μέγιστον τῶν ἐκείνου πόρων ἀφαιρήσεσθε. Ἔστι δ' οὗτος τίς ; Ἀπὸ τῶν ὑμετέρων ὑμῖν πολεμεῖ συμμάχων, ἄγων καὶ φέρων τοὺς πλεόντας τὴν θάλατταν.

Ἔπειτα τί πρὸς τούτῳ ; Τοῦ πάσχειν αὐτοὶ κακῶς ἔξω γενήσεσθε, οὐχ ὥσπερ τὸν παρελθόντα χρόνον εἰς Λῆμνον καὶ Ἴμβρον ἐμβαλὼν αἰχμαλώτους πολίτας ὑμετέρους ὄχετ' ἔχων, πρὸς τῷ Γεραιστῷ τὰ πλοῖα συλλαβῶν ἀμύθητα χρήματ' ἐξέλεξε, τὰ τελευταῖ' εἰς Μαραθῶν' ἀπέβη καὶ τὴν ἱερὰν ἀπὸ τῆς χώρας ὄχετ' ἔχων τριήρη, ὑμεῖς δ' οὔτε ταῦτα δύνασθε κωλύειν οὔτ' εἰς τοὺς χρόνους, οὓς ἂν προθῆσθε, βογηθεῖν.

Καίτοι τί δήποτ', ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, νομίζετε τὴν μὲν 35 τῶν Παναθηναίων ἑορτὴν καὶ τὴν τῶν Διονυσίων αἰεὶ τοῦ καθήκοντος χρόνου γίνεσθαι, ἂν τε δεινοὶ λάχωσιν ἂν τ' ἰδιῶται οἱ τούτων ἑκατέρων ἐπιμελούμενοι, εἰς ἃ τοσαῦτ' ἀναλίσκεται χρήματα, ὅσ' οὐδ' εἰς ἓνα τῶν ἀποστόλων, καὶ τοσοῦτον ὄχλον καὶ παρασκευὴν, ὅσην οὐκ οἶδ' εἶ τι τῶν ἀπάντων ἔχει, τοὺς δ' ἀποστόλους πάντας ὑμῖν ὑστερίζειν τῶν καιρῶν, τὸν εἰς Μεθώνην, τὸν εἰς Παγασάς, τὸν εἰς Ποτειδαίαν ; Ὅτι ἐκεῖνα μὲν ἅπαντα νόμῳ τέτακται, καὶ πρό- 36 οιδεν ἕκαστος ὑμῶν ἐκ πολλοῦ, τίς χορηγὸς ἢ γυμνασίαρχος τῆς φυλῆς, πότε καὶ παρὰ τοῦ καὶ τί λαβόντα τί δεῖ ποιεῖν, οὐδὲν ἀνεξέταστον οὐδ' ἀόριστον ἐν τούτοις ἡμέληται· ἐν δὲ τοῖς περὶ τοῦ πολέμου καὶ τῆς τούτου παρασκευῆς ἄτακτα, ἀδιόρθωτα, ἀόρισθ' ἅπαντα.

Τοιγαροῦν ἅμ' ἀκηκόαμέν τι καὶ τριηράρχους καθί-

σταμεν καὶ τούτοις ἀντιδόσεις ποιούμεθα καὶ περὶ χρημά-
 των πόρου σκοποῦμεν, καὶ μετὰ ταῦτ' ἐμβαίνειν τοὺς μετοί-
 κους ἔδοξε καὶ τοὺς χωρὶς οἰκοῦντας, εἴτ' αὐτοὺς πάλιν,
 37 εἴτ' ἀντεμβιβάζειν· εἴτ' ἐν ὅσῳ ταῦτα μέλλεται, προαπόλωλε
 τὸ ἐφ' ὃ ἂν ἐκπλέωμεν· τὸν γὰρ τοῦ πράττειν χρόνον εἰς τὸ
 παρασκευάζεσθαι ἀναλίσκομεν, οἱ δὲ τῶν πραγμάτων οὐ
 μένουσι καιροὶ τὴν ἡμετέραν βραδυτῆτα καὶ εἰρωνείαν. Ἄς
 δὲ τὸν μεταξὺ χρόνον δυνάμεις οἴομεθ' ἡμῖν ὑπάρχειν, οὐδὲν
 οἶαί τ' οὔσαι ποιεῖν ἐπ' αὐτῶν τῶν καιρῶν ἐξελέγχονται.
 Ὁ δ' εἰς τοῦθ' ὕβρεως ἐλήλυθεν, ὥστ' ἐπιστέλλειν Εὐβοεῦσιν
 ἤδη τοιαύτας ἐπιστολάς.

ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΙΣ

38 Τούτων, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν ἀνεγνωσμένων ἀλη-
 θῆ μὲν ἐστὶ τὰ πολλά, ὡς οὐκ ἔδει, οὐ μὴν ἀλλ' ἴσως οὐχ
 ἡδέ' ἀκούειν. Ἄλλ' εἰ μὲν, ὅσ' ἂν τις ὑπερβῆ τῷ λόγῳ, ἵνα
 μὴ λυπήσῃ, καὶ τὰ πράγμαθ' ὑπερβήσεται, δεῖ πρὸς ἡδονὴν
 δημηγορεῖν· εἰ δ' ἡ τῶν λόγων χάρις, ἂν ἤ μὴ προσήκουσα,
 ἔργῳ ζημία γίγνεται, αἰσχρὸν ἐστὶ φενακίζειν ἑαυτοὺς καὶ
 ἅπαντ' ἀναβαλλομένους, ἃ ἂν ἤ δυσχερῆ, πάντων ὑστερεῖν τῶν
 39 ἔργων, καὶ μηδὲ τοῦτο δύνασθαι μαθεῖν, ὅτι δεῖ τοὺς ὀρθῶς
 πολέμῳ χρωμένους οὐκ ἀκολουθεῖν τοῖς πράγμασιν, ἀλλ'
 αὐτοὺς ἔμπροσθεν εἶναι τῶν πραγμάτων, καὶ τὸν αὐτὸν τρό-
 πον, ὥσπερ τῶν στρατευμάτων ἀξιωσιέ τις ἂν τὸν στρα-
 τηγὸν ἡγεῖσθαι, οὕτω καὶ τῶν πραγμάτων τοὺς βουλευομέ-
 νους, ἵν', ἂν ἐκείνοις δοκῆ, ταῦτα πράττηται καὶ μὴ τὰ συμ-
 βάντ' ἀναγκάζωνται διώκειν.

40 Ὑμεῖς δ', ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, πλείστην δύναμιν ἀπάν-
 των ἔχοντες, τριήρεις, ὀπλίτας, ἵππέας, χρημάτων πρόσδο-
 τούτων μὲν μέχρι τῆς τήμερον ἡμέρας οὐδενὶ πώποτ' εἰς

δέον τι κέχρησθε, οὐδὲν δ' ἀπολείπετε, ὥσπερ οἱ βάρβαροι πυκτεύουσιν, οὕτω πολεμεῖν Φιλίππῳ. Καὶ γὰρ ἐκείνων ὁ πληγείς ἀεὶ τῆς πληγῆς ἔχεται, κὰν ἐτέρωσε πατάξῃς, ἐκεῖσ' εἰσὶν αἱ χεῖρες· προβάλλεσθαι δ' ἢ βλέπειν ἐναντίον οὐτ' οἴδεν οὐτ' ἐθέλει. Καὶ ὑμεῖς, ἂν ἐν Χερρονήσῳ πύθησθε Φίλιπ- 41 πον, ἐκεῖσε βοηθεῖν ψηφίζεσθε, ἂν ἐν Πύλαις, ἐκεῖσε, ἂν ἄλλοθί που, συμπαραθεῖτ' ἄνω κάτω, καὶ στρατηγεῖσθ' ὑπ' ἐκείνου, βεβούλευσθε δ' οὐδὲν αὐτοὶ συμφέρον περὶ τοῦ πολέμου, οὐδὲ πρὸ τῶν πραγμάτων προορᾷτ' οὐδέν, πρὶν ἂν ἢ γεγενημένον ἢ γιγνόμενόν τι πύθησθε. Ταῦτα δ' ἴσως πρότερον μὲν ἐνῆν· νῦν δ' ἐπ' αὐτὴν ἤκει τὴν ἀκμὴν, ὥστ' οὐκέτ' ἐκχωρεῖ.

Δοκεῖ δέ μοι θεῶν τις, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοῖς γιγνομέ- 42 νοις ὑπὲρ τῆς πόλεως αἰσχυρόμενος τὴν φιλοπραγμοσύνην ταύτην ἐμβαλεῖν Φιλίππῳ. Εἰ γὰρ ἔχων, ἃ κατέστραπται καὶ προσέληφεν, ἡσυχίαν ἔχειν ἤθελε καὶ μηδὲν ἐπραττεν ἔτι, ἀποχρῆν ἐνίοις ὑμῶν ἂν μοι δοκεῖ, ἐξ ὧν αἰσχύνην καὶ ἀνανδρίαν καὶ πάντα τὰ αἰσχιστ' ὠφληκότες ἂν ἤμεν δημοσίᾳ· νῦν δ' ἐπιχειρῶν ἀεὶ τινι καὶ τοῦ πλείονος ὀρεγόμενος ἴσως ἂν ἐκκαλέσαιθ' ὑμᾶς, εἴπερ μὴ παντάπασιν ἀπεγνώκατε.

Θαυμάζω δ' ἔγωγε, εἰ μηδεὶς ὑμῶν μῆτ' ἐνθυμεῖται μῆτ' 43 ὀργίζεται, ὀρῶν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν μὲν ἀρχὴν τοῦ πολέμου γεγενημένην περὶ τοῦ τιμωρήσασθαι Φίλιππον, τὴν δὲ τελευταίην οὖσαν ἤδη ὑπὲρ τοῦ μὴ παθεῖν κακῶς ὑπὸ Φιλίππου. Ἀλλὰ μὴν ὅτι γ' οὐ στήσεται, δῆλον, εἰ μὴ τις κωλύσει. Εἶτα τοῦτ' ἀναμενοῦμεν, καὶ τριήρεις κενὰς καὶ τὰς παρὰ τοῦ δεῖνος ἐλπίδας ἂν ἀποστείλητε, πάντ' ἔχειν οἴεσθε καλῶς ; Οὐκ ἐμβησόμεθα ; οὐκ ἔξιμεν αὐτοὶ μέρει γέ τινι στρατιωτῶν 44 οἰκείων νῦν, εἰ καὶ μὴ πρότερον ; οὐκ ἐπὶ τὴν ἐκείνου πλευρόμεθα ; « Ποῖ οὖν προσορμιούμεθα ; » ἤρετό τις. Εὐρήσει τὰ σαθρά, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τῶν ἐκείνου πραγμάτων αὐτὸς

ὁ πόλεμος, ἂν ἐπιχειρῶμεν· ἂν μέντοι καθώμεθ' οἴκοι, λοιδορουμένων ἀκούοντες καὶ αἰτιωμένων ἀλλήλους τῶν λεγόντων, οὐδέποτε οὐδὲν ἡμῖν μὴ γένηται τῶν δεόντων.

- 45 "Οποὶ μὲν γὰρ ἂν, οἶμαι, μέρος τι τῆς πόλεως συναποσταλῆ, καὶ μὴ πᾶσα, καὶ τὸ τῶν θεῶν εὐμενὲς καὶ τὸ τῆς τύχης συναγωνίζεται· ὅποι δ' ἂν στρατηγὸν καὶ ψήφισμα κενὸν καὶ τὰς ἀπὸ τοῦ βήματος ἐλπίδας ἐκπέμψητε, οὐδὲν ὑμῖν τῶν δεόντων γίγνεται, ἀλλ' οἱ μὲν ἐχθροὶ καταγελοῦσιν, οἱ δὲ σύμμαχοι τεθναῖσι τῷ δέει τοὺς τοιοῦτους ἀποστόλους.
- 46 Οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστιν ἓν' ἄνδρα δυναθῆναι ποτε ταυθ' ὑμῖν πράξαι πάνθ', ὅσα βούλεσθε· ὑποσχέσθαι μέντοι καὶ φῆσαι καὶ τὸν δεῖν' αἰτιάσασθαι καὶ τὸν δεῖν' ἔστιν, τὰ δὲ πράγματ' ἐκ τούτων ἀπόλωλεν. "Όταν γὰρ ἡγήται μὲν ὁ στρατηγὸς ἀθλίων ἀπομίσθων ξένων, οἱ δ' ὑπὲρ ὧν ἂν ἐκεῖνος πράξη πρὸς ὑμᾶς ψευδόμενοι ῥαδίως ἐνθάδ' ὦσιν, ὑμεῖς δ', ἐξ ὧν ἂν ἀκούσηθ', ὅ τι ἂν τύχητε ψηφίζησθε, τί καὶ χρῆ προσδοκᾶν;
- 47 Πῶς οὖν ταῦτα παύσεται; "Όταν ὑμεῖς, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς αὐτοὺς ἀποδείξητε στρατιώτας καὶ μάρτυρας τῶν στρατηγουμένων καὶ δικαστὰς οἴκαδ' ἐλθόντας τῶν εὐθυνῶν, ὥστε μὴ ἀκούειν μόνον ὑμᾶς τὰ ὑμέτερ' αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ παρόντας ὄραν. Νῦν δ' εἰς τοῦθ' ἤκει τὰ πράγματ' αἰσχύνης, ὥστε τῶν στρατηγῶν ἕκαστος δις καὶ τρίς κρίνεται παρ' ὑμῖν περὶ θανάτου, πρὸς δὲ τοὺς ἐχθροὺς οὐδεὶς οὐδ' ἅπαξ αὐτῶν ἀγωνίσασθαι περὶ θανάτου τολμᾷ, ἀλλὰ τὸν τῶν ἀνδραποδιστῶν καὶ λωποδυτῶν θάνατον μᾶλλον αἰροῦνται τοῦ προσήκοντος· κακούργου μὲν γὰρ ἔστι κριθέντ' ἀποθανεῖν, στρατηγοῦ δὲ μαχόμενον τοῖς πολεμίοις.
- 48 Ἅμῶν δ' οἱ μὲν περιμόντες μετὰ Λακεδαιμονίων φασὶ Φίλιππον πράττειν τὴν Θηβαίων κατάλυσιν καὶ τὰς πολιτείας διασπᾶν, οἱ δ' ὡς πρέσβεις πέπομφεν ὡς βασιλέα, οἱ δ' ἐν Ἰλλυριοῖς πόλεις τειχίζουσιν, οἱ δὲ λόγους πλάττοντες ἕκα-

στος περιερχόμεθα. Ἐγὼ δ' οἶμαι μὲν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, 49
 νῆ τοὺς θεοὺς ἐκεῖνον μεθύειν τῷ μεγέθει τῶν πεπραγμένων
 καὶ πολλὰ τοιαῦτ' ὄνειροπολεῖν ἐν τῇ γνώμῃ, τὴν τ' ἐρημίαν
 τῶν κωλυσόντων ὄρωντα καὶ τοῖς πεπραγμένοις ἐπηρμένον,
 οὐ μέντοι γε μὰ Δί' οὕτω προαιρεῖσθαι πράττειν, ὥστε τοὺς
 ἀνοητοτάτους τῶν παρ' ἡμῖν εἰδέναι, τί μέλλει ποιεῖν ἐκεῖνος·
 ἀνοητότατοι γὰρ εἰσιν οἱ λογοποιοῦντες.

Ἄλλ' ἂν ἀφέντες ταῦτ' ἐκεῖν' εἰδῶμεν, ὅτι ἐχθρὸς ἄν- 50
 θρωπος καὶ τὰ ἡμέτερ' ἡμᾶς ἀποστερεῖ καὶ χρόνον πολὺν
 ὕβρισε, καὶ ἄπανθ', ὅσα πάποτ' ἠλπίσαμεν τινα πράξειν ὑπὲρ
 ἡμῶν, καθ' ἡμῶν εὗρηται, καὶ τὰ λοιπὰ ἐν αὐτοῖς ἡμῖν ἐστὶ,
 καὶ μὴ νῦν ἐθέλωμεν ἐκεῖ πολεμεῖν αὐτῷ, ἐνθάδ' ἴσως ἀναγκ-
 αστησόμεθα τοῦτο ποιεῖν, ἂν ταῦτ' εἰδῶμεν, καὶ τὰ δέοντ'
 ἐσόμεθ' ἐγνωκότες καὶ λόγων ματαίων ἀπηλλαγμένοι· οὐ
 γάρ, ἅττα ποτ' ἔσται δεῖ σκοπεῖν, ἀλλ' ὅτι φαῦλα, ἂν μὴ προσ-
 ἐχητε τὸν νοῦν καὶ τὰ προσήκοντα ποιεῖν ἐθέλητε, εὖ εἰδέναι.

Ἐγὼ μὲν οὖν οὕτ' ἄλλοτε πάποτε πρὸς χάριν εἰλόμην 51
 λέγειν, ὅ τι ἂν μὴ καὶ συνοίσειν πεπεισμένος ὧ, νῦν θ', ἃ
 γινώσκω, πάνθ' ἀπλῶς, οὐδὲν ὑποστειλάμενος, πεπαρη-
 σίασμαι. Ἐβουλόμην δ' ἄν, ὥσπερ ὅτι ὑμῖν συμφέρει τὰ βέλ-
 τιστ' ἀκούειν οἶδα, οὕτως εἰδέναι συνοῖσον καὶ τῷ τὰ βέλ-
 τιστ' εἰπόντι· πολλῷ γὰρ ἂν ἥδιον εἶχον. Νῦν δ' ἐπ' ἀδήλοισ
 οὔσι τοῖς ἀπὸ τούτων ἐμαυτῷ γενησομένοις, ὅμως ἐπὶ τῷ
 συνοίσειν ὑμῖν, ἂν πράξῃτε, ταῦτα πεπεισθαι λέγειν αἰροῦ-
 μαί. Νικῶν δ' ὅ τι πᾶσι μέλλει συνοίσειν.

IV. ΚΑΤΑ ΦΙΛΙΠΠΟΥ Β΄

Εισαγωγή. Η κατάληψη τῆς Ὀλύμπου τό 348 καί τῶν ἄλλων πόλεων τῆς Χαλκιδικῆς ἀπό τό Φίλιππο προκάλεσε τέτοια ἀγανάκτηση στή νότια Ἑλλάδα καί ιδιαίτερα στήν Ἀθήνα, ὥστε μέ πρωτοβουλία τῶν Ἀθηναίων ἄρχισαν οἱ προσπάθειες γιά τό συνασπισμό ὄλων τῶν πόλεων ἐναντίον τοῦ Φιλίππου. Οἱ προσπάθειες ὁμως δέν ἔφεραν ἀποτελέσματα. Οἱ πρέσβεις πού πήγαν σέ πολλές πόλεις, γιά νά τίς παρακινήσουν γιά τή σύμπραξή τους μέ τοὺς Ἀθηναίους ἐναντίον τοῦ βασιλιᾶ τῆς Μακεδονίας, ἐπέστρεψαν στήν Ἀθήνα ἄπρακτοι. Τότε μεταβλήθηκαν καί οἱ διαθέσεις τῶν Ἀθηναίων. Ἐπειδή ἔβλεπαν αὐτή τήν ἀδιαφορία τῶν ἑλληνικῶν πόλεων καί ἐπειδή ἦταν ἐξαντλημένοι ἀπό τόν πόλεμο ἐναντίον τοῦ Φιλίππου, ἀποφάσισαν νά συνάψουν εἰρήνη μαζί του. Αὐτή ἡ εἰρήνη ἔγινε τό 346 καί ἀπό τό ὄνομα τοῦ Φιλοκράτη ὀνομάστηκε Φιλοκράτειος.

Ὁ Φίλιππος καί μετά τή Φιλοκράτειο εἰρήνη δέν ἠσύχασε οὔτε γιά μιᾶ στιγμή, ἀλλά ἐξακολούθησε νά ἐργάζεται ἀκούραστα γιά τήν πραγματοποίηση τῶν σχεδίων του, δηλαδή γιά τήν ἔνωση τῶν Ἑλλήνων κάτω ἀπό τήν ἐξουσία του. Ἔτσι τό 344 π.Χ., ἀφοῦ πρῶτα ἔκανε ἐκστρατεία στή Θεσσαλία καί ἐξουδετέρωσε κάθε ἀντίδραση πού ὑπῆρχε σ' αὐτή τήν περιοχή ἐναντίον του, ἐπιχείρησε νά ἐπέμβει στήν Πελοπόννησο παίρνοντας ἀφορμή ἀπό τό ἐξῆς γεγονός: Οἱ Σπαρτιάτες κατά τή διάρκεια τοῦ Φωκικοῦ πολέμου ἐπιδίωξαν καί πάλι νά κυριαρχήσουν στήν Πελοπόννησο. Οἱ Ἀργεῖοι ὁμως καί οἱ Μεσσηνιοί κάτω ἀπό τήν πίεση τῶν Σπαρτιατῶν στράφηκαν πρὸς τό Φίλιππο ζητώντας τή βοήθειά του. Ὁ Φίλιππος θεώρησε κατάλληλη τήν ἐνκαιρία καί πρόθυμα δέχτηκε νά τοὺς βοηθήσει. Ἔτσι ζήτησε ἀπό τοὺς Σπαρτιάτες νά ἀφήσουν τή Μεσσηνία αὐτόνομη, ταυτόχρονα ἔστειλε μισθοφόρους καί χρήματα στοὺς Ἀργεῖους καί στοὺς Μεσσηνίους καί τοὺς ὑποσχέθηκε ὅτι σέ λίγο θά κατεβεῖ καί αὐτός στήν Πελοπόννησο μέ στρατό.

Οἱ Ἀθηναῖοι, ὅταν ἔμαθαν αὐτές τίς ἐνέργειες τοῦ Φιλίππου στήν Πελοπόννησο, στήν προσπάθειά τους νά ματαιώσουν τά σχέδιά του, μέ πρόταση τοῦ Δημοσθένη ἔστειλαν πρέσβεις στίς πελοποννησιακές πόλεις. Ἀρχηγός τῆς πρεσβείας ἦταν ὁ ἴδιος ὁ Δημοσθένης. Ὁ ρήτορας ἀγωνίστηκε νά παρουσιάσει στοὺς Ἀργεῖους

καί στους Μεσσηνίους τή δόλια πολιτική τοῦ Φιλίππου καί νά τοὺς ἀποτρέψει ἀπό τή συμμαχία μ' αὐτόν. Οἱ λόγοι του ἔκαναν μεγάλη αἴσθηση, ἀλλά τό ἀποτέλεσμα δέν ἦταν ἀνάλογο μέ τίς προσπάθειές του. Οἱ Ἀργεῖοι καί οἱ Μεσσήνιοι, πού φρόντιζαν μόνο γιά τά δικά τους συμφέροντα καί ὄχι γιά τά συμφέροντα τῶν ἄλλων Ἑλλήνων, δέν ἔπαψαν νά πιστεύουν στή φιλία καί στίς ὑποσχέσεις τοῦ Φιλίππου.

Ὁ Φίλιππος ὀργίστηκε γι' αὐτές τίς ἐνέργειες τῶν Ἀθηναίων στήν Πελοπόννησο καθώς καί γιά τίς κατηγορίες πού συχνά οἱ ῥήτορες διατύπωναν ἐναντίον του ἀπό τό δῆμα τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου. Γι' αὐτό ἔστειλε πρέσβεις στήν Ἀθήνα, γιά νά διαμαρτυρηθεῖ, γιατί οἱ Ἀθηναῖοι τόν συκοφαντοῦν στους Ἕλληνες ὅτι δέν τήρησε τίς ὑποσχέσεις πού ἔδωσε κατά τή σύναψη τῆς συνθήκης εἰρήνης. Ταυτόχρονα κατέφτασαν στήν Ἀθήνα καί πρέσβεις τῶν Ἀργείων καί τῶν Μεσσηνίων, γιά νά ἐκφράσουν παράπονα στους Ἀθηναίους, γιατί, προστατεύοντας τοὺς Σπαρτιάτες, στέκονταν ἐμπόδιο στους ἀγῶνες γιά τήν ἐλευθερία τῶν ἐχθρῶν τῆς Σπάρτης.

Τότε οἱ Ἀθηναῖοι συγκεντρώθηκαν, γιά νά σκεφτοῦν καί νά ἀποφασίσουν γιά τήν ἀπόκριση πού ἔπρεπε νά δώσουν στους πρέσβεις. Σ' αὐτή τή συγκέντρωση τοῦ λαοῦ πῆρε τό λόγο καί ὁ Δημοσθένης καί ἐκφώνησε τό Β' Φιλιππικό του λόγο (τό 344), στόν ὁποῖο ὑποδεικνύει στους συμπολίτες του ποιά ἀπάντηση πρέπει νά δώσουν στους πρέσβεις.

“Ὅταν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λόγοι γίνωνται περὶ ὧν Φί- 1
λιππος πράττει καί βιάζεται παρὰ τὴν εἰρήνην, αἰεὶ τοὺς ὑπὲρ
ἡμῶν λόγους καί δικαίους καί φιλανθρώπους (ὄρω) φαινομέ-
νους, καί λέγειν μὲν ἅπαντας αἰεὶ τὰ δεόντα δοκοῦντας τοὺς
κατηγοροῦντας Φιλίππου, γιγνόμενον δ' οὐδέν, ὡς ἔπος εἶ-
πεῖν, τῶν δεόντων, οὐδ' ὧν ἕνεκα ταῦτ' ἀκούειν ἄξιον. Ἄλλ' 2
εἰς τοῦτ' ἤδη προηγμένα τυγχάνει πάντα τὰ πράγματα τῇ πό-
λει, ὥσθ', ὅσω τις ἂν μᾶλλον καί φανερώτερον ἐξελέγῃ Φί-
λιππον καί τὴν πρὸς ὑμᾶς εἰρήνην παραβαίνοντα καί πᾶσι
τοῖς Ἕλλησιν ἐπιβουλεύοντα, τοσοῦτω τὸ τί χρὴ ποιεῖν συμ-
βουλεῦσαι χαλεπώτερον εἶναι.”

3 Αἴτιον δὲ τούτων, ὅτι, πάντας, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς πλεονεκτεῖν ζητοῦντας ἔργῳ κωλύειν καὶ πράξειςιν οὐχὶ λόγοις δέον, πρῶτον μὲν ἡμεῖς οἱ παριόντες τούτων μὲν ἀφέσταμεν καὶ γράφειν καὶ συμβουλεύειν, τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀπέχθειαν ὀκνοῦντες, οἷα ποιεῖ δέ, ὡς δεινὰ καὶ χαλεπὰ καὶ τοιαῦτα διεξερχόμεθα· ἔπειθ' ὑμεῖς οἱ καθήμενοι, ὡς μὲν ἂν εἴποιτε δικαίους λόγους καὶ λέγοντος ἄλλου συνείητε, ἄμεινον Φιλίππου παρεσκευάσθε, ὡς δὲ κωλύσαιτ' ἂν ἐκεῖνον πράττειν ταῦτ', ἐφ' ὧν ἐστὶ νῦν, παντελῶς ἀργῶς ἔχετε. Συμβαίνει δὴ πρᾶγμ' ἀναγκαῖον, οἶμαι, καὶ ἴσως εἰκός· ἐν οἷς ἑκάτεροι διατρίβετε καὶ περὶ ἃ σπουδάζετε, ταῦτ' ἄμεινον ἑκατέροις ἔχει, ἐκεῖνῳ μὲν αἱ πράξεις, ὑμῖν δ' οἱ λόγοι.

5 Εἰ μὲν οὖν καὶ νῦν λέγειν δικαιοτέρ' ὑμῖν ἐξαρκεῖ, ῥάδιον, καὶ πόνος οὐδεὶς πρόσεστι τῷ πράγματι· εἰ δ', ὅπως τὰ παρόντ' ἐπανορθωθήσεται, δεῖ σκοπεῖν, καὶ μὴ προελθόντ' ἔτι πορρωτέρῳ λήσει πάνθ' ἡμᾶς, μηδ' ἐπιστήσεται μέγεθος δυνάμεως, πρὸς ἣν οὐδ' ἀντᾶραι δυνησόμεθα, οὐχ ὁ αὐτὸς τρόπος, ὅσπερ πρότερον, τοῦ βουλευέσθαι, ἀλλὰ καὶ τοῖς λέγουσιν ἅπασιν καὶ τοῖς ἀκούουσιν ὑμῖν τὰ βέλτιστα καὶ τὰ σώσοντα τῶν ῥάστων καὶ τῶν ἡδίστων προαιρετέον.

6 Πρῶτον μὲν, εἴ τις, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, θαρρεῖ, ὁρῶν ἡλικίος ἤδη καὶ ὅσων κύριός ἐστι Φίλιππος, καὶ μηδέν' οἶεται κίνδυνον φέρειν τοῦτο τῇ πόλει μηδ' ἐφ' ὑμᾶς πάντα παρασκευάζεσθαι, θαυμάζω, καὶ δεηθῆναι πάντων ὁμοίως ὑμῶν βούλομαι τοὺς λογισμοὺς ἀκοῦσαί μου διὰ βραχέων, δι' οὗς τάναντί' ἐμοὶ παρέστηκε προσδοκᾶν καὶ δι' ὧν ἐχθρὸν ἡγοῦμαι Φίλιππον, ἵν', ἐάν μὲν ἐγὼ δοκῶ βέλτιον προορᾶν, ἐμοὶ πεισθῆτε, ἂν δ' οἱ θαρροῦντες καὶ πεπιστευκότες αὐτῷ, τούτοις προσθῆσθε.

7 Ἐγὼ τοίνυν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, λογίζομαι· τίνων ὁ Φίλιππος κύριος πρῶτον μετὰ τὴν εἰρήνην κατέστη; Πυλῶν

καὶ τῶν ἐν Φωκεῦσι πραγμάτων. Τί οὖν ; πῶς τούτοις ἐχρή-
 σατο ; "Α Θηβαίοις συμφέρει καὶ οὐχ ἂ τῇ πόλει, πράττειν
 προείλετο. Τί δήποτε ; "Οτι πρὸς πλεονεξίαν, οἶμαι, καὶ τὸ
 πάνθ' ὑφ' αὐτῷ ποιήσασθαι τοὺς λογισμοὺς ἐξετάζων, καὶ
 οὐχὶ πρὸς εἰρήνην οὐδ' ἡσυχίαν οὐδὲ δίκαιον οὐδέν, εἶδε τοῦτ' 8
 ὀρθῶς, ὅτι τῇ μὲν ἡμετέρα πόλει καὶ τοῖς ἦθεσι τοῖς ἡμετέ-
 ροις οὐδὲν ἂν ἐνδείξαιτο τοσοῦτον οὐδὲ ποιήσειεν, ὑφ' οὗ
 πεισθέντες ὑμεῖς τῆς ἰδίας ἕνεκ' ὠφελείας τῶν ἄλλων τινὰς
 Ἑλλήνων ἐκείνῳ πρόοισθε, ἀλλὰ καὶ τοῦ δικαίου λόγον ποι-
 ούμενοι, καὶ τὴν προσοῦσαν ἀδοξίαν τῷ πράγματι φεύγοντες,
 καὶ πάνθ' ἂ προσήκει, προορώμενοι, ὁμοίως ἐναντιώσεσθε,
 ἂν τι τοιοῦτον ἐπιχειρῆ πράττειν, ὥσπερ ἂν εἰ πολεμοῦντες
 τύχοιτε.)

Τοὺς δὲ Θηβαίους ἡγεῖτο, ὅπερ συνέβη, ἀντὶ τῶν ἑαυ- 9
 τοῖς γιγνομένων τὰ λοιπὰ ἑάσειν, ὅπως βούλεται, πράττειν
 ἑαυτόν, καὶ οὐχ ὅπως ἀντιπράξειν καὶ διακωλύσειν, ἀλλὰ καὶ
 συστρατεύσειν, ἂν αὐτοὺς κελεύῃ. Καὶ νῦν τοὺς Μεσσηνίους
 καὶ τοὺς Ἀργεῖους ταῦθ' ὑπειληφῶς εὔ ποιεῖ. "Ο καὶ μέγι- 10
 στὸν ἐστὶ κατ' ὑμῶν ἐγκώμιον, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι· κέκρι-
 σθε γὰρ ἐκ τούτων τῶν ἔργων μόνοι τῶν πάντων μηδενὸς ἂν
 κέρδους τὰ κοινὰ δίκαια τῶν Ἑλλήνων προέσθαι, μηδ' ἀν-
 ταλλάξασθαι μηδεμιᾶς χάριτος μηδ' ὠφελείας τὴν εἰς τοὺς
 Ἕλληνας εὖνοϊαν.

Καὶ ταῦτ' εἰκότως καὶ περὶ ὑμῶν οὕτως ὑπειλήφε καὶ
 κατ' Ἀργείων καὶ Θηβαίων ὡς ἐτέρως, οὐ μόνον εἰς τὰ πα-
 ρόνθ' ὄρων, ἀλλὰ καὶ τὰ πρὸ τούτων λογιζόμενος. Εὐρίσκει 11
 γάρ, οἶμαι, καὶ ἀκούει τοὺς μὲν ὑμετέρους προγόνους, ἐξὸν
 κῦτοῖς τῶν λοιπῶν ἄρχειν Ἑλλήνων, ὥστ' αὐτοὺς ὑπακούειν
 βασιλεῖ, οὐ μόνον οὐκ ἀνασχομένους τὸν λόγον τοῦτον, ἤνικ'
 ἦλθεν Ἀλέξανδρος ὁ τούτων πρόγονος περὶ τούτων κῆρυξ,
 ἀλλὰ καὶ τὴν χώραν ἐκλιπεῖν προελομένους καὶ παθεῖν ὅτιοῦν

ὑπομείναντας, καὶ μετὰ ταῦτα πράξαντας ταῦθ', ἃ πάντες αἰεὶ γλίσχονται λέγειν, ἀξίως δ' οὐδεὶς εἰπεῖν δεδύνηται, (διόπερ καὶ γὰρ παραλείψω, δικαίως ἔστι γὰρ μείζω τὰ κείνων ἔργα, ἢ ὡς τῷ λόγῳ τις ἂν εἴποι), τοὺς δὲ Θηβαίων καὶ Ἀργείων προγόνους τοὺς μὲν συστρατεύσαντας τῷ βαρβάρῳ, τοὺς δ' οὐκ ἐναντιωθέντας.

12 Οἶδεν οὖν ἀμφοτέρους ἰδίᾳ τὸ λυσιτελοῦν ἀγαπήσοντας, οὐχ, ὅ τι συνοίσει κοινῇ τοῖς Ἑλλησι, σκεφομένους. Ἐγεῖτ' οὖν, εἰ μὲν ὑμᾶς ἔλοιτο, φίλους ἐπὶ τοῖς δικαίοις αἰρήσασθαι, εἰ δ' ἐκείνοις προσθεῖτο, συνεργούς ἕξειν τῆς αὐτοῦ πλεονεξίας. Διὰ ταῦτ' ἐκείνους ἀνθ' ὑμῶν καὶ τότε καὶ νῦν αἰρεῖται. Οὐ γὰρ δὴ τριήρεις γ' ὄρα πλείους αὐτοῖς ἢ ὑμῖν οὔσας· οὐδ' ἐν μὲν τῇ μεσογειᾷ τιν' ἀρχὴν εὗρηκε, τῆς δ' ἐπὶ τῇ θαλάττῃ καὶ τῶν ἐμποριῶν ἀφέστηκεν· οὐδ' ἀμνημονεῖ τοὺς λόγους οὐδὲ τὰς ὑποσχέσεις, ἐφ' αἷς τῆς εἰρήνης ἔτυχεν.

13 « Ἄλλὰ νῆ Δί' », εἴποι τις ἂν ὡς πάντα ταῦτ' εἰδώς, « οὐ πλεονεξίας ἔνεκεν οὐδ' ὧν ἐγὼ κατηγορῶ τότε ταῦτ' ἔπραξεν, ἀλλὰ τῷ δικαιοτέρα τοὺς Θηβαίους ἢ ὑμᾶς ἀξιοῦν ». Ἄλλὰ τοῦτον καὶ μόνον πάντων τῶν λόγων οὐκ ἔνεστιν αὐτῷ νῦν εἰπεῖν· ὁ γὰρ Μεσσήνην Λακεδαιμονίους ἀφιέναι κελεύων· πῶς ἂν, Ὀρχομενὸν καὶ Κορώνειαν τότε Θηβαίοις παραδούς, τῷ δίκαια νομίζειν ταῦτ' εἶναι πεποιηκέναι σκήψαιτο ;

14 « Ἄλλ' ἐβιάσθη νῆ Δία » (τοῦτο γὰρ ἔσθ' ὑπόλοιπον) « καὶ παρὰ γνώμην, τῶν Θετταλῶν ἱππέων καὶ τῶν Θηβαίων ὀπλιτῶν ἐν μέσῳ ληφθείς, συνεχώρησε ταῦτα ». Καλῶς. Οὐκοῦν φασὶ μὲν μέλλειν πρὸς τοὺς Θηβαίους αὐτὸν ὑπόπτως ἔχειν, καὶ λογοποιοῦσι περιμόντες τινές, ὡς Ἐλάτειαν τειχιεῖ.

15 Ὁ δὲ ταῦτα μὲν μέλλει καὶ μελλήσει γε, ὡς ἐγὼ κρίνω, τοῖς Μεσσηνίοις δὲ καὶ τοῖς Ἀργείοις ἐπὶ τοὺς Λακεδαιμονίους συλλαμβάνειν οὐ μέλλει, ἀλλὰ καὶ ξένους εἰσπέμπει καὶ χρή-

ματ' ἀποστέλλει καὶ δύναμιν μεγάλην ἔχων αὐτὸς ἐστὶ προσ-
 δόκιμος. Τοὺς μὲν ὄντας ἐχθροὺς Θηβαίων Λακεδαιμονίους
 ἀναιρεῖ, οὓς δ' ἀπώλεσεν αὐτὸς πρότερον Φωκέας νῦν σφύ-
 ζει ; Καὶ τίς ἂν ταῦτα πιστεύσειεν ; Ἐγὼ μὲν γὰρ οὐκ ἂν 16
 ἡγοῦμαι Φίλιππον, οὐτ', εἰ τὰ πρῶτα βιασθεὶς ἄκων ἔπρα-
 ξεν, οὐτ' ἂν, εἰ νῦν ἀπεγίγνωσκε Θηβαίους, τοῖς ἐκείνων
 ἐχθροῖς συνεχῶς ἐναντιοῦσθαι, ἀλλ', ἀφ' ὧν νῦν ποιεῖ, κάκειν'
 ἐκ προαιρέσεως δῆλός ἐστι ποιήσας, ἐκ πάντων δ', ἂν τις
 ὀρθῶς θεωρῇ, πάνθ', ἃ πραγματεύεται, κατὰ τῆς πόλεως
 συντάττων.

Καὶ τοῦτ' ἐξ ἀνάγκης τρόπον τιν' αὐτῷ νῦν γε δὴ συμ- 17
 βαίνει. Λογίζεσθε γάρ. Ἄρχειν βούλεται, τούτου δ' ἀνταγω-
 νιστὰς μόνους ὑπέληφεν ὑμᾶς. Ἄδικεῖ πολὺν ἤδη χρόνον,
 καὶ τοῦτ' αὐτὸς ἄριστα σύνοιδεν αὐτῷ· οἷς γὰρ οὖσιν ὑμε-
 τέροις ἔχει, τούτοις πάντα τᾶλλ' ἀσφαλῶς κέκτηται· εἰ γὰρ
 Ἀμφίπολιν καὶ Ποτείδαιαν προεῖτο, οὐδ' ἂν οἴκοι μένειν
 βεβαίως ἠγεῖτο. Ἀμφότερ' οὖν οἶδε, καὶ αὐτὸν ὑμῖν ἐπιβου- 18
 λεύοντα καὶ ὑμᾶς αἰσθανομένους· εὖ φρονεῖν δ' ὑμᾶς ὑπολαμ-
 βάνων δικαίως αὐτὸν μισεῖν νομίζει, καὶ παρώξυνται, πεί-
 σεσθαί τι προσδοκῶν, ἂν καιρὸν λάβητε, ἂν μὴ φθᾶσθαι ποιή-
 σας πρότερος. Διὰ ταῦτ' ἐγρήγορεν, ἐφέστηκεν, ἐπὶ τῇ πό- 19
 λει θεραπεύει τινάς, Θηβαίους καὶ Πελοποννησίων τοὺς ταῦ-
 τὰ βουλομένους τούτοις, οὓς διὰ μὲν πλεονεξίαν τὰ παρόντ'
 ἀγαπήσειν οἶεται, διὰ δὲ σκαιότητα τρόπων τῶν μετὰ ταῦτ'
 οὐδὲν προόψεσθαι.

Καίτοι σωφρονοῦσί γε καὶ μετρίως ἐναργῆ παραδεί-
 γματ' ἐστὶν ἰδεῖν, ἃ καὶ πρὸς Μεσσηνίους καὶ πρὸς Ἀργείους
 ἔμοιγ' εἰπεῖν συνέβη, βέλτιον δ' ἴσως καὶ πρὸς ὑμᾶς ἐστὶν
 εἰρῆσθαι.

« Πῶς γὰρ οἴεσθ' », ἔφην, « ὧ ἄνδρες Μεσσηνιοί, δυσ- 20
 χερῶς ἀκούειν Ὀλυνθίους, εἰ τίς τι λέγοι κατὰ Φιλίππου

- κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, ὅτ' Ἀνθεμοῦντα μὲν αὐτοῖς ἀφίει, οὐ πάντες οἱ πρότερον Μακεδονίας βασιλεῖς ἀντεποιοῦντο, Ποτειδαῖαν δ' ἐδίδου τοὺς Ἀθηναίων ἀποίκους ἐκβάλλων, καὶ τὴν μὲν ἔχθραν τὴν πρὸς ἡμᾶς αὐτὸς ἀνήρητο, τὴν χώραν δ' ἐκείνους ἐδεδώκει καρποῦσθαι ; ἄρα προσδοκᾶν αὐτοὺς τοι-
- 21 αὐτὰ πείσσεσθαι, ἢ λέγοντος ἂν τινος πιστεῦσαι οἴεσθε ; Ἄλλ' ὅμως », ἔφην ἐγώ, « μικρὸν χρόνον τὴν ἀλλοτρίαν καρπωσάμενοι πολὺν τῶν αὐτῶν ὑπ' ἐκείνου στέρονται, αἰσχροῶς ἐκπεσόντες, οὐ κρατηθέντες μόνον, ἀλλὰ καὶ προδοθέντες ὑπ' ἀλλήλων καὶ πραθέντες· οὐ γὰρ ἀσφαλεῖς ταῖς πολιτείαις αἰ πρὸς τοὺς τυράννους αὐταὶ λίαν ὀμιλίαι.
- 22 » Τί δ' οἱ Θετταλοὶ ; ἄρ' οἴεσθ' », ἔφην, « ὅτ' αὐτοῖς τοὺς τυράννους ἐξέβαλλε καὶ πάλιν Νίκαιαν καὶ Μαγνησίαν ἐδίδου, προσδοκᾶν τὴν καθεστῶσαν νῦν δεκαδαρχίαν ἔσεσθαι παρ' αὐτοῖς ; ἢ τὸν τὴν πυλαίαν ἀποδόντα, τοῦτον τὰς ἰδίας αὐτῶν προσόδους παραιρήσεσθαι ; Οὐκ ἔστι ταῦτα. Ἄλλὰ μὴν γέγονε ταῦτα καὶ πᾶσιν ἔστιν εἰδέναι.
- 23 » Ὑμεῖς δ' », ἔφην ἐγώ, « διδόντα μὲν καὶ ὑπισχνούμενον θεωρεῖτε Φίλιππον, ἐξηπατηκότα δ' ἤδη καὶ παρακεκρομένον ἀπεύχεσθ', εἰ σωφρονεῖτ', ἰδεῖν. Ἔστι τοίνυν νῆ Δί' », ἔφην ἐγώ, « παντοδαπὰ εὐρημένα ταῖς πόλεσι πρὸς φυλακὴν καὶ σωτηρίαν, οἷον χαρακώματα καὶ τείχη καὶ τάφροι καὶ
- 24 τᾶλλ', ὅσα τοιαῦτα. Καὶ ταῦτα μὲν ἔστιν ἅπαντα χειροποίητα καὶ δαπάνης προσδεῖται· ἐν δέ τι κοινὸν ἢ φύσις τῶν εὐφρονούντων ἐν αὐτῇ κέκτηται φυλακτῆριον, ὃ πᾶσι μὲν ἔστ' ἀγαθὸν καὶ σωτήριον, μάλιστα δὲ τοῖς πλήθεσι πρὸς τοὺς
- 25 τυράννους. Τί οὖν ἔστι τοῦτο ; Ἀπιστία. Ταύτην φυλάττετε, ταύτης ἀντέχεσθε· ἂν ταύτην σῶζετε, οὐδὲν μὴ δεινὸν πάθητε. Τί ζητεῖτε ; » ἔφην. « Ἐλευθερίαν. Εἴτ' οὐχ ὁρᾶτε Φίλιππον ἀλλοτριωτάτας ταύτη καὶ τὰς προσηγορίας ἔχοντα ; βασιλεὺς γὰρ καὶ τύραννος ἅπας ἐχθρὸς ἐλευθερίας καὶ νόμοις

έναντίος. Οὐ φυλάξεσθ', ὅπως », ἔφην, « μὴ πολέμου ζητοῦν-
τες ἀπαλλαγῆναι δεσπότην εὔρητε ; »

Ταῦτ' ἀκούσαντες ἐκεῖνοι, καὶ θορυβοῦντες, ὡς ὀρθῶς 26
λέγεται, καὶ πολλοὺς ἐτέρους λόγους παρὰ τῶν πρέσβων καὶ
παρόντος ἐμοῦ καὶ πάλιν ὕστερον, ὡς εἴοικεν, οὐδὲν μᾶλλον
ἀποσχῆσονται τῆς Φιλίππου φιλίας οὐδ' ὧν ἐπαγγέλλεται.
Καὶ οὐ τοῦτ' ἔστιν ἄτοπον, εἰ Μεσσήνιοι καὶ Πελοποννησίων
τινὲς παρ' ἃ τῷ λογισμῷ βέλτισθ' ὀρώσιν τι πράξουσιν, ἀλλ' 27
ὑμεῖς οἱ καὶ συνιέντες αὐτοὶ καὶ τῶν λεγόντων ἀκούοντες
ἡμῶν, ὡς ἐπιβουλευέσθε, ὡς περιστοιχίζεσθε, ἐκ τοῦ μηδὲν
ἤδη ποιεῖν λήσεθ', ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, πάνθ' ὑπομείναντες· οὕτως
ἢ παραυτίχ' ἡδονὴ καὶ ῥαστώνη μεῖζον ἰσχύει τοῦ ποθ' ὕ-
στερον συνοίσειν μέλλοντος.

Περὶ μὲν δὴ τῶν ὑμῖν πρακτέων καθ' ὑμᾶς αὐτοὺς ὕ- 28
στερον βουλευέσεσθε, ἂν σωφρονῆτε· ἃ δὲ νῦν ἀποκρινάμενοι
τὰ δέοντ' ἂν εἴητ' ἐψηφισμένοι, ταῦτ' ἤδη λέξω.

Ἦν μὲν οὖν δίκαιον, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς ἐνεγκόν-
τας τὰς ὑποσχέσεις, ἐφ' αἷς ἐπέισθητε ποιήσασθαι τὴν εἰρή-
νην, καλεῖν· οὔτε γὰρ αὐτὸς ἂν ποθ' ὑπέμεινᾶ πρεσβεύειν, 29
οὔτ' ἂν ὑμεῖς οἴδ' ὅτι ἐπαύσασθε πολεμοῦντες, εἰ τοιαῦτα
πράξουσιν τυχόντ' εἰρήνης Φίλιππον ᾤεσθε· ἀλλ' ἦν πολὺ τού-
των ἀφεστηκότα τὰ τότε λεγόμενα.

Καὶ πάλιν γ' ἐτέρους καλεῖν. Τίνας ; τοὺς, ὅτ' ἐγὼ γεγο-
νυίας ἤδη τῆς εἰρήνης ἀπὸ τῆς ὑστέρας ἡκων πρεσβείας τῆς
ἐπὶ τοὺς ὄρκους, αἰσθόμενος φενακιζομένην τὴν πόλιν, προὔ-
λεγον καὶ διεμαρτυρόμην καὶ οὐκ εἶων προέσθαι Πύλας
οὐδὲ Φωκέας, λέγοντας, ὡς ἐγὼ μὲν ὕδωρ πίνων εἰκότως 30
δύστροπος καὶ δύσκολός εἰμί τις ἄνθρωπος, Φίλιππος δ',
ἅπερ εὔξαισθ' ἂν ὑμεῖς, ἐὰν παρέλθῃ, πράξει, καὶ Θεσπιάς
μὲν καὶ Πλαταιαὶς τειχιεῖ, Θηβαίους δὲ παύσει τῆς ὕβρεως,
Χερρόνησον δὲ τοῖς αὐτοῦ τέλεσι διορύξει, Εὐβοίαν δὲ καὶ

τὸν Ὠρωπὸν ἀντ' Ἀμφιπόλεως ὑμῖν ἀποδώσει· ταῦτα γὰρ ἅπαντ' ἐπὶ τοῦ βήματος ἐνταῦθα μνημονεύετ' οἷδ' ὅτι ρηθέντα, καίπερ ὄντες οὐ δεινοὶ τοὺς ἀδικοῦντας μεμνησθαι.

31 Καὶ τὸ πάντων αἰσχιστον, καὶ τοῖς ἐκγόνοις πρὸς τὰς ἐλπίδας τὴν αὐτὴν εἰρήνην εἶναι ταύτην ἐψηφίσασθε· οὕτω τελέως ὑπήχθητε.

Τί δὴ ταῦτα νῦν λέγω καὶ καλεῖν φημί δεῖν τούτους ; Ἐγὼ νῆ τοὺς θεοὺς τάληθῆ μετὰ παρρησίας ἐρῶ πρὸς ὑμᾶς

32 καὶ οὐκ ἀποκρύβομαι. Οὐχ ἔν' εἰς λοιδορίαν ἐμπεσὼν ἐμαυτῷ μὲν ἐξ ἴσου λόγον παρ' ὑμῖν ποιήσω, τοῖς δ' ἐμοὶ προσκρούσασιν ἐξ ἀρχῆς καὶ νῦν παράσχω πρόφασιν τοῦ πάλιν τι λαβεῖν παρὰ Φιλίππου, οὐδ' ἔν' ὡς ἄλλως ἀδολεσχῶ· ἀλλ' οἴομαί ποθ' ὑμᾶς λυπήσειν, ἃ Φίλιππος πράττει, μᾶλλον ἢ τὰ

33 νυνί· τὸ γὰρ πρᾶγμ' ὄρῳ προβαῖνον, καὶ οὐχὶ βουλοίμην μὲν ἂν εἰκάζειν ὀρθῶς, φοβοῦμαι δέ, μὴ λίαν ἐγγύς ἦ τοῦτ' ἤδη. Ὅταν οὖν μηκέθ' ὑμῖν ἀμελεῖν ἐξουσία γίγνηται τῶν συμβαινόντων, μηδ' ἀκούηθ', ὅτι ταῦτ' ἐφ' ὑμᾶς ἐστίν, ἐμοῦ μηδὲ τοῦ δεινός, ἀλλ' αὐτοὶ πάντες ὄρατε καὶ εὖ εἰδῆτε, ὀρ-

34 γίλους καὶ τραχεῖς ὑμᾶς ἔσεσθαι νομίζω. Φοβοῦμαι δὴ, μὴ τῶν πρέσβων σεσιωπηκότων, ἐφ' οἷς αὐτοῖς συνίσασι δεδωροδοκηκότες, τοῖς ἐπανορθοῦν τι πειρωμένοις τῶν διὰ τούτους ἀπολωλότων τῆ παρ' ὑμῶν ὀργῇ περιπεσεῖν συμβῆ· ὄρῳ γὰρ ὡς τὰ πόλλ' ἐνίους οὐκ εἰς τοὺς αἰτίους, ἀλλ' εἰς τοὺς ὑπὸ χεῖρα μάλιστα τὴν ὀργὴν ἀφιέντας.

35 Ἐως οὖν ἔτι μέλλει καὶ συνίσταται τὰ πράγματα καὶ κατακούομεν ἀλλήλων, ἕκαστον ὑμῶν, καίπερ ἀκριβῶς εἰδότα, ὅμως ἐπαναμνησθαι βούλομαι, τίς ὁ Φωκέας πείσας καὶ Πύλας ὑμᾶς προέσθαι, ὧν καταστάς ἐκεῖνος κύριος τῆς ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν ὁδοῦ καὶ τῆς εἰς Πελοπόννησον κύριος γέγονεν, καὶ πεποίηχ' ὑμῖν μὴ περὶ τῶν δικαίων μηδ' ὑπὲρ τῶν ἔξω πραγμάτων εἶναι τὴν βουλήν, ἀλλ' ὑπὲρ τῶν ἐν τῇ

χώρα καὶ τοῦ πρὸς τὴν Ἀττικὴν πολέμου, ὃς λυπήσει μὲν ἕκαστον, ἐπειδὴν παρῆ, γέγονε δ' ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ. Εἰ γὰρ ³⁶ μὴ παρεκρούσθητε τόθ' ὑμεῖς, οὐδὲν ἂν ἦν τῇ πόλει πρᾶγμα· οὔτε γὰρ ναυσὶ δῆπου κρατήσας εἰς τὴν Ἀττικὴν ἤλθεν ἂν ποτε στόλῳ Φίλιππος, οὔτε πεζῇ βαδίζων ὑπὲρ τὰς Πύλας καὶ Φωκέας, ἀλλ' ἢ τὰ δίκαι' ἂν ἐποίει καὶ τὴν εἰρήνην ἄγων ἡσυχίαν εἶχεν, ἢ παραχρῆμ' ἂν ἦν ἐν ὁμοίῳ πολέμῳ, δι' ὃν τότε τῆς εἰρήνης ἐπεθύμησεν.

Ταῦτ' οὖν, ὡς μὲν ὑπομῆσαι, νῦν ἱκανῶς εἴρηται, ὡς ³⁷ δ' ἂν ἐξετασθεῖη μάλιστ' ἀκριβῶς, μὴ γένοιτ', ὧ πάντες θεοί· οὐδένα γὰρ βουλοίμην ἔγωγ' ἂν, οὐδ' εἰ δίκαιός ἐστ' ἀπολωλέναι, μετὰ τοῦ πάντων κινδύνου καὶ τῆς ζημίας δίκην ὑποσχεῖν.

Ἐπιλοῦσθε

Ημερομηνία: 15/05/2011
 Αριθμός: 11/10000/11
 ΠΡΟΚΛΗΣΗ
 ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΟΡΥΣΕΙΣ
 Ημερομηνία: 15/05/2011
 Αριθμός: 11/10000/11

Ημερομηνία: 15/05/2011
 Αριθμός: 11/10000/11
 ΠΡΟΚΛΗΣΗ
 ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΟΡΥΣΕΙΣ
 Ημερομηνία: 15/05/2011
 Αριθμός: 11/10000/11

Ημερομηνία: 15/05/2011
 Αριθμός: 11/10000/11
 ΠΡΟΚΛΗΣΗ
 ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΟΡΥΣΕΙΣ
 Ημερομηνία: 15/05/2011
 Αριθμός: 11/10000/11

Ημερομηνία: 15/05/2011
 Αριθμός: 11/10000/11
 ΠΡΟΚΛΗΣΗ
 ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΟΡΥΣΕΙΣ
 Ημερομηνία: 15/05/2011
 Αριθμός: 11/10000/11

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

A

ἀγαπῶ 1) **τινι** ἀρκοῦμαι σέ κάτι· 2) **τι** α) ἀγαπῶ, προτιμῶ κάτι· **τὸ**
ἴδια λυσιτελοῦν· β) μένω εὐχαριστημένος μέ κάτι· **ἀγαπῶ** **τά**
παρόντα.

ἀγνωμόνως ἔχω εἶμαι ἀνόητος.

ἀγοραὶ **τά** ἔσοδα ἀπὸ τὴν ἀγορά (ἀπὸ τοὺς φόρους στὰ εἰσαγόμενα
καὶ στὰ πωλούμενα εἶδη κτλ.).

ἄγω 1) τηρῶ· **τὴν εἰρήνην**· 2) **ἄγω** καὶ **φέρω** λεηλατῶ, ληστεύω.

ἀγωνίζομαι **περὶ** **θανάτου** διακινδυνεύω τὴ ζωὴ μου, ἀντιμετωπίζω
τὸ θάνατο πολεμώντας.

ἀδιόρθωτος ἀκανόνιστος.

ἀδολεσχῶ φλυαρῶ.

ἀδοξία (ἐ)ντροπή.

ἀήθης (μέ γεν.) ἀσυνήθιστος σέ κάτι.

αἵρεσις ἐκλογή· **ὥστε** **ἐξ** **ἀπάντων** (δηλαδή ἀπὸ ὅλα ὅσα θά συμβου-
λεύσουν οἱ ὁμιλητές) **γενέσθαι** **ὑμῖν** **ῥάδιαν** **τὴν** **αἵρεσιν** **τοῦ**
συμφέροντος· Ὅλ. Α, 1· **αἵρεσίς** **ἐστὶ** **τινι** ἔχει κανεῖς νά ἐκλέ-
ξει· **δίδωμι** **αἵρεσίν** **τινι** δίνω σέ κάποιον τὸ δικαίωμα τῆς ἐκλο-
γῆς, ἐπιτρέπω σέ κάποιον νά ἐκλέξει.

αἴρομαι ὑψώνομαι, ἀυξάνομαι· μέ ἐπίθ.: **αἴρομαι** **μέγας** ἀυξάνομαι
καὶ γίνομαι μέγας, δυνατός.

αἰροῦμαι 1) **τι** ἐγκρίνω κάτι· Φιλ. Α, 20· 2) **τι** **ἀντί** **τινος** προτιμῶ
κάτι ἀντί γιὰ κάτι· **ἡρημένος** **ἀντί** **τοῦ** **ζῆν** **ἀσφαλῶς** **τὴν** **δόξαν**
τοῦ **διαπράξασθαι** **ταῦτα**· 3) **τι** ἢ **τι** προτιμῶ κάτι ἀπὸ (ἄλλο)
κάτι· **ἐλοίμην** **ἂν** **τὴν** **τύχην** **τῆς** **ὑμετέρας** **πόλεως** ἢ **τὴν** (τύχην)
ἐκείνου· 4) **ἀντί** **πολλῶν** **χρημάτων** εἶμαι πρόθυμος νά ὑπο-

βληθῶ σέ μεγάλες χρηματικές θυσίες· **νομίζω ὑμᾶς ἐλέσθαι ἄν**
 (= ὅτι ὑμεῖς ἔλοισθε ἄν) **ἀντὶ πολλῶν χρημάτων.**

αἰσχύνη· ἡ τῶν πραγμάτων αἰσχύνη ἢ ντροπή ἐξαιτίας τῆς (κακῆς)
 καταστάσεως τῶν πραγμάτων.

ἀκαιρία ἔλλειψη εὐκαιρίας, κακή περίστασι.

ἀκέραιος ἀβλαβής.

ἀκμή, κατά κυριολεξία : ἡ κόψη (τοῦ μαχαιριοῦ)· μεταφορικά : τό
 κρίσιμο σημεῖο.

ἀκρασία ἀκολασία, ἀσωτεία.

Ἀλέξανδρος γιός τοῦ Ἀμύντα, βασιλιάς τῶν Μακεδόνων, φίλος
 τῶν Ἀθηναίων. Λίγο πρὶν ἀπὸ τῆ μάχη τῶν Πλαταιῶν (479)
 ἤρθε στήν Ἀθήνα ὡς ἀπεσταλμένος τοῦ Μαρδονίου μεταφέρον-
 τας προτάσεις του γιά συμμαχία τῶν Ἀθηναίων μέ τοὺς Πέρ-
 σες.

Ἀλίαρος πόλη τῆς Βοιωτίας. Σ' αὐτὴν τό 395 οἱ ἐνωμένοι σύμμα-
 χοι Θηβαῖοι, Κορίνθιοι, Ἀργεῖοι καί Ἀθηναῖοι νίκησαν τοὺς
 Σπαρτιάτες καί σκότωσαν τό στρατηγό τους Λύσανδρο.

ἀλλά μὴν πρὸς τούτοις δέ.

ἄλλως 1) γενικά· 2) **ἄλλως τε καὶ** καί μάλιστα· **ἄλλως τε κἂν** καί
 μάλιστα ἄν.

ἀλυσιτελής ἀνωφελής, ἐπιζήμιος.

ἄμα· **ἄμα...** καί γιά δήλωση δυὸ σύγχρονων πράξεων· **ἄμ' ἀκη-**
κόαμέν τι καὶ καθέσταμεν μόλις ἔχουμε ἀκούσει κάτι (δηλαδή
 κάποια πολεμική ἐνέργεια τοῦ Φιλίππου) καί (ἄμέσως) διορί-
 ζουμε.

ἄμαχος ἀκαταμάχητος, ἀκατανίκητος, ἀκαταγώνιστος.

ἀμελῶ (μέ γεν.) ἀδιαφορῶ γιά κάτι.

ἄν· οὐδ' εἰ μὴ ποιήσαιτ' ἄν τοῦτο (δηλαδή τό ὀρμησαι ἐπ' αὐτόν)
 καί ἄν τυχόν ἀκόμα δέ θέλατε νά τό κάνετε αὐτό (καί μπορεῖτε
 νά μὴν τό κάνετε).

ἄν = ἃ ἄν.

ἀναιρῶ καταστρέφω· **Λακεδαιμονίους ἀναιρεῖ** σκέπτεται νά κατα-
 στρέψει τοὺς Σπαρτιάτες -. Μέσο : **ἀναιρούμαι** (μέ αἰτ.) 1)
 ἀναλαμβάνω· **τὸν πόλεμον** (δηλαδή αὐτόν πού τώρα γίνεται
 ἐναντίον τοῦ Φιλίππου)· Ὀλ. Α, 7· **ἀνήρητο τὴν ἔχθραν τὴν**
πρὸς ἡμᾶς εἶχαν προκαλέσει τὴν ἔχθρα μας. Φιλ. Β, 20· 2)

ἀναρπάζω κάτι, γίνομαι κύριος κάποιου. Ὅλ. Α, 21.

ἀνάστασις καταστροφή· **ἀλλά** (πολεμοῦσιν ὑπὲρ) ἀναστάσεως ἀλλά (πολεμοῦν) γιά νά ἀποφύγουν τήν καταστροφή.

ἀναχαιτίζω ἀνατρέπω.

ἀνδραποδισταί δουλέμποροι, δηλαδή αὐτοί πού ἀπάγουν τούς ἐλευθέρους καί τούς πουλοῦν γιά δούλους ἢ αὐτοί πού δίαια ἀποσποῦν τούς δούλους τῶν ἄλλων καί τούς κάνουν δικούς τους δούλους. Ἡ τιμωρία γιά τούς ἀνδραποδιστές ἦταν θάνατος.

ἀνεξέταστος· οὐδὲν ἀνεξέταστον οὐδ' ἀόριστον ἐν τούτοις ἡμέληται (μέ συντομία) σ' αὐτά δέν ἔχει παραμεληθεῖ τίποτα, ὥστε νά εἶναι ἀνεξέταστο καί ἀκαθόριστο.

ἄνθρωπος ὁ ἄνθρωπος. Ὁ Δημοσθένης συχνά ὀνομάζει ἔτσι τό Φίλιππο περιφρονητικά.

ἀνθῶ ἀκμάζω· (τὰ τοιαῦτα) σφόδρα γέ ἤνθησεν ἐπὶ ταῖς ἐλπίσι) (ἡ δύναμη πού ἀποκτήθηκε μέ τέτοια μέσα) ἀκμάζει σέ πολύ μεγάλο βαθμό στηριζόμενη στίς ἐλπίδες.

ἄνοια· ἐξαπατῶ τήν ἄνοιάν τινος ἐκμεταλλεύομαι τήν ἀνοησία κάποιου καί τόν ἐξαπατῶ· **ἀεὶ ἐξαπατῶν τήν ἄνοιαν ἐκάστων** (= ἐκάστου) τῶν ἀγνοούντων αὐτὸν καί προσλαμβάνων (αὐτούς).

ἀνταίρω 1) **τινὶ** ἐξεγείρομαι, ἀναλαμβάνω πόλεμο ἐναντίον κάποιου· **εἰ Λακεδαιμονίοις ἀντήρατέ ποτε** (δηλαδή κατά τό Βοιωτικό πόλεμο, τό 378)· 2) **πρὸς τινα** ἀντιστέκομαι σέ κάποιον.

ἀντεμβιδιάζω ἐπιβιδιάζω κάποιον σέ πλοῖο ἀντί γιά κάποιον ἄλλο· **εἴτ' ἀντεμβιδιάζειν** = **εἴτ' ἀνθ'** ἡμῶν αὐτῶν ἐμβιδιάζειν (τούς μετόικους καί τούς χωρὶς οἰκοῦντας).

ἀντέχω διαρκῶ· **τὰ τοιαῦτα...** ἀντέχει ἡ δύναμη πού ἀποκτήθηκε μέ τέτοια μέσα (δηλαδή μέ τήν ἀδικία, τήν ἐπιτορκία καί τό ψέμα)... – Μέσο : **ἀντέχομαι** (μέ γεν.) κρατιέμαι στερεά ἀπό κάτι (γιά νά σωθῶ).

ἀντὶ (μέ γεν.) γιά δήλωση ἀνταλλαγῆς· **ἀντὶ τῶν ἑαυτοῖς γιγνομένων** σέ ἀντάλλαγμα τῶν ὠφελειῶν πού θά εἶχαν.

ἀντίδοσις ὀρισμένη διαδικασία στά δικαστήρια τῶν Ἀθηνῶν, σύμφωνα μέ τήν ὁποία κάθε πολίτης πού τόν καλοῦσε τό κράτος νά ἀναλάβει κάποια **λειτουργία** δυσανάλογη μέ τήν περιουσία του

είχε τό δικαίωμα νά καλέσει ἕναν ἄλλο πολίτη πού τόν νόμιζε πλουσιότερό του ν' ανταλλάξουν τίς περιουσίες τους ἢ νά υποβληθεῖ ἐκεῖνος στά ἔξοδα τῆς λειτουργίας· **ποιοῦμαι ἀντίδοσιν τινι** ἐπιτρέπω σέ κάποιον νά κάνει ἀντίδοση.

ἀντιλαμβάνομαί τινος κατά κυριολεξία : πιάνομαι ἀπό κάποιον ἢ ἀπό κάτι· μεταφορικά· καταπιάνομαι μέ κάτι, ἀναμειγνύομαι, ἐπεμβαίνω ἐνεργά σέ κάτι· ρηματικό ἐπιθ. : **ἀντιληπτέον ἐστὶν ὑμῖν αὐτοῖς** (= δεῖ ἀντιλαβέσθαι ὑμᾶς αὐτοὺς) τῶν πραγμάτων ἐκείνων (τῶν πραγμάτων πού ἀφοροῦν τήν Ὀλυνθο)· **οὐδενὸς τῶν πραγμάτων ἀντιληπτέον (ἐστί) = δεῖ ἡμᾶς ἀντιλαμβάνεσθαι.**

ἀντιληπτέον βλ. ἀντιλαμβάνομαι.

ἀντιποιοῦμαι (μέ γεν.) ἐγείρω ἀξιώσεις γιά κάτι, διεκδικῶ κάτι.

ἀντίρροπος μέ τό ἴδιο δάρος· **συμμαχία ἀντίρροπός τινος** συμμαχία πού μπορεῖ νά ἀντισταθμίσει κάτι.

ἀξιῶ ἀπαιτῶ· **ἔπραξε ταῦτα τῷ ἀξιῶν** (δοτ. τοῦ αἰτίου) **τοὺς Θηβαίους δικαιοτέρα ἢ ὑμᾶς.** Οἱ Θηβαῖοι ἀπαιτοῦσαν νά τοὺς ἀποδοθοῦν οἱ πόλεις Ὀρχομενός καί Κορώνεια πού τίς κατεῖχαν οἱ Φωκεῖς.

ἅπαξ· εἰς ἅπαξ γιά μιά φορά.

ἀπαρτῶ (ἄω) ἀποχωρίζω· παθ. **ἀπήρηται** εἶμαι μακριά· **ἀπηρημένοι καί ταῖς παρασκευαῖς καί ταῖς γνώμαις** γιατί εἶστε μακριά (ἀπό τήν κατάσταση πού ἐπικρατεῖ στή Μακεδονία) καί ὡς πρός τήν πολεμική προετοιμασία καί ὡς πρός τίς σκέψεις.

ἄπειμι εἶμαι μακριά, ἀπουσιάζω· **ἄπεστι τὰ πράγματα** λείπουν τά ἔργα (οἱ πράξεις).

ἀπελαύνω ἐκδιώκω· **ὄτ' Ὀλυνθίους ἀπήλαυνόν τινές ἐνθένδε.** Τό 357, ὅταν ὁ Φίλιππος πολιορκοῦσε τήν Ἀμφίπολη, οἱ Ὀλυνθιοί, φοβούμενοι τή δύναμη τοῦ Φιλίππου πού διαρκῶς αὐξανόταν, ἔστειλαν πρέσβεις στήν Ἀθήνα καί πρότειναν στοὺς Ἀθηναίους νά κάνουν συμμαχία ἐναντίον τοῦ Φιλίππου. Ὁ Φίλιππος ὁμως, θέλοντας νά ματαιώσει αὐτή τή συμμαχία, ἔστειλε καί αὐτός ταυτόχρονα πρέσβεις στήν Ἀθήνα καί ὑποσχέθηκε στοὺς Ἀθηναίους ὅτι θά τοὺς παραδώσει τήν Ἀμφίπολη. Οἱ Ἀθηναῖοι, μόλις ἄκουσαν αὐτή τήν πρόταση, δέν ἤθελαν νά συζητήσουν μέ τοὺς πρέσβεις τῶν Ὀλυνθίων γιά τή σύ-

ναση συμμαχίας έναντίον του Φιλίππου, αλλά τους έδιωξαν.

ἀπέχομαι (μέ γεν.): απομακρύνομαι από κάποιον ή από κάτι, απο-
κρούω κάτι.

ἄπιστος ἀπίστευτος· **οὐδέν** (ἐπίρρ.) ἄπιστόν (ἐστί τοῦτο).

ἀπλῶς 1) μέ γυμνή τήν ἀλήθεια, χωρίς συγκάλυψή της· Φιλ. Α, 51·
2) γενικά· Ὀλ. Α, 23.

ἀπό (μέ γεν.) γιά δήλωση τῆς πηγῆς ἀπό τήν ὁποία ἤ μέ τήν
ὁποία γίνεται κάτι· **ἀπό τῶν ὑμετέρων συμμάχων** μέ τά χρή-
ματα τῶν συμμάχων σας (πού τούς διαρπάξει).

ἀπογιγνώσκω 1) μέ αἰτ. προσ.: ἀπαρνοῦμαι κάποιον, ἀποσπῶμαι
ἀπό κάποιον· 2) ἀμετ.: ἀπελπίζομαι.

ἀποδείκνυμι καθιστῶ.

ἀποδίδωμί τινι (μέ ἀπαρ.) ἐπιτρέπω, δίνω σέ κάποιον τό δικαίωμα
νά...· **εἰ τοῖς μὲν** (δηλαδή τοῖς ῥήτορσι καί στρατηγοῖς καί ἴσως
καί τοῖς βοησόμενοις) **ἀποδώσετε ἐπιτάττειν (ὑμῖν)...** ἀναγκά-
ζεσθαι... ψηφίζεσθαι... συμπονεῖν.

ἀποκλίνω ἐπὶ τὸ ῥαθυμεῖν τό ρίχνω στήν τεμπελιά.

ἀποκρίνομαι· ἃ ἀποκρινάμενοι τὰ δέοντα ἂν εἶητ' ἐψηφισμένοι,
ταῦτ' ἤδη λέξω ποιά κατάλληλη ἀπόκριση πρέπει νά ψηφίσετε
θά σᾶς πῶ ἀμέσως. Τό σχέδιο τῆς ἀποκρίσεως, πού ὁ Δημοσθέ-
νης μετά τό τέλος τοῦ λόγου του παρέδωσε στό γραμματέα γιά
ἀνάγνωση ἢ τό διάβασε ὁ ἴδιος, λείπει ἀπό τό λόγο.

ἀπολείπω παύω.

ἀπόμισθος ἄμισθος.

ἀπόρρητος ἐκεῖνος πού δέ λέγεται, ἐκεῖνος γιά τόν ὁποῖο δέν πρέπει
νά γίνεται λόγος, μυστικός· **τὸ θρυλούμενον ποτ' ἀπόρρητον.**
Οἱ Ἀθηναῖοι, πού ἐπιθυμοῦσαν πολύ νά ἀνακτήσουν τήν
Ἀμφίπολη, τό 358 ἔστειλαν πρέσβεις στό Φίλιππο καί συμφῶ-
νησαν μαζί του αὐτοί νά τοῦ παραδώσουν τήν Πύδνα, πού τήν
κατεῖχαν ἀκόμα, καί ὁ Φίλιππος ἀφ'οὐ καταλάβει τήν Ἀμφίπο-
λη, νά τήν παραδώσει στούς Ἀθηναίους· γιά νά μή γίνει μάλι-
στα γνωστή στούς Πυδναίους αὐτή ἡ συμφωνία, οἱ πρέσβεις δέν
τήν ἀνακοίνωσαν στό δῆμο (= λαό), ἀλλά ἐνεργοῦσαν μυστικά
σέ συνεννόηση μέ τή βουλή. Γι' αὐτό οἱ Ἀθηναῖοι ἔκαναν πολύ
λόγο (συζητοῦσαν πολύ) γιά τό μυστικό πού οἱ πρέσβεις ἀνα-
κοίνωσαν στή βουλή, ἀλλά ἀγνοοῦσαν τό περιεχόμενό του.

ἀπόστολος ναυτική ἀποστολή.

ἀποστροφή καταφύγιο.

ἀποτρίβομαι τι ξεπλύνω κάτι.

ἀποφαινομαι ὑπέρ τινος ἐκφράζω γνώμη γιά κάποιον.

ἀποχρήν, βλ. **ἀποχρῶ**.

ἀποχρῶ (- αω, ἀπαρ. **ἀποχρήν**) 1) ἀρκῶ· Φιλ. Α, 22· 2) ἀπρὸσ.

ἀπόχρη εἶναι ἀρετό· **δοκεῖ μοι ἀποχρήν ἂν ἐνίοις ὑμῶν (ταῦτα)**, ἐξ ὧν νομίζω ὅτι μερικοί ἀπό σᾶς θά ἀρκοῦνταν σ' αὐτά (= θά ἔμεναν ἱκανοποιημένοι ἀπό αὐτά), γιά τὰ ὅποια...

ἀργῶ κάθομαι ἀργός, ἄπρακτος, μένω ἀδρανῆς.

Ἀρτάβαζος Πέρσης σατραπῆς. Ὄταν ἀποστάτησε ἀπό τό βασιλιά τῶν Περσῶν Ἀρταξέρξη τόν Γ', τόν βοήθησε ὁ Ἀθηναῖος στρατηγός Χάρης μέ τό στρατό του (τό 356).

Ἀρύββας βασιλιάς τῶν Μολοσσῶν (μας ἀπό τίς σπουδαιότερες φυλές τῆς ἀρχαίας Ἡπείρου).

ἀρχαῖα, τά, ἡ πατρική περιουσία (δηλαδή: χωράφια, σπίτια, ἐπιπλα κτλ.).

ἀρχή ἀφετηρία, ἐλατήριο.

ἄρχω· παθ. **ἄρχομαι** ἐξουσιάζομαι, διοικῶμαι· **οἱ ἀρχόμενοι** οἱ ὑπῆκοοι.

ἀσελγής αἰσχρός, ἀκόλαστος.

αὔ ἐπιπλέον, ἀκόμα.

αὔθις μετά ἀπό αὐτά.

αὐξάνομαι μέ ἐπίθ. : **αὐξάνομαι μέγας** αὐξάνομαι καί γίνομαι μέγας, δυνατός.

αὐτόματος, ον, αὐτός πού κινιέται ὁ μόνος του· **γίγνεται τι αὐτόματον** γίνεται κάτι μόνο του.

αὐτῶν = ἀλλήλων· περιμόντες (δηλαδή στήν ἀγορά – ὅπου συχνάζουν αὐτοί πού ἐπινοοῦν καί διαδίδουν ψευδεῖς εἰδήσεις, οἱ διαδοσίς) **αὐτῶν πυνθάνεσθαι**.

ἀφίημι ἀφήνω ἐλεύθερο, ἀθῶνῶ· παθ. : **οἱ ἀφειμένοι τοῦ στρατεύεσθαι** οἱ ἀπαλλαγμένοι ἀπό τῆ στρατιωτική ὑπηρεσία.

ἀφίσταμαι μέ γεν. : 1) παραιτοῦμαι ἀπό κάτι, δέ θέλω κάτι· Φιλ. Β, 12· 2) ἀπέχω· **τούτων ἀφέσταμεν καί γράφειν καί συμβουλεύειν = ἀφέσταμεν καί τοῦ γράφειν ταῦτα καί τοῦ συμβουλεύειν**· 3) διαφέρω ἀπό κάτι· **τά τότε λεγόμενα ἦν πολὺ ἀφε-**

στηκότα τούτων ἦταν πολύ διαφορετικά ἀπό αὐτά (δηλαδή ἀπό αὐτά πού κάνει τώρα ὁ Φίλιππος)· 4) χάνω κάτι· Ὀλ. Α, 15.
ἀφορομή 1) λόγος, αἰτία· Ὀλ. Β, 22· 2) τὰ μέσα μέ τὰ ὁποῖα ἀρχίζεις ἢ προσπαθεῖ κάποιος νά κάνει κάτι : πόρος, βοήθημα· Φιλ. Α, 29.

B

βασιλεὺς πρόκειται γιά τόν Ἀρταξέρξη τόν Ὀχο πού ἦταν βασιλιάς τῶν Περσῶν ἀπό τό 359 ὡς τό 338 καί πού μαζί του ὁ Φίλιππος ἔκανε συμμαχία· σ' αὐτόν ὁ Φίλιππος ἔστειλε πρέσβεις – σύμφωνα μέ τίς διαδόσεις τῶν φίλων του (τῶν φιλιππιζόντων) στήν Ἀθήνα – γιά νά ἀπαιτήσουν ν' ἀφήσει ἐλεύθερους καί αὐτόνομους τούς Ἑλληνας τῆς Μ. Ἀσίας.

βεβαίως σταθερός, διαρκῆς **εἰκός (ἔστιν) ἔχειν αὐτούς** (δηλαδή **τούς Ὀλυνθίους**) **βεβαίαν τήν ἔχθραν ὑπὲρ ὧν (= ὑπὲρ ἐκείνων, ἃ) φοβοῦνται (μὴ πάθωσι) καί πεπόνθασιν**. Οἱ Ὀλύνθιοι φοβοῦνται μήπως ὁ Φίλιππος ὡς ἄσπονδος ἐχθρός κάθε ἐλεύθερης (δημοκρατικῆς) πολιτείας καταστρέψει τήν πατρίδα τους. Μέ τό **πεπόνθασιν** ἴσως ὑπονοεῖ ὁ Δημοσθένης τή στρατιωτική ἐπίδειξη πού ἔκανε ὁ Φίλιππος ἐναντίον τῆς Ὀλύνθου τό 351 (βλ. τήν εἰσαγ. στόν Α' Ὀλ.).

βεβαίως ἀσφαλῶς.

βέλτιστος· πρὸς τὰ μέλλοντα βέλτιστον ὑπάρχει παρέχει τίς ἄριστες ἐλπίδες, εἶναι πολύ ἐνθαρρυντικό γιά τό μέλλον.

διάζομαι, ἀπολ. : ἐκτελῶ μέ βία πράττει καί διαίζεται = πράττει βία.

βοήθεια ἐπικουρικά στρατεύματα (πού ἐπιστρατεύονται γρήγορα καί ἐτοιμάζονται πρόχειρα).

βοηθητέον, βλ. βοηθῶ.

βοηθῶ 1) μέ δοτ. : **βοηθῶ τοῖς πράγμασι** ἐπανορθῶνω τήν κακή κατάσταση τῶν πραγμάτων· **βοηθητέον εἶναι ὑμῖν τοῖς πράγμασι = δεῖν ὑμᾶς βοηθεῖν τοῖς πράγμασιν**· 2) μέ τήν προθ. **εἰς** : στέλνω βοήθεια στό (ν), στή(ν), στό.

βουλή σκέψη· **βουλή ἔστι τι** σκέπτεται κάποιος.

βοῶ· οἱ βοησόμενοι (εἰσιν, ὥσπερ ἦσαν οἱ) τριακόσιοι (ἐν ταῖς

συμμορίαις) αὐτοί πού πρόκειται νά φωνάζουν (οἱ προορισμένοι μέ φωνές νά ἐπιδοκιμάζουν ἢ νά ἀποδοκιμάζουν τούς ὁμιλητές στήν ἐκκλησία τοῦ δήμου) εἶναι ὅπως οἱ τριακόσιοι (στό σύστημα τῶν συμμοριῶν).

Γ

γάρ σέ ἐρώτηση: λοιπόν.

γελῶ· ἔνεκα τοῦ γελασθῆναι (= τοῦ γενέσθαι γέλωτα) γιά νά προκληθοῦν γέλια.

γέλως αἰτία γιά γέλια· **γέλο** ζ, ὡς χρώμεθα τοῖς πράγμασι εἶναι γελοῖος ὁ τρόπος μέ τόν ὁ· ἵο φροντίζουμε γιά τόν πόλεμο.

Γεραιστός ἀκρωτήριο καί κωι ὄπολη τῆς Εὐβοίας μέ λιμάνι.

γίγνομαι 1) μέ μετ. : θρίσκομαι, φανερόνομαι ὅτι· **τὸ τοὺς πολεμήσοντας Φιλίππῳ γεγενῆσθαι... κεκτημένους καί... ἔχοντας** τό ὅτι αὐτοί πού θέλουν νά κάνουν πόλεμο ἐναντίον τοῦ Φιλίππου εἶναι φανερό ὅτι κατέχουν... καί ὅτι ἔχουν... 2) μέ γεν. : **γίγνομαι ἔμμαντοῦ** ἐξαρτῶμαι ἀπό τόν ἑαυτό μου· 3) μέ ἐπίρρ. : **γίγνομαι ἔξω (τῆς πόλεως)** μένω (στρατοπεδεύω) ἔξω ἀπό τήν πόλη· **γίγνομαι ἔξω τοῦ κακῶς πάσχειν** εἶμαι μακριά ἀπό κάθε κακοπάθεια, δέν κακοπαθῶ, δέ δλάπτομαι· 4) μέ προθ. : **γίγνομαι ἐν τῇ χώρᾳ** περῶν τόν καιρό, μένω στή χώρα· **γίγνομαι ἐπὶ τῆς τοιαύτης γνώμης** σκέπτομαι μέ τέτοιο τρόπο· **γίγνομαι πρὸς τῇ γῇ** προσεγγίζω, ἀποιδάζομαι στήν ξηρά.

γιγνώσκω 1) ἐννοῶ· Ὀλ. Α, 6· Φιλ. Α, 50· 2) σχηματίζω (ἔχω) τή γνώμη· **ἐγνωκότες ἦσαν ἂν ταῦτα μέχρι του (τινός)** θά εἶχαν αὐτή τή γνώμη (δηλαδή νά πολεμοῦν ἐναντίον τοῦ Φιλίππου καί νά εἶναι σύμμαχοί μας) (μόνο) γιά ἓνα διάστημα· **εἰ δέ, ὁ μὲν (δηλαδή ὁ Φίλιππος) ἐγνωκὼς ἔσται, ὡς δεῖ ἀεὶ πράττειν τι..., ἡμεῖς δ' (ἐγνωκότες ἐσόμεθα), ὡς οὐδενός... λέγω ἂ γινώσκω** = λέγω τὴν ἐμὴν γνώμην· ταῦτα γινώσκω ἔχω αὐτή τή γνώμη· 3) κρίνω· Φιλ. Α, 29.

γλίχομαι ἐπιθυμῶ πολύ.

γνώμη 1) νοῦς, διάνοια· Ὀλ. Β, 20· 2) ἐπιθυμία, θέληση· Ὀλ. Α, 16· Φιλ. Β, 14· 3) προσδοκία· Ὀλ. Α, 21.

γράφω προτείνω έγγραφως.

γυμνασάσχος αὐτός πού ἀναλάμβανε τή δαπάνη γιά τόν ἐξωραϊσμό τοῦ χώρου στόν ὁποῖο γίνονταν οἱ γυμνικοί ἀγῶνες καθῶς καί γιά τήν ἀσκησιή καί τή διατροφή τῶν ἀθλητῶν.

Δ

δαιμόνιος ὑπεράνθρωπος.

δεῖ· οὐδ. μετ. ἀπολ. : **δέον** ἐνῶ ἔπρεπε· **δέον πάντα** (ἡμᾶς) **κωλύειν ἔργῳ καί πράξεσιν οὐχί λόγοις τοὺς ζητοῦντας πλεονεκτηῖν**.

δείκνυμι (ἀμετ.) φαίνομαι· **(τὸ ἔργον) δείξει** τό πράγμα θά φανεῖ.

δεινός 1) μέ πρόσωπα : α) φοβερός, πολύ ἱκανός· Ὅλ. Α, 3· Φιλ. Β, 30· β) ἔμπειρος· Φιλ. Α, 35· 2) μέ πράγματα : **δεινός εἰμι** (μέ ἀπαρ.) ἔχω μεγάλη (ἀξιοθαύμαστη) δύναμη νά... Ὅλ. Β, 20.

δεκαδαρχία κυβέρινησι ἀποτελούμενη ἀπό 10 πρόσωπα.

δέος, οὐς, τό, φόβος· **ἔστι τοῦτο δέος = τοῦτο δεῖ ὑμᾶς φοβεῖσθαι**.

δεσπότης ἀπόλυτος κυρίαρχος.

δῆ ἀμέσως.

δημόσιος (δοῦλος) δοῦλος τῆς πόλης.

δήποτε· συχνά σέ ἐρώτιση : **τί δήποτε; γιατί λοιπόν;**

διὰ (μέ αἰτ.) γιά δήλωσι τοῦ ὄργάνου ἢ τοῦ μέσου = μέ κάτι.

διαβάλλω· **ἡμᾶς διαβάλλον καί τήν ἀπουσίαν τήν ἡμετέραν** διαβάλλοντάς μας στοὺς Ὀλυνθίους ὅτι δέ θρισκόμαστε κοντά τους γιά νά τοὺς βοηθοῦμε.

διαδοχή· **ἐκ διαδοχῆς ἀλλήλοισ** = **διαδεχομένους ἀλλήλους** ἀμοιβαῖα, μέ τή σειρά.

διαλλαγῆ συμφιλίωσι· **αἱ πρὸς ἐκεῖνον διαλλαγῆ** κάθε συμφιλίωσι μέ ἐκεῖνον (διαπραγματεῦσις γιά συμφιλίωσι).

διασπῶ διαλύω.

διατίθεμαι πουλῶ.

διατρίβω 1) μέ μετ. : χάνω τόν καιρό μου· Ὅλ. Α, 9· 2) **ἐν τινι** χάνω τόν καιρό μου σέ κάτι· 3) **ἐπί τινι** ἀσχολοῦμαι μέ κάτι.

διαφέρω· ἀπροσ. : **τί ὑμῖν διαφέρει;** τί σᾶς ὠφελεῖ (αὐτό, δηλαδῆ ἂν πέθανε ὁ Φίλιππος);

διδάσκω τινά τι ἀναγγέλλω σέ κάποιον κάτι.

διεξέρομαι 1) ἐκθέτω διεξοδικά καί μέ λεπτομέρειες· Ὀλ. Β, 3· Φιλ. Β, 3· 2) ἐκθέτω· Ὀλ. Β, 5· 3) ἐξαντλῶ· **διεξελέλυθε πάντα (ἐκεῖνα), οἷς** ὅλα τά μέσα ἐκεῖνα μέ τά ὅποια.

δίσταμαι στέκομαι χωριστά· παρακ. **διέστηκα** θρίσκομαι σέ διάσταση, ἔχω διχόνοια.

δίκη τιμωρία· **δίκην λαμβάνω** τιμωρῶ.

διοικῶ διευθύνω· μέσο : διαχειρίζομαι.

διόπερ γιά τόν ὅποιο λόγο ἀκριβῶς : καί γι' αὐτό τό λόγο ἀκριβῶς.

διορύσσω σκάπτω ἀνάμεσα, κατασκευάζω ὄρυγμα ἀνάμεσα· **Χερρόνησον διορύξει** θά κατασκευάσει διώρυγα ἀνάμεσα στή Θρακική χερσόνησο. Μέ τή διώρυγα θά χωριζόταν ἡ Θρακική χερσόνησος ἀπό τήν ὑπόλοιπη Θράκη καί ἔτσι οἱ ἄποικοι τῶν Ἀθηναίων πού κατοικοῦσαν στή Χερσόνησο θά ἀπαλλάσσονταν ἀπό τίς ἐπιδρομές τῶν Θρακῶν.

διχῆ 1) στά δυό χωριστά· **δεῖ διχῆ τήν βοήθειαν εἶναι** πρέπει νά εἶναι χωρισμένη στά δυό ἡ βοήθεια· 2) κατά δυό τρόπους, μέ διπλή ἐνέργεια· **διχῆ· τῷ τε... σώζειν καί... στρ. ἐκπέμπειν, καί τῷ... κακῶς ποιεῖν** κατά δυό τρόπους, δηλαδή ἀπό τό ἕνα μέρος μέ τό (νά προσπαθεῖτε) νά σώζετε... καί νά... καί ἀπό τό ἄλλο μέρος μέ τό νά βλάπτετε...

διώκω τι τρέχω πίσω ἀπό κάποιον, ἀκολουθῶ κάτι.

δοκιμάζω κρίνω.

δοκῶ 1) **δοκῶ μοι** νομίζω, μοῦ φαίνεται· **ἡμεῖς δοκοῦμέν μοι ἔχειν πρὸς αὐτά οὐκ οἶδα ὄντινα τρόπον** ἐμεῖς ἀπέναντι σ' αὐτά τά πράγματα κατά τή γνώμη μου τηροῦμε διαγωγή πού δέν ξέρω πῶς νά τή χαρακτηρίσω· 2) **δοκεῖ** φαίνεται καλό· **τά γ' ἐμοὶ δοκοῦντα = ἃ γ' ἐμοὶ δοκεῖ** ἡ γνώμη μου τουλάχιστο· παθ. παρακ. : **δέδοκται** ἔχει ἀποφασιστεῖ.

δόξα φήμη.

δύναμις πεζική δύναμη, πεζικό (στράτευμα).

δύσκολος ἰδιότροπος.

δύσμαχος δυσκολοπολέμητος.

δυσχερής δυσάρεστος, ἐνοχλητικός· ἐπιρρ. : **πῶς δυσχερῶς;** μέ πόση δυσαρέσκεια;

Ε

ἐγκλημα παράπονο, δυσαρέσκεια· **τὰ πρὸς αὐτοὺς ἐγκλήματα** παράπονα πού ἀναφέρονται στὸν ἑαυτό τους, τὰ δικά τους παράπονα.

ἐγγήγορα ἐπαγρυπνῶ.

ἐγχορεῖ (ταῦτα) αὐτὰ ἐπιτρέπονται.

εἰ μὴδ' ἂ πάθητ' ἄν... = **εἰ (καίπερ) ἔχοντες καιρὸν, οὐ τολμήσετε μὴδὲ ταῦτα ποιῆσαι (αὐτόν), ἂ πάθοιτε ἄν (ὕμεις ὑπ' ἐκείνου), εἰ δύναίτο ἐκείνος (ποιῆσαι ὑμᾶς αὐτά);**

εἶεν, ἐπίρρημα πού δηλώνει συγκατάθεση· ἔστω, καλὰ, πολὺ καλὰ.

εἰμί Α) ὑπαρκτικό : 1) ὑπάρχω, εἶμαι· **τὰ ὄντα τὰ ἀληθινὰ· τι τῶν ὄντων** κάτι ἀληθινό· 2) μὲ ἀναφορικό μετὰ ἀπὸ αὐτό : **οὐκ ἔστιν ὅπως** (μὲ μέλλ. ὀριστ.) δέν ὑπάρχει τρόπος νά... (δέν εἶναι δυνατόν νά...· 3) ἀπροσ. **ἔστι (ἦν)** μὲ ἀπαρ. : εἶναι (ἦτο) δυνατόν νά...· Β) συνδετικό : ὑπολογίζομαι· Φιλ. Α, 28· Γ) μὲ ἐπίρρ., πτώση ἢ προθ. : 1) μὲ ἐπίρρ. : **ῥαδίως ἔσται** (δηλαδή **αὕτη ἢ δύναμις**) εὐκόλα θά περνᾷ αὕτη ἢ δύναμη· **οἱ δ'... πρὸς ὑμᾶς ψευδόμενοι ῥαδίως ὄσι** καί ὅταν εὐκόλα θρίσκονται ἄνθρωποι πού σᾶς λένε ψέματα, ὅταν δηλαδή πολλοὶ ἐμφανίζονται ὡς συνήγοροι ψευδόμενοι· 2) μὲ πτώση γεν. : α) διαιρετική· **ἔστι τῶν αἰσχροῶν** ἀνήκει στήν τάξη τῶν αἰσχροῶν πραγμάτων : εἶναι αἰσχρό (ντροπή)· β) γιά τή δήλωση τοῦ ἔργου κάποιου· **τὸ ἐπιτιμᾶν παντός ἔστι** εἶναι ἔργο τοῦ καθενός (μπορεῖ νά τό κάνει ὁ καθένας)· 3) μὲ προθ. : **ἐν ἐμοὶ ἐστὶ τι** ἀπὸ ἐμένα (καί ὄχι ἀπὸ ἄλλον) ἐξαρτᾶται κάτι· **εἰμί ἐπὶ τοῖς πράγμασι** καταγίνομαι μὲ τή διεξαγωγή τοῦ πολέμου· **εἰμί ἐπὶ τινος** ἀσχολοῦμαι μὲ κάτι.

εἵνεκα μὲ γεν. : **χρηστὰ εἶη (τὰ πράγματα) παντός εἵνεκα** μακάρι ἢ ἔκδοση τῶν πραγμάτων νά εἶναι καλή, γιά τό καλό ὅλων μας.

εἶπερ ποτὲ καὶ νῦν περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορά τώρα.

εἰρωνεία προσποίηση· **ἀφείς τὴν εἰρωνείαν** τή συνηθισμένη προσποίηση (ὅτι δέν ἔχει χρήματα).

εἰς μὲ αἰτ. : 1) γιά δήλωση τρόπου· συχνὰ περιφραστικά ἀντί γιά ἐπίρρ. : **εἰς δέον = δεόντως· εἰς δέον τι** μὲ κάποιο τρόπο πού πρέπει· 2) γιά δήλωση σκοποῦ· Ὀλ. Α, 20· 3) = **διὰ** μὲ αἰτ. :

εἰς τὴν ναῦν γιά κάθε πλοῖο.

εἶτε· εἶτε γὰρ ὑμῶν τὴν ἐκείνου... περιέσται... = εἰ μὲν γὰρ ὑμεῖς τὴν ἐκείνου (χώραν) κακῶς ποιήσετε, ὑπομείνας τοῦτ' Ὀλυνθον παραστήσεται καὶ (εἶτα) ῥαδίως ἀμυνεῖται (ὑμᾶς) ἐλθὼν εἰς τὴν οἰκείαν (χώραν)· εἰ δὲ βοηθήσετε ὑμεῖς εἰς Ὀλυνθον μόνον... προσεδρεύσει τοῖς πράγμασι καὶ περιέσται.

εἴωθα· οἱ εἰωθότες (ἀποφαίνεσθαι γνώμην) οἱ συνηθισμένοι (αὐτοὶ πού τακτικά παίρνουν τό λόγο) ρήτορες.

ἐκ μέ γεν. : 1) γιά δήλωση χρόνου· ἐξ οὗ (δηλ. χρόνου) ἀφότου· 2) γιά δήλωση αἰτίας : ἐξαιτίας κάποιου, γιά κάτι· Ὀλ. Α, 7· Φιλ. Α, 3, 46· Φιλ. Β, 27· 3) = διὰ μέ γεν. : Ὀλ. Β, 9· 4) = ἐν μέ δοτ.· λαμβάνειν τῶν ἐκ τῆς χώρας (ἀπό τά προϊόντα πού παράγει ἡ χώρα) ὅσ' ἀνάγκη [ἐστὶν ὑμᾶς λαμβάνειν]· ἐκ τοῦ παρεληλυθότος χρόνου.

ἐκβαίνω ἀποβαίνω, παίρνω ἔκδοση.

ἐκκαλοῦμαι τινα διεγείρω κάποιον (ἀπό τή νωθρότητα).

ἐκλαλῶ διασαλπίζω, διακηρύσσω· εἰ δυνηθεῖς (= ἐπειδὴν δυνηθῆ) μὴ πράξει ταῦτα, ἃ (καίπερ) ὀφλισκάνων ἄνοιαν ὅμως ἐκλαλεῖ νῦν.

ἐκλέγω χρήματα εἰσπράττω χρήματα (ὡς λύτρα).

ἐκπίπτω ἐκδιώκομαι.

ἐκπολεμῶ (-όω) τινά τινι ἐμπλέκω κάποιον σέ πόλεμο πρὸς κάποιον.

ἐκφέρω πόλεμον κηρύσσω πόλεμο.

Ἐλάτεια ὄχρωμένη πόλη τῆς Φωκίδας κοντά στόν Κηφισό τό κλειδί τῆς Βοιωτίας ἀπό στρατηγική ἀποψη. Μετά τό τέλος τοῦ Φωκικοῦ πολέμου (346) καταστράφηκε μέ ἀπόφαση τοῦ Ἀμφικτιονικοῦ συνεδρίου.

ἐλεγχος ἀπόδειξη· τό πρᾶγμα ἤδη τὸν ἔλεγχον δώσει ἢ ἀνάπτυξη τῶν προτάσεών μου ἀμέσως θά δώσει τήν ἀπόδειξη.

ἐλέσθαι, βλ. αἰροῦμαι.

ἐλλεμμα ἔλλειψη· τὰ καθ' ὑμᾶς ἐλλείμματα οἱ ἐλλείψεις πού προέρχονται ἀπό σᾶς (ὅπως ἢ μὴ συμμετοχή στίς ἐκστρατείες, ἢ μὴ χορήγηση μισθοῦ στοὺς στρατιῶτες, ἢ σπατάλη τῶν στρατιωτικῶν χρημάτων στίς ἐορτές κτλ.).

ἐλλείπω 1) τι ὑστερῶ σέ κάτι· Ὀλ. Α, 6· 2) ἀπολ. : δέν ἀνταποκρί-

νομαι στίς ὑποχρεώσεις μου· Ὅλ. Β, 30.

ἐμπίπτω εἰς λοιδορίαν παρεκτρέπομαι σέ ὕδρεις.

ἐμπόριον ἐμπορικό λιμάνι.

ἐναντίος· τό οὐδ. **ἐναντίον** ὡς ἐπίρρ. : **βλέπω ἐναντίον** κοιτάζω (τόν ἀντίπαλό μου) κατά πρόσωπο (γιά νά παρακολουθῶ τίς κινήσεις του καί νά προφυλάσσομαι).

ἐνδεῖ ὑπάρχει ἔλλειψη· **ἄπαντος ἐνδεῖ (ὑμῖν) τοῦ πόρου** σᾶς λείπουν ὅλα γενικά τά ἀναγκαῖα χρήματα γιά τίς στρατιωτικές ἀνάγκες.

ἐνδείκνυμαι παρουσιάζω· **ἐνδείκνυμαι τοσοῦτον** παρουσιάζω (προτείνω) τόσο μεγάλο πλεονέκτημα.

ἐνδίδωμι δίνω **καιρὸν** εὐκαιρία.

ἐνειμι 1) συνήθως στό γ' ἐν. πρόσ.· **ἐνεστι** ὑπάρχει μέσα, μπορεῖ νά υπάρξει· **ταῦτα ἴσως πρότερον ἐνήν** αὐτά (δηλαδή ἡ διεξαγωγή τοῦ πολέμου μέ τέτοιο τρόπο) προηγουμένως ἴσως ἦταν δυνατά· 2) ἀπροσ. μέ δοτ. προσ. καί ἀπαρ. : ἐπιτρέπεται σέ κάποιον νά...

ἐνθυμητέον, βλ. **ἐνθυμοῦμαι**.

ἐνθυμοῦμαι σκέπτομαι, ἀναλογίζομαι, ἔχω ὑπόψη μου· 1) μέ αἰτ. Ὅλ. Α, 6· 2) μέ πλάγια ἐρώτηση : **ἐνθυμητέον (ὑμῖν ἐστι) καί παρ' ἄλλων ἀκούουσι καί ἀναμνησκομένοις τοῖς εἰδόσιν αὐτοῖς ἠλίκην...** πρέπει νά ἀναλογίζεστε καί ἀκούοντας ἀπό τούς ἄλλους (δηλαδή ὅσοι εἶστε νεώτεροι) καί ἐπαναφέροντας στή μνήμη σας ὅσα γνωρίζετε οἱ ἴδιοι (δηλαδή οἱ μεγαλύτεροι) πόσο μεγάλη...

ἐνι (= **ἐνεστι**) 1) ἀπροσ. : εἶναι δυνατόν· 2) προσωπ. : ὑπάρχει.

ἐντελής τέλειος, πλήρης· **μισθὸς ἐντελής**· ὀλόκληρος ὁ μισθός, δηλαδή καί **τὸ σιτηρέσιον καί ὁ μισθὸς** (βλ. τή λ. μισθός).

ἐξαγγέλλω ἀναγγέλλω, κάνω γνωστό.

ἐξαιρῶ κυριεύω.

ἐξαρκεῖ (ἀπροσ.) εἶναι ἀρκετό· **ἐξαρκεῖ ὑμῖν λέγειν δικαιότερα** εἶναι ἀρκετό γιά σᾶς νά ἐκφωνεῖτε (μόνο) λόγους, μέ τούς ὁποίους νά ὑποστηρίξετε ὅτι ἔχετε περισσότερο δίκιο (ἀπό τό Φίλιππο).

ἐξεργάζομαι τινί τι κατορθώνω κάτι γιά χάρη κάποιου.

ἐξέρχομαι πάω σέ ἐκστρατεία, ἐκστρατεύω.

ἐξεστί τινι μέ ἀπαρ. 1) εἶναι δυνατόν σέ κάποιον νά· μετ. οὐδ.

ἀπόλ. ἐξόν = εἰ καὶ ἐξῆν· 2) κάποιος ἔχει τὴν ἐξουσία νά Ὀλ. B, 30.

ἐξετάζομαι 1) μέ τὴν ἐξέταση ἀποδεικνύομαι ὡς ἂν ἐξετασθεῖη μά-
λιστ' ἀκριβῶς, μὴ γένοιτο μακάρι νά μὴ συμβεῖ (αὐτὰ πού εἶπα
γιά προδότες) μετά ἀπό ἐξέτασή τους νά ἀποδειχτοῦν πολύ
ἀληθινά (νά ἐπαληθεύσουν)· 2) ἀποκαλύπτομαι, φανερόνομαι.
Ὀλ. B, 20.

ἐξόν, βλ. ἔξεστι.

ἐξουσία γίγνεται = ἔξεστι.

ἐπαναμιννήσκω ξαναενθυμίζω.

ἐπανήμί τι ἀφήνω κάτι κατά μέρος.

ἐπανορθοῦμαι τι στήν κυριολεξία : σηκώνω κάτι πού ἔχει πέσει καί
τό ἐπαναφέρω στή θέση του· μεταφορικά : χρησιμοποιοῦ ὀρθά.

ἐπέροχομαι· ἐπέροχεται τινι (μέ ἀπαρ.) ἔρχεται στό νοῦ κάποιου νά
ἀλλά καὶ τῆς ἡμετέρας τύχης (ἰδίων) ὑπολαμβάνω (τὸ) ἐπελθεῖν
ἂν (= τὸ ὅτι ἐπέλθοι ἂν) ἐνίοις εἰπεῖν πολλά τῶν δεόντων ἐκ
τοῦ παραχρῆμα.

ἐπέχω συγκρατῶ τόν ἑαυτό μου· **ἐπισχῶν** (= ἐπεὶ ἐπέσχον) ἂν... ἂν
ἤσυχίαν ἤγον ἀφοῦ θά συγκρατοῦσα τόν ἑαυτό μου... θά σιω-
ποῦσα.

ἐπὶ 1) μέ γεν. : α) σέ ἐπὶ πολλῶν (πραγμάτων) σέ πολλές περιστά-
σεις· β) γιά δήλωση χρόνου· ἐπὶ Τιμοθέου ὅταν ἦταν στρατη-
γός ὁ Τιμόθεος· 2) μέ δοτ. : α) γιά δήλωση χρόνου· ἐπὶ τῷ
πράττειν στόν καιρὸ τῆς ἐνέργειας, ὅταν φτάσει ὁ καιρός γιά
δράση· β) γιά δήλωση αἰτίας· ἐπὶ τῷ πεπεισθαι (γιατί εἶμαι
πεπεισμένος) ταῦτα συνοίσειν ὑμῖν· γ) γιά δήλωση τοῦ ὄρου
σύμφωνα μέ τόν ὅποιον γίνεται κάτι· αἰροῦμαι φίλους ἐπὶ τοῖς
δικαίοις ἀποκτῶ (ἔχω) φίλους μέ τόν ὄρο νά πράττουν τά δί-
καια· 3) μέ δοτ. καί μετ. ἰσοδυναμεῖ μέ γεν. ἀπόλ. : ἐπ' ἀδήλοις
οὔσι τοῖς... γενησομένοις = καίπερ ἀδήλων ὄντων τῶν ἀπό
τούτων ἑμαυτῷ γενησομένων μολονότι δέ γνωρίζω τί θά μοῦ
συμβεῖ ἀπ' αὐτές (δηλαδή τίς συμβουλές μου)· 4) μέ αἰτ. : γιά
δήλωση σκοποῦ· ἐπὶ τὰς ἐξαίφνης ταύτας στρατείας αὐτοῦ γιά
νά ἐμποδίζουν αὐτές τίς αἰφνιδιαστικές ἐκστρατείες του (πού
ὄλοι τίς γνωρίζετε).

ἐπιδαίνω (μέ γεν.) βάζω τό πόδι μου, πατῶ σέ κάτι.

ἐπιβουλεύομαι (παθ.) ἀπειλοῦμαι.

ἐπεικῶς κατά κάποιον τρόπο.

ἐπισκοτῶ τινι ρίχνω σκοτάδι πάνω σέ κάτι, σκεπάζω κάτι.

ἐπιστολή· ἐπιστολῆς ἀνάγνωσις. Ὁ Δημοσθένης, γιά νά ἀποδείξει πόσο μικρή ἰδέα εἶχε γιά τούς Ἀθηναίους ὁ Φίλιππος, διαβάζει κάποια ἐπιστολή τοῦ Φιλίππου πρὸς τούς Εὐβοεῖς, στήν ὁποία τούς συμβούλευε νά μὴν ἐλπίζουν στή συμμαχία τους μέ τούς Ἀθηναίους, γιατί οἱ Ἀθηναῖοι δέν ἦταν σέ θέση νά ὑπερασπίσουν οὔτε τούς ἑαυτούς τους.

ἐπιστολιμαῖος ὁ περιεχόμενος σέ ἐπιστολές· **δυνάμεις ἐπιστολιμαῖαι** στρατεύματα γραμμένα μόνο στίς ἐπιστολές (στό χαρτί).

ἐπισφαλῆς ἀσθενής.

ἐπιτείχισμα φρούριο ἢ ὀχύρωμα πού οἰκοδομήθηκε στά σύνορα τοῦ ἐχθροῦ· **ἐπιτειχίσματα τῆς αὐτοῦ χώρας** φρούρια πού εἶναι ἀπειλή γιά τή χώρα του.

ἐπιτιμῶ κατακρίνω, κατηγορῶ.

ἐπιχειροτονῶ τὰς γνώμας ὑποβάλλω (μέσω τοῦ προέδρου τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου) τίς γνώμες στήν κρίση μέ χειροτονία.

ἐπιχειρῶ τινι προσβάλλω κάποιον· **ἐπεχείρησεν Ὀλυνθίοις.** Ἐννοεῖ τή στρατιωτική ἐπίδειξη πού ἔκανε ὁ Φίλιππος ἐναντίον τῆς Ὀλύνθου τό 351.

ἐπόπτης μάρτυρας.

ἔργα 1) γεωργικές ἐργασίες· Ὀλ. Β, 16· 2) ἐπιχειρήσεις· Φιλ. Α, 38.

ἐρημία (πλήρης) ἔλλειψη.

ἐρρωμένος, μετ. παθ. παρακ. (τοῦ ρ. ῥώννυμι) ὡς ἐπίθ. : ὑγίης, γερός, ἐπίρρ. : **ἐρρωμένως** κατά τρόπο ἐνεργό, δραστήριο.

ἐσκεμμένος, βλ. σκοπῶ.

ἐτησῖαι οἱ ΒΑ ἄνεμοι πού πνέουν τακτικά τό καλοκαίρι στό Αἰγαῖο πέλαγος (στά τουρκικά λέγονται μελτέμα)· αὐτοί οἱ ἄνεμοι ἐμποδίζουν τήν πορεία τῶν πλοίων πού πλέουν πρὸς Β.

ἔτι τοίνυν ἐπιπλέον.

ἐτοιμῶς πρόθυμα· **ἐτοιμότατα** (= ἐτοιμότερον) εὐκολότερα.

Εὐβοία· ὥσπερ εἰς Εὐβοίαν, δηλαδή **ὠρμήσατε**· οἱ Ἀθηναῖοι, ἀφοῦ ἔκαναν ἐκστρατεία στήν Εὐβοία μέ ἀρχηγό τόν Τιμόθεο τό 357, νίκησαν τούς Θηβαίους πού κατεῖχαν τό νησί καί τούς

ανάγκασαν νά τό ἐγκαταλείψουν.

εὐήθεια ἔλλειψη πονηρίας, ἀπλότητα· (**εὐρίσκω τὸν Φίλιππον**) τὴν μὲν ἡμετέραν εὐήθειαν προσαγαγόμενον τούτῳ, τῷ φάσκειν (μέ τοῦτο τό μέσο, δηλαδή μέ τό νά βεβαιώνει) παραδώσειν... καί (τῷ) κατασκευάσαι..., τὴν δ' Ὀλυνθίων φιλίαν (προσαγαγόμενον) μετὰ ταῦτα τῷ... ἐξελείν καί... Θειταλοὺς δὲ (προσαγαγόμενον) νῦν... τῷ... ὑποσχέσθαι καί (τῷ) ἀναδέξασθαι.

εὐήθης ἀνόητος.

εὐθυνα (συνήθως στὸν πληθ. **εὐθυναί**) λογοδοσία.

εὐπορῶ ζῶ μέ εὐπορία, ζῶ πλούσια.

εὐτρεπής προετοιμασμένος.

εὐτρεπίζω 1) τακτοποιῶ· Ὀλ. Α, 13· 2) ἐτοιμάζω γιὰ ἀπόπλου· Φιλ. Α, 16.

ἐπίσταμαι 1) τοποθετοῦμαι πάνω ἀπὸ κάποιον ὡς ἐπόπτης· **οἱ ἐφεστηκότες** (δηλαδή **τοῖς στρατεύμασι**) οἱ στρατηγοί· 2) γιὰ δήλωση ἐχθρικής σημασίας: ἐμφανίζομαι (αἰφνίδια) μπροστά σέ κάποιον· **ἅπασιν τοῖς πράγμασι τεταραγμένοις ἐπιστάντες** ἐπεμβαίνοντας ἐγκαιρα, ὅταν ὅλη ἡ κατάσταση θά εἶναι συγκεχυμένη (ἐξαιτίας τοῦ θανάτου τοῦ Φιλίππου)· **μηδὲ (ὅπως) ἐπιστήσεται μέγεθος δυνάμεως (= μεγάλη δύναμις)**· 3) παραμονεύω, καιροφυλακτῶ· Φιλ. Β, 18.

ἔχω α) μεταβ. : παρέχω· Ὀλ. Β, 3· β) ἀμετ. : 1) ἀποβαίνω· Ὀλ. Α, 9· 2) βρίσκομαι σέ μιὰ διάθεση, εἶμαι· συχνά μετὰ ἀπὸ ἐπιρρ. τρόπου· **ἐναντίως ἔχει** εἶναι ἐναντίον (ἀποτελεῖ μειονέκτημα)· **οὔτε εὐτρεπῶς ἔχει αὐτῷ τὰ παρόντα (πράγματα) οὐδ' (οὕτως ἔχει) ὡς ἂν κάλλιστα (ἔχοι) τὰ πράγματα τοῦ Φιλίππου** (τὰ προβλήματα πού ἀντιμετωπίζει ὁ Φίλιππος; ἡ κατάσταση στὴν ὁποία βρίσκεται τό κράτος του) αὐτό τὸν καιρὸ δέν εἶναι οὔτε εὐνοϊκά γι' αὐτόν οὔτε βρίσκονται σέ ἄριστη κατάσταση· **τὰ ὅλα πράγματα βέλτιον ἔχει** ὅλη ἡ κατάσταση τοῦ κράτους εἶναι καλύτερη· **φαύλως ἔχει (τὰ πράγματα)** τὰ πράγματα βρίσκονται σέ ἄθλια κατάσταση· **ἀργῶς ἔχω** εἶμαι νωθρός· **ταῦτα ἄμεινον ἔχει ἑκατέροις** (δηλαδή ὑμῖν καὶ Φιλίππῳ) σ' αὐτά καί οἱ δύο ἔχετε ἐπίδοση, πλεονεκτεῖτε (σεῖς καὶ ὁ Φίλιππος). – Μέσο : **ἔχομαι** (μέ γεν.) πιάνομαι ἀπὸ κάτι **ἔχομαι τῆς πληγῆς** πιάνομαι ἀπὸ τό μέρος πού χτυπήθηκε (φέρω τό χέρι μου στό μέρος πού

χτυπήθηκε, για να τό προφυλάξω από τό χτύπημα, πρὺ ἔχει πιὰ δοθεῖ).

Z

ζηλώ τι πολύ ἐπιθυμῶ κάτι καί καταβάλλω ὅλες μου τίς προσπάθειες για να τό ἀποκτήσω· **τούτο** (δηλαδή **δόξαν**) **ἐζήλωκε**.

H

ἦ (ἦ δέ μή) διαφορετικά.

ἦδη ἀμέσως, χωρίς ἀναβολή.

ἦδύς· ἐπίρρ. : **ἦδέως ἔχω** εἶμαι εὐχαριστημένος· **ἦδιον εἶναι ἂν αὐτόνομους** ὅτι θά προτιμοῦσαν να ἦσαν αὐτόνομοι.

ἦκω 1) ἔχω φτάσει **πρὸς αὐτήν τὴν τελευταίην ἦκει τὰ πράγματα αὐτῷ** τά πράγματα γι' αὐτόν ἔχουν φτάσει (πιὰ) στό τέλος τους : ἦ αὐξησὴ του ἔχει φτάσει (πιὰ) στό τέλος της· 2) ἔχω ἐπιστρέψει· **ὅτε ἦκομεν δεδοθηκότες Εὐβοεῦσι** ὅταν εἶχαμε ἐπιστρέψει (ἀπό τὴν Εὐβοία), ἀφοῦ εἶχαμε βοηθήσει τούς Εὐβοεῖς· ἐννοεῖται ἡ ἐκστρατεία τῶν Ἀθηναίων στήν Εὐβοία μέ ἀρχηγό τόν Τιμόθεο τό 357· 3) ἔχω παρουσιαστεῖ· Ὅλ. Α, 9· 4) ἀνέδηκα στό δῆμα· **εἰ ἦκει τις** ἂν ἀνεθεῖ κανεῖς στό δῆμα· Ὅλ. Α, 1.

ἡλικία στρατεύσιμη ἡλικία (ἀπό τό 18 - 60 ἔτος).

ἡλίκος 1) ὅσο μεγάλος· Ὅλ. Α, 9· 2) σέ πλάγια ἐρώτηση : πόσο μεγάλος· **ἡλίκᾱ ἐστὶ τὰ διάφορα = ἡλίκη ἐστὶν ἡ διαφορά**.

ἡνίκα ἐφόσον.

ἦρετό τις = ἔροιοτο ἂν τις.

Θ

θάπτον = ῥᾶον.

θαυματοποιὸς ἀγύρτης.

θεοί· τὸ τῶν θεῶν = οἱ θεοί.

θεραπεύω περιποιοῦμαι· **θεραπεύει τινὰς ἐπὶ τῇ πόλει** για βλάβη τῆς πόλεως (για να τούς χρησιμοποιήσει ἐναντίον τῆς πόλεως).

Θετταλοί· τὰ τῶν Θετταλῶν τὰ πράγματα τῶν Θεσσαλῶν, οἱ Θεσσαλοί.

θεωρῶ ἐξετάζω.

θορυβῶ ὡς μέ (ἐπιδοκιμαστικό) θόρυβο δηλώνω ὅτι...

θρυλῶ τι ὁμιλῶ γιὰ κάτι συνέχεια, συχνά ἐπαναλαμβάνω κάτι.

I

ἴδιος ιδιωτικός· **τὰ ἴδια** οἱ ιδιωτικές ὑποθέσεις.

ιδιώτης ἄπειρος.

ἱερὰ τριήρης· οἱ Ἀθηναῖοι εἶχαν δύο ἱερές τριήρεις, τὴν **Πάραλον** καὶ τὴν **Σαλαμινίαν**· στήν παρ. 34 τοῦ Α΄ Φιλιππικοῦ ἐννοεῖται ἡ **Πάραλος**, ἡ ὁποία κάθε χρόνο, ὅταν ἐπρόκειτο νὰ μεταφέρει τοὺς **θεωροῦς** (τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς πόλεως) στὴ Δῆλο, ἀγκυροβολοῦσε κοντὰ στὸ Μαραθῶνα.

Ἰέραξ Ἀμφιπολίτης. Τὸ 358/7 ἦρθε στὴν Ἀθήνα ὡς πρεσβευτὴς μαζί μέ τὸ Στρατοκλή.

ἱεροποιοί· ἦταν δέκα ἄρχοντες πού ἐκλέγονταν μέ κληρο κάθε χρόνο καὶ εἶχαν ὡς ἀποστολή τὴ διοργάνωση τῶν ἐορτῶν καὶ τὴν ἐποπτεία ὀρισμένων θυσιῶν.

Ἰλλυριὸς = Ἰλλυριοί· ἐν Ἰλλυριοῖς = ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ἰλλυριῶν.

ἴσος· τὸ ἴσον τὸ ἀνάλογο μέρος· **ἐξ ἴσου** (ἐκείνοις, δηλαδή τοῖς ἀντιπάλοις) ὅμοια (ὅπως οἱ ἀντίπαλοί του).

ἴσταμαι σταματῶ.

K

καθαιρουῖμαι κατακρημνίζομαι (ἀπὸ τὴ θέση στὴν ὁποία εἶχα ὑψωθεί).

καθήκω εἶμαι ἀρμόδιος, κατάλληλος· **ὁ καθήκων χρόνος** ὁ ὀρισμένος χρόνος.

κάθημαι 1) κάθομαι (στὴν ἐκκλησία τοῦ δήμου)· **οἱ καθήμενοι** οἱ ἀκροατές· Φιλ. Β, 3· 2) ἀδρανῶ, δέν κάνω τίποτε.

καθίστημι ἐγκαθιστῶ (στὴν ἐξουσία). – Μέσο : **καθίσταμαι** βρίσκομαι σέ κάποια κατάσταση· **ἐν ᾧ καθέστηκε τὰ πράγματα Φιλίππου** σέ ποιά κατάσταση βρίσκονται τὰ πράγματα τοῦ Φιλίππου.

που· τὰ τῆς τροφῆς τοῖς ξένοις καθίσταται αὐτῷ εἰς κομιδῇ στενὸν ὁ Φίλιππος ἔχει πολὺ μεγάλη στενοχώρια (βρίσκεται σὲ πολὺ μεγάλη δυσχέρεια) μὲ τὴ συντήρηση τοῦ μισθοφορικοῦ του στρατεύματος. – Παθητ. : διορίζομαι· ὁ τούτων κύριος καταστάς ὑφ' ὑμῶν = ὅς ἂν καταστή ὑφ' ὑμῶν κύριος τούτων.

καὶ 1) ἐπιτατικός· καὶ πρῶτος πρῶτος πρῶτος· καὶ σφόδρα πολὺ σοβαρά· 2) πράγματι· Φιλ. Α, 46· 3) καὶ γὰρ τοι γι' αὐτὸ λοιπόν· 4) καὶ δῆ· α) καὶ μάλιστα ἀμέσως· Ὀλ. Β, 13· β) ἀμέσως τώρα· Φιλ. Α, 13.

καιρὸς 1) περίσταση, κατάσταση πραγμάτων· Ὀλ. Α, 2· Φιλ. Α, 12· 2) εὐκαιρία, εὐνοϊκὴ περίσταση· τὴν ἀκαιρίαν καιρὸν νομίσαντες· Ὀλ. Α, 24· οἱ τῶν πραγμάτων (= τοῦ πράττειν) καιροὶ οἱ εὐνοϊκὲς περιστάσεις γιὰ δράση Φιλ. Α, 37· οἱ ὑπὸ τῆς τύχης παρασκευασθέντες (ἡμῖν) καιροί· Ὀλ. Β, 2.

κακοδαιμονία φρενοπάθεια.

καλῶ· ἦν μὲν οὖν δίκαιον τοὺς ἐνεγκόντας τὰς ὑποσχέσεις καλεῖν (ὑμᾶς) δέβαια ἦταν σωστό νὰ προσκαλέσετε (γιὰ νὰ σᾶς ποῦν τί πρέπει νὰ ἀποκριθεῖτε) αὐτοὺς πού μετέφεραν τὶς ὑποσχέσεις (τοῦ Φιλίππου)· ἐννοοῦντας ὁ Κτησιφώντας, ὁ Ἀριστόδημος καὶ ὁ Νεοπτόλεμος, οἱ ὁποῖοι μετέφεραν στοὺς Ἀθηναίους τὶς πρῶτες φιλικὲς διαβεβαιώσεις τοῦ Φιλίππου καὶ ἔκαναν ἐνέργειες γιὰ νὰ σταλεῖ πρεσβεία στό Φίλιππο γιὰ εἰρήνη.

καλῶς· ὧν (= ᾶ) καλῶς ποιοῦντες ἔχουσι πού τὰ ἔχουν – καὶ καλά κάνουν (πού τὰ ἔχουν).

κᾶν 1) ἔστω καί· 2) κᾶν... κᾶν... κᾶν... εἶτε... εἶτε... εἶτε...· κᾶν ῥῆγμα κᾶν στρέμμα κᾶν ἄλλο τι... ἦ (τούτο)· Ὀλ. Β, 21· κᾶν ὑμεῖς (= καὶ ἦ, κᾶν ὑμεῖς) ἔνα, κᾶν πλείους...· Φιλ. Α, 19.

κᾶν = καὶ ἐν.

κατὰ 1) μέ γεν. : γιὰ κάποιον(ν)· Φιλ. Β, 9, 10· 2) μέ αἰτ. : α) μέ σημασία διανεμητική· καθ' ἕκαστα λέγων (αὐτὰ) ἀναφέροντας αὐτὰ (τὰ ἄλλα ὀχυρὰ μέρη) ἔνα ἔνα· καθ' ἕνα αὐτῶν χωριστά καθένα ἀπὸ αὐτὰ· καθ' ἕκαστον τούτων χωρὶς καθένα ἀπ' αὐτὰ χωριστά· β) γιὰ δήλωση ἀπομονώσεως καὶ χωρισμοῦ : καθ' ὑμᾶς αὐτοὺς βουλευέσθε ὕστερον μεταξύ σας μόνοι σας θὰ σκεφτεῖτε ὕστερα (δηλαδή μετὰ τὴν ἀναχώρηση τῶν πρέσβειων ἀπὸ τὴν Ἀθήνα).

κατακλείω ἀναγκάζω.

κατακούω (μέ γεν.) 1) ὑπακούω σέ κάποιον, εἶμαι ὑπήκοος κάποιου· Ὅλ. Α, 23· 2) ἀκούω κάποιον καλά (σαφῶς)· Φιλ. Β, 35.

καταλλαγῆναι διαπραγματεύσεις γιά συμφιλίωση.

καταπτήσσω (παρακ. **κατέπτηχα**) συστέλλομαι, μαζεύομαι (ζαρώνω) ἀπό φόβο.

καταρραθυμῶ χάνω ἐξαιτίας τῆς ὀκνηρίας (τῆς νωθρότητάς) μου· παθ. : **τὰ καταρραθυμημένα** ὅσα ἔχετε χάσει ἐξαιτίας τῆς ὀκνηρίας (τῆς ἀμέλειάς) σας.

καταρρέω καταλίπτω, γίνομαι ἐρείπια· (**τὰ τοιαῦτα**) **περὶ αὐτὰ καταρρεῖ** (ἡ δύναμη πού ἀποκτήθηκε μέ τέτοια μέσα) καταρέει καί χάνεται (πέφτει ὅπως πέφτουν τὰ μαραμένα φύλλα ἀπό τὰ δέντρα).

κατασκευάζω 1) ἐτοιμάζω, δημιουργῶ· Ὅλ. Α, 20 2) ἐπινοῶ, μηχανεύομαι (κατά τρόπο πονηρό)· Ὅλ. Β, 6· 3) καθιστῶ· Ὅλ. Β, 15.

καταστρέφομαι ὑποτάσσω.

κατέχω συγκρατῶ, διατηρῶ **τὰ (συμμαχικά) πράγματα** τῆ (συμμαχική) δύναμη.

κατορθῶ ἐπιτυγχάνω· ὀνοματικό ἀπαρ. : **τὸ κατορθοῦν (αὐτόν)**, δηλαδή τό Φίλιππο) οἱ ἐπιτυχίες του (τοῦ Φιλίππου).

κενὸς ἀνωφελής· Ὅλ. Β, 12· **ψήφισμα κενὸν** ψήφισμα ἀνεκτέλεστο.

κεφάλαιον = **ἐν κεφαλαίῳ** περιληπτικά.

κινεῖμαι τίθεμαι σέ κίνηση, ἐμφανίζομαι.

κοινός· **τὸ κοινὸν** ἢ **τὰ κοινὰ** τὰ δημόσια πράγματα, ἡ πολιτεία.

κομιδῆ πολὺ· **κομιδῆ δὲ (ἄπιστα)**.

κομίζομαι παίρνω πίσω, ἀνακτῶ.

κόπτομαι τινι καταπονοῦμαι μέ κάτι.

κορδακισμοὶ ἄσεμνοι χοροί.

κρατῶ 1) ἀπολ. : ὑπερισχύω· Φιλ. Β, 36· 2) μέ γεν. : γίνομαι κύριος κάποιου. – Παθητ. : νικῶμαι.

κρίνω δικάζω **κρινόντων** (δηλαδή **τοὺς στρατηγούς**). – Παθητ. : **κρίνομαι περὶ θανάτου** σύρομαι στό δικαστήριο μέ κίνδυνο νά καταδικαστῶ σέ θάνατο, ἀντιμετωπίζω δίκη γιά ζωὴ ἢ θάνατο.

Λ

λαγχάνω ἐκλέγομαι μέ κληρο.

λαμβάνω 1) παίρνω και χρησιμοποιῶ (δαπανῶ)· Ὀλ. Α, 19· 2) ἐννοῶ· **ἂν λαβοῖτε** μπορεῖτε νά ἐννοήσετε· Ὀλ. Α, 1. – Μέσο : **λαμβάνομαι ἐν μέσῳ τινός** θρίσκομαι ἀνάμεσα σέ κάποιον(ν).

Λάμψακος πόλη τῆς Μ. Ἀσίας κοντά στόν Ἑλλησποντο, ἀέναντι ἀπό τή Θρακική χερσόνησο.

λανθάνω διαφεύγω ἀπό τήν προσοχή κάποιου· πολύ συχνά μέ μετ. : **ἂν λάθη ἀναλώσας** ἂν ξοδέψει, χωρίς νά τό καταλάβει· **λήσετε πάνθ' ὑπομείναντες** χωρίς νά τό καταλάβετε θά ὑπομείνετε τά πάντα.

λέγω 1) θέλω νά πῶ, ἐννοῶ· **μηδενός ὄντος ἐν αὐτῇ, πολέμιου λέγω** = **καί ἂν μηδεῖς ἦ ἐν αὐτῇ, πολέμιος λέγω**· 2) προτείνω· Ὀλ. Α, 20· Ὀλ. Β, 11, 31· Φιλ. Α, 14· 3) ὅταν πρόκειται γιά ρήτορες : ὁμιλῶ· **οἱ λέγοντες** οἱ ρήτορες.

λήμμα κέρδος (ἰδιαίτερα ἀπό ἀρπαγή και ληστεία).

Λῆμνος τό γνωστό νησί τοῦ Αἰγαίου Πελάγους, παλιά κτήση τῶν Ἀθηναίων· γιά τή διοίκησή της οἱ Ἀθηναῖοι ἔστελναν κάθε χρόνο σῶμα ἰππέων κάτω ἀπό τίς διαταγές ἑνός ἰππάρχου· ἡ διαμονή τοῦ ἰππάρχου στό νησί ἦταν ἄνετη.

ληστεύω κάνω κλεφτοπόλεμο.

λιμένες ἔσοδα ἀπό τά λιμάνια.

λογίζομαι· **λογιζομένους, εἰ Φίλιππος λάβοι** = **λογιζομένους (τοῦτο)**· **εἰ Φίλιππος λάβοι**.

λογισμός 1) λόγος, αἰτία· Φιλ. Β, 6· 2) σκέψη· **πρός πλεονεξίαν... τοὺς λογισμοὺς ἐξεταζων** κατευθύνοντας τή σκέψη του (ἀποβλέποντας) στό νά πετύχει πολλά γιά τόν ἑαυτό του και νά τά ὑποτάξει ὅλα στήν ἐξουσία του.

λογιστής κριτής.

λογοποιῶ 1) ἀπολ. : πλάττω λόγους, χαλκεύω (κατασκευάζω) ψευδεῖς εἰδήσεις (φήμες)· 2) **λογοποιῶ ὡς...** διαδίδω ὅτι...

λόγος 1) δικαίωμα λόγου· **δίδωμι λόγον τινί** : α) δίνω σέ κάποιον τήν ἄδεια νά ἀπολογηθεῖ· **δόντες λόγον (αὐτοῖς)...**· Ὀλ. Β, 29· β) δίνω τήν ἄδεια σέ κάποιον νά ὁμιλήσει· Ὀλ. Β, 31· 2) ἐκτίμηση· **τοῦ δικαίου λόγου ποιούμαι** φροντίζω γιά τό δίκαιο· 3)

πρόταση· Φιλ. Β, 11· 4) λογοδοσία· Φιλ. Α, 33.

λοιδορία κακολογία· **κενή** ἀβάσιμη, πού δέ στηρίζεται στά πράγμα-
τα.

λοιπός ὑπόλοιπος· **ἔστι λοιπὸν** ὑπολείπεται· **λοιπὸν ἔστιν** (ἡμῖν)
ὑπὸ τοῦ πολέμου μᾶς ἔχει ἀφήσει ὁ πόλεμος (ἐναντίον τοῦ Φι-
λίππου)· **τὰ λοιπὰ** στό ἐξῆς.

λυσιτελῶ ὠφελῶ· **τὸ λυσιτελοῦν** ἢ ὠφέλεια, τό κέρδος· **τὸ ἰδίᾳ λυ-
σιτελοῦν** τό ἰδιαίτερο συμφέρον.

M

μακρὰν γιά δήλωση χρόνου **οὐκ εἰς μακρὰν** σύντομα, σέ λίγο (χρό-
νο).

μᾶλλον δὲ 1) γιά νά εἰπῶ καλύτερα· Ὅλ. Α, 19· Β, 2, 22· 2) ἢ
καλύτερα· Ὅλ. Β, 8.

μεθύω τινί εἶμαι μεθυσμένος ἀπό χαρά γιά κάτι.

Μενέλαος ἑτεροθαλής ἀδελφός τοῦ Φιλίππου (μηλαδερφός)· ἐπειδή
φοβόταν τό Φίλιππο καί τόν μισοῦσε κατέφυγε μέ τούς στρα-
τιῶτες του στά μισθοφορικά στρατεύματα τῶν Ἀθηναίων, ὅπου
οἱ ἀρχηγοί τους τόν δέχτηκαν καί τόν ἔκαναν ἴππαρχο.

μένω 1) μένω πιστός (στή συμμαχία)· Ὅλ. Β, 9· 2) **ἐπί τινος** περι-
ορίζομαι σέ κάτι· Φιλ. Α, 9.

μερίς δοῆθεια.

μέρος· **τὸ ἠδικημένον ἀεὶ μέρος (τῶν πολιτῶν)** οἱ πολίτες πού κάθε
φορὰ ἐπιβαρύνονται μέ ἄδικα βάρη· **ἐν μέρει ἢ κατὰ μέρος** μέ
σειρά (διαδοχικά)· **ἐν μέρει οὐδενός εἰμι** θεωροῦμαι ἀνάξιος,
δέ λογαριάζομαι γιά τίποτε.

μετάστασις ἀλλαγὴ· **πολλὴν τὴν μετάστασιν καὶ μεγάλην τὴν μετα-
βολὴν δεικτέον (ἔστιν ὑμῖν)** πρέπει νά δείξετε ὅτι ἔχετε ἀλλάξει
στάση (διαγωγὴ) σημαντικά καί ὅτι ἔχετε μεταβληθεῖ σέ μεγάλο
βαθμό.

μέτεστί μοί τινος μετέχω σέ κάτι.

μετρίως σέ μέτριο βαθμό, λίγο· **καὶ μετρίως σωφρονούντες** ἄνθρω-
ποι πού νά ἔχουν ἔστω καί λίγο μόνο μυαλό.

μή· 1) **μή μοι** ἑλλειπτική φράση = **μή μοι λεγέτω τις**· 2) **μή τί γε
δὴ** (μετά τό ἐπιδοτικό **οὐδὲ**) πολύ λιγότερο βέβαια.

- μικρός**· έπιρρ. χρήση μέ προθ. : **καί κατά μικρόν** έστω και λίγο.
- μίμος**· εκείνος πού μιμείται κάτι· **μίμος γελοίων** ό μιμούμενος γελοία (άξια γέλωτος), γελωτοποιός.
- μισθός**· στους στρατιώτες έδιναν μισθό και τροφή (σιτηρέσιο) κάθε μέρα· αυτά και τά δυό μαζί δέν ξεπερνούσαν ποτέ τήν άξία τής μιάς δραχμής καθημερινά, ούτε ήταν μικρότερης άξιας από τήν άξία των τεσσάρων όβολών.
- μνημονεύω** θυμάμαι.
- μόνος**· έπιρρ. : **μόνον ούχι** μόνο πού δέν, σχεδόν.

N

- νήσος**· **καί ταίς έν τούτω τῷ τόπῳ** (δηλαδή στό Αιγαίο Πέλαγος)
- νήσοις**· έννοοῦνται τά νησιά Ίμβρος, Σκύρος και Πεπάρηθος (ή σημερινή Σκόπελος).
- Νίκαια** φρούριο των Έπικνημίδιων Λοκρών στους πρόποδες τής Οίτης, κοντά στίς Θερμοπύλες.
- νικῶ**· **τούς φίλους νικᾶ** (ύποκ. : **τά ξενικά**) **καί τούς συμμάχους** νικούν τούς φίλους και τούς συμμάχους (δηλαδή τούς δάλλπτουν μέ άρπαγές, φορολογία κτλ.).
- νυνί** τώρα δά.

Ξ

ξένοι μισθοφόροι, μισθοφορικό στράτευμα.

O

- οἷ** άναφ. έπιρρ. : πρός τό μέρος τό όποιο, πρός όποιο μέρος· συχνά μέ γεν. : **οράτε... τό πράγμα οἷ άσελγείας προελήλυθεν άνθρωπος** βλέπετε τήν κατάσταση (τί συμβαίνει), δηλαδή ώς πού έφτασε ή άναίδεια (άδιαντροπία) του ανθρώπου.
- οἷδ' ότι** βέβαια.
- οικείος** 1) αυτός πού άνήκει σέ κάποιον, ιδιαίτερος· **τά τής οικείας άρχής και δυνάμεως** τό ιδιαίτερο κράτος (του Φιλίππου) και ή ιδιαίτερη δύναμή του· 2) φιλικός, σύμμαχος· Φιλ. Α, 4· έπιρρ. : **οικείως φιλικά· πάνυ οικείους** έχουν.

οἰκία οἰκογένεια· ἡ **τυραννική οἰκία** ἡ οἰκογένεια τῶν τυράννων· ἐννοοῦνται οἱ τύραννοι τῶν Φερῶν Λυκόφρονος καί Πειθόλαος.

οἴκοι στήν πατρίδα· **τὰ οἴκοι** τά πράγματα (οἱ ὑποθέσεις) τῆς πατρίδας, ἡ πατρίδα.

οἶος 1) μέ ἀπαρ. : ὥστε (μέ ἀπαρ.)· οὐδαμῶς οἶος (= τοιοῦτος ὥστε) ψεύδεσθαι ἀνίκανος νά ψεύδεται· οἶους ὀρχεῖσθαι = ὥστε ὀρχεῖσθαι· οὐχ οἶος ἐστι μένειν = οὐκ ἐστι τοιοῦτος, οἶος (= ὥστε) μένειν· 2) μέ ἐπιθ. : οἶος ἔμπειρος ὁπωσδήποτε ἔμπειρος· 3) οἶος τ' εἰμι (μέ ἀπαρ.) εἶμαι ἰκανός, εἶμαι σέ θέση νά...· 4) τό οὐδ. οἶον ὡς ἐπίρρ. : καθῶς, παραδείγματος χάριν (π.χ.).

ὀκνῶ 1) μέ αἰτ. : φοβοῦμαι κάτι· ὀκνῶ τήν πρός ὑμᾶς ἀπέχθειαν φοβᾶμαι τό μίσος σας ἐναντίον μου· φοβᾶμαι μήπως ἐπισύρω τό μίσος σας ἐναντίον μου· 2) ὀκνῶ μή... φοβᾶμαι μήπως...

Ὀλύνθιοι· **τὰ τῶν Ὀλυνθίων** τά πράγματα (οἱ ὑποθέσεις) τῶν Ὀλυνθίων, οἱ Ὀλύνθιοι.

ὄλωσ γενικά.

ὀμιλία συναναστροφή, σχέση· **αἱ λίαν ὀμιλῖαι** οἱ πολύ στενές σχέσεις.

ὀμοιος· ἐν ὀμοίῳ πολέμῳ, δι' ὄν = ἐν ὀμοίῳ πολέμῳ ἐκεῖνῳ, δι' ὄν.

ὄνειδος 1) προσβολή, κατηγορία· **καί (ἀ) φαίνοιτο ἄν (ὑμῖν) μεγάλα ὄνειδη κατ' ἐκεῖνου βουλευμένοις** (= εἰ βούλοισθε) δοκιμάζειν ὀρθῶς· Ὀλ. Β, 4· 2) αἴσχος· Ὀλ. Β, 20.

ὄνειροπολῶ ἐν τῇ γνώμῃ φαντάζομαι.

ὄντινοῦν, βλ. ὄστισοῦν.

ὅπως 1) μέ πλάγια ἐρωτ. πρόταση : πῶς· **ὅπως μὴ δόξομεν εἶναι χείρους περὶ ἡμᾶς αὐτοὺς τῶν ὑπαρχόντων (ἡμῖν ἐκ τῶν θεῶν)** πῶς νά μὴ φανοῦμε ὅτι εἴμαστε κατώτεροι ἀπὸ αὐτά πού μᾶς ἔδωσαν οἱ θεοί (ἀνάξιοι τῶν εὐεργεσιῶν ἀπὸ τοὺς θεοὺς)· 2) οὐχ... ὅπως... ἀλλὰ καί = οὐ μόνον οὐ... ἀλλὰ καί.

ὄρμῳ (ἀω) κινουῖμαι· ὡς ὑμεῖς ἐκ τῆς ἀμελείας ταύτης τῆς ἀγαν... ἴσως ἂν ὀρμήσατε ὅτι ἀφήνοντας αὐτή τήν ὑπερβολική σας ἀμέλεια ἴσως νά θέλατε νά κινηθεῖτε (ἀπὸ ἐδῶ ἐναντίον του): θά τό ἐκονοῦσατε ἐπιτέλους.

ὀρχοῦμαι τοιαῦτα (= τοιαύτας ὀρχήσεις) χορεύω τέτοιους χορούς. ὄστισοῦν, ἦτισοῦν, ὄτιοῦν οἰοσδήποτε.

ότε (αἰτιολ.) ἀφοῦ, ἐπειδή.

οὐ μὴν ἀλλὰ ὁμως.

οὐδεῖς· οὐδὲν μὴ δεινὸν πάθητε = οὐ φόβος ἐστὶ μὴ δεινὸν τι πάθητε δέ θά πάθετε κανένα κακό.

οὐδέποτε· οὐδέποτε' οὐδὲν ἡμῖν μὴ γένηται τῶν δεόντων = οὐκ ἔλπις ἔστι μὴ ποτέ τι τῶν δεόντων γένηται ἡμῖν = οὐδέποτε οὐδὲν τῶν δεόντων γενήσεται ἡμῖν τίποτε ἀπὸ ὅ,τι πρέπει δέ θά γίνει ποτέ ἀπὸ ἐμᾶς.

οὔτοι ἐπίρρ. : βέβαια ὄχι· οὔτοι παντελῶς καθόλου βέβαια.

οὔτος, αὕτη, τοῦτο· καὶ ταῦτα καὶ μάλιστα· ταύτη (ἐπίρρ.) γι' αὐτό.

οὔτω· οὔτω καὶ τῶν πραγμάτων τοὺς βουλευομένους = οὔτω (δεῖ ἀξιοῦν) καὶ τῶν πραγμάτων (ἡγεῖσθαι) τοὺς (εὔ) βουλευομένους.

οὐχ ὥσπερ, βραχυλογικά: οὐχ ὥσπερ τὸν π. χρόνον... = οὐδὲ τὰ πράγμαθ' οὕτως ἔξει, ὥσπερ κτλ.

ὄφλισκάνω κυρ. : καταδικάζομαι σέ χρηματικό πρόστιμο· μεταφορικά: ὄφλισκάνω αἰσχύνῃ ἐπισύρω κατὰ τοῦ ἑαυτοῦ μου ντροπή, θεωροῦμαι ἀνυπόληπτος· ὄφλισκάνω ἄνοιαν κινδυνεύω νά θεωρηθῶ ἀνόητος· ὄφλισκάνω ἀνανδρίαν κινδυνεύω νά θεωρηθῶ ἀναντρος.

ὄχλος πλῆθος ἀνθρώπων· καὶ (ᾧ) τοσοῦτον ὄχλον καὶ παρασκευὴν (ἔχει), ὅσην οὐκ οἶδ', εἴ τι τῶν ἀπάντων (οὐδ.) ἔχει καὶ οἱ ὅποῖες ἐορτές χρειάζονται, τόσο πλῆθος ἀνθρώπων (δηλ. χορευτῶν, αὐλητῶν, χορηγῶν, γυμνασιαρχῶν κτλ.) καὶ τόση προετοιμασία (δηλαδή πολυτελὴ σκεύη, ἐνδύματα κτλ.) ὅση ἴσως κανένα ἄλλο πρᾶγμα στὸν κόσμο.

Π

Παίων = Παίονες.

πάλιν κατόπιν· πάλιν αὖ ἔπειτα πάλι.

παρὰ 1) μέ γεν. : ἡ προέλευση ἀπὸ κάποιο πρόσωπο· παρ' αὐτοῦ· ἀπὸ τὸν ἑαυτό του, μέ τὴν ἰκανότητά του· 2) μέ αἰτ. α) γιὰ δήλωση αἰτίας : ἐξαιτίας Φιλ. Α, 11· β) γιὰ δήλωση χρόνου: παρὰ πάντα τὰ ἐκ τῶν ἀνθρώπων πράγματα σ' ὅλα τὰ πρᾶγ-

ματα τῶν ἀνθρώπων (κατά κυριολεξία : στό χρόνο κατά τόν ὁποῖο γίνονται τά πράγματα τῶν ἀνθρώπων)· **παρά τόν καιρόν** στήν κατάλληλη στιγμή : ὅταν παρουσιαστεῖ ἡ κατάλληλη εὐκαιρία.

παρακαθίστημι τινά τινι τοποθετῶ κάποιον πλησίον κάποιου· **στρατιώτας οἰκείους... παρακαταστήσαντας (τῷ στρατηγῷ καί τοῖς ξένοις).**

παρακρούομαι ἐξαπατῶ.

παρακύπτω ἐπί τι ρίχνω μιᾶ ἐπιπόλαιη ματιά σέ κάτι.

παρλίπτω συμπίπτω· **παραπεπτωκῶς καιρὸς** εὐκαιρία πού ἔχει παρουσιαστεῖ.

παρασκευάζομαι τριήρεις ἐτοιμάζω τριήρεις (γιά νά ἀποπλεύσουν).

παρατάττομαι· δύναμιν τήν ἐκείνῳ (= τήν τῆ ἐκείνου δύναμει) **παραταξομένην** ἱκανή νά ἀντιπαραταχτεῖ στή δύναμη ἐκείνου.

παραιντίκα ἀμέσως· μέ οὐσ. γιά δήλωση μικρῆς διάρκειας : ἡ **παραιντίχ' ἡδονή** ἡ πρόσκαιρη (στιγμαία) εὐχαρίστησι

παραχρήμα ἀμέσως· **ἐκ τοῦ παραχρήμα** πρόχειρα, χωρίς προμελέτη.

πάρειμι (παρά + εἰμι) 1) εἶμαι κοντά· **πάρειμι τοῖς πράγμασι** παρακολουθῶ τά πράγματα (τήν πορεία τοῦ πολέμου) ἀπό κοντά· 2) ἔχω φτάσει· **πρὸς τοῦτο καιροῦ** σ' αὐτό τό κρίσιμο σημείο· 3) **πάρειμι ἐπὶ τὸ δῆμα** ἔχω παρουσιαστεῖ στό δῆμα· **παρέρχομαι** 1) εἰσέρχομαι, μπαίνω, εἰσβάλλω· **ἐὰν παρέλθῃ (εἴσω Πυλῶν)· Φιλ. Β, 30· 2) ἐπὶ τὸ δῆμα** ἀνεβαίνω στό δῆμα γιά νά μιλήσω· **οἱ παριόντες** οἱ ρήτορες, οἱ ὁμιλητές.

παρεῶσθαι, βλ. παρωθοῦμαι.

παρίστημι· παρίστημι τι ἐν τῇ γνώμῃ τινὸς δάζω (βάλλω) στό νοῦ κάποιου κάτι· **δεῖ τοῦτο ἐκείνῳ ἐν τῇ γνώμῃ (= ἐν τῇ γνώμῃ ἐκείνου) παραστήσαι.** – Μέσο : **παρίσταμαι** ὑποτάσσω. Ὅλ. Α, 18· ἀπροσ. : **παρίσταται μοι** μοῦ ἐρχεται στό νοῦ Φιλ. Β, 6.

παροξύνομαι 1) ξεσηκώνομαι (γιά νά ἀντιμετωπίσω μιᾶ κατάσταση) ἀντιδρῶ, ἐνεργῶ δραστήρια· Ὅλ. Α, 6· 2) ἐξοργίζομαι· Φιλ. Β, 18.

παρορῶ τι καταφρονῶ κάτι, ἀδιαφορῶ γιά κάτι.

παρορησία τό νά λέει κανεῖς ἐλεύθερα ὅ,τι σκέπτεται, ἐλευθεροστομία.

παρορησιάζομαι τι λέγω κάτι ἐλεύθερα.

παρωθοῦμαι (παρακ. **παρέωσμαι**) παραγκωνίζομαι.

πᾶς 1) μέ ἄρθρο : **οἱ πάντες** ὅλοι, στό σύνολο · 2) οὐδ. πληθ.

πάντα ὡς ἐπίρρ. = **πάντως** ἐξάπαντος.

πεζέταιροι ἐκλεκτοί πεζοί Μακεδόνες πού ἀποτελοῦσαν τή σωματοφυλακή τοῦ Φιλίππου.

πέιθομαι συμριδάζομαι · Φιλ. Α, 15 · παρακ. **πέπεισμαι** ἔχω σχηματίσει πεποίθηση · **τοῖς μὲν ταῦτα πεπεισμένοις, τοῖς δὲ ταῦτα** γιατί ἄλλοι ἔχετε (σχηματισμένη) αὐτή τήν πεποίθηση (π.χ. ὅτι πρέπει νά πολεμήσετε ἐναντίον τοῦ Φιλίππου καί νά βοηθήσετε τούς Ὀλυνθίους) καί ἄλλοι ἄλλη (π.χ. ὅτι πρέπει νά ἐπιδιώξετε τή φιλία τοῦ Φιλίππου).

περαίνω 1) φέρω σέ πέρας, ἐκτελῶ · Ὀλ. Β, 13 · 2) λέγω · Φιλ. Α, 28.

περὶ (μέ γεν.) σχετικά μέ κάτι : **συνοίσειν τῇ πόλει περὶ ὧν** (= **περὶ τούτων, περὶ ὧν** σχετικῶς μέ αὐτά γιά τά ὁποῖα) · Ὀλ. Α, 1 · **παρόμοιον (τουτό) ἐστι (ἐκείνῳ), ὅπερ (ἐστὶ) καὶ περὶ τῆς κτήσεως τῶν χρημάτων** · Ὀλ. Α, 11 · **καὶ περὶ τῶν πραγμάτων οὕτως (ἐστὶ)** καί μέ τίς δημόσιες ὑποθέσεις ἔτσι συμβαίνει · Ὀλ. Α, 11 · **περὶ πόρου χρημάτων** ὡς πρὸς τό ζήτημα τοῦ πόρου (ἐξευρέσεως) χρημάτων, τό πῶς θά βρεθοῦν χρήματα.

περιγίγνομαι μέ γεν. ὑπερισχύω ἀπό κάποιον.

περίεμι (**περὶ** + **εἰμι**) 1) μέ γεν. : ὑπερισχύω ἀπό κάποιον, ξεπερνῶ κάποιον · 2) **περιεστί τινι** (μέ ἄπαρ.) ὑπολείπεται σέ κάποιον (ὡς κέρδος) νά... τίποτε ἄλλο, τίποτε ἄλλο δέν κερδίζει κανέναν παρὰ μόνο νά... · Ὀλ. Β, 29.

περίσταμαι μέ αἰτ. : στέκομαι γύρω ἀπό κάποιον, τόν περικυκλώνω · **ὁποῖα ἅττα (= τινά) ἂν περιεσθῆ ἡμᾶς τὰ πράγματα, τοιοῦτοι κριταὶ ἔσεσθαι καὶ τῶν πεπραγμένων αὐτοῖς** σύμφωνα μέ τήν ἔκδαση πού θά ἔχουν γιά σᾶς τά πράγματα θά κρίνετε καί τίς πολιτικές τους πράξεις.

περιστοιχίζομαι 1) **τινά** περικυκλώνω κάποιον (σάν νά βάζω γύρω του δίχτυ) · Φιλ. Α, 9 · 2) παθητ. : περικυκλώνομαι · Φιλ. Β, 27.

πήγνυμαι (παρατ. : **πέπηγα**) στερεοποιοῦμαι, σταθεροποιοῦμαι · **ἐκείνῳ ὡς θεῶ πεπηγέναι ἀθάνατα** ὅτι τά πράγματα ἐκείνου εἶναι τόσο σταθεροποιημένα, ὥστε νά εἶναι γιά πάντα ἀμετά-

βλητα (σάν ἀθάνατα) σάν νά εἶναι θεός.

πῆλινος· ὥσπερ οἱ πλάττοντες τοὺς πηλίλους, εἰς τὴν ἀγορὰν χειροτονεῖτε... = ὥσπερ οἱ πλάττοντες τοὺς πηλίλους ταξιάρχους καὶ φυλάρχους πλάττουσιν αὐτοὺς εἰς τὴν ἀγορὰν (γιά τὴν ἀγορά, γιά νά τοὺς πουλήσουν), οὕτω καὶ ὑμεῖς χειροτονεῖτε τοὺς τ. καὶ τοὺς φ. εἰς τὴν ἀγορὰν (γιά τὴν ἀγορά, δηλαδή γιά νά συνοδεύουν· τίς πομπές πού περνοῦν ἀπό τὴν ἀγορά).

πικρὸς δυσάρεστος· ἐπιρρ. **πικρῶς** αὐστηρά.

πιπράσκω πουλῶ· παθ. ἄορ. **ἐπράθην**· **προδοθέντες** (οἱ Ὀλύνθιοι) ὑπ' ἀλλήλων καὶ προθέντες. Ἡ Ὀλυνθος ἔπесе (στά χέρια τοῦ Φιλίππου) τό 347 μέ τὴν προδοσία δυό πολιτῶν τῆς, τοῦ Εὐθυκράτη καὶ τοῦ Λασθένη, πού ἐξαγοράστηκαν ἀπό τό Φίλιππο· ὁ Εὐθυκράτης μάλιστα μετὰ τὴν ἄλωση τῆς Ὀλύνθου ὄρισε καὶ τὴν τιμὴ τῶν αἰχμαλώτων πού πουλήθηκαν ὡς δοῦλοι.

πλέον οὐδὲν ποιῶ δέν κατορθώνω τίποτε, δέν καταλήγω σέ τίποτε.

πλεονεκτῶ ἰδίᾳ καρπώνομαι (ἀπολαύω) ἀτομικές ὠφέλειες.

πλήθος· τὰ πλήθη οἱ ἐλεύθεροι λαοί, οἱ λαοί πού ἔχουν ὡς πολίτευμα τὴ δημοκρατία.

πνεύματα ἄνεμοι· **τοῖς πνεύμασι καὶ ταῖς ὥραις τοῦ ἔτους** μέ τὴ βοήθεια τῶν (κατάλληλων) ἀνέμων καὶ τῶν (κατάλληλων) ἐποχῶν τοῦ ἔτους· **τὸ τῶν πνευμάτων ἀσφαλές (ἔστι)** οἱ ἄνεμοι εἶναι εὐνοϊκοί (δηλαδή δέν ὑπάρχει κανένας κίνδυνος ἀπό τοὺς ἀνέμους).

ποιῶ 1) παράγω· Ὀλ. Β, 16· 2) σέ σχέση μέ ποιητές : συνθέτω ποιήματα· Ὀλ. Β, 19· 3) παρέχω· **ποιῶ ἑμαυτῷ λόγον παρ' ὑμῖν** κατορθώνω νά λάβω τὴν ἄδεια νά μιλήσω ἐνώπιόν σας (μπροστά σας)· Φιλ. Β, 32· 4) μέ διπλὴ αἰτ. : κάνω κάτι σέ κάποιον· **ἃ ἐποίησε τοὺς τε παραδόντας τῶν Ἀμφιπολιτῶν τὴν πόλιν αὐτῷ καὶ τοὺς ὑποδεξαμένους τῶν Πυδναίων**. Ὁ Φίλιππος, ὅταν κατέλαβε τὴν Ἀμφίπολη καὶ τὴν Πύδνα, διέταξε νά φρονευσθοῦν οἱ ἀρχηγοί τῶν δημοκρατικῶν τῶν δυό αὐτῶν πόλεων, γιατί τοῦ παρέδωσαν τίς πόλεις τους. – Μέσο : **ποιοῦμαι ἐν ὁρῆῃ τινα** ὁργίζομαι ἐναντίον κάποιου **ποιοῦμαι λόγους περὶ τίνος** διαπραγματεύομαι μέ κάποιον γιά κάτι.

πολεμῶ (πόλεμον) διεξάγω πόλεμο· **δεήσειν αὐτὸν πολεμῆν** ὅτι θά παραστεῖ ἀνάγκη νά κάνει αὐτόν (τόν πόλεμο).

πολιτεῖαι 1) δημοκρατικά πολιτεύματα· Ὀλ. Α, 5· Φιλ. Β, 12· 2) = τὸ κοινὸν ὁ σύνδεσμος τῶν Βοιωτῶν καὶ τῶν Ἀρκαδῶν· Φιλ. Α, 48.

πολιτεύομαι διαχειρίζομαι τὰ πράγματα (τίς ὑποθέσεις) τῆς πολιτείας. – Παθ. **τὰ πεπολιτευμένα αὐτοῖς** οἱ πολιτικές τους πράξεις· Ὀλ. Α, 28.

πομπή· τὰς πομπὰς πέμπουσιν ὑμῖν προπορεύονται ἀπὸ τίς ἐορταστικές πομπές γιὰ εὐχαρίστησή σας. Οἱ Ἀθηναῖοι ἔκαναν μεγαλοπρεπεῖς πομπές κατὰ τὰ Παναθήναια, τὰ Διονύσια καὶ ἄλλες ἐορτές.

ποριστὰι οἰκονομικοὶ ἄρχοντες· ἄρχοντες στήν Ἀθήναι πού γιὰ ἔργο τους εἶχαν νά ὑποδεικνύουν δημόσιους πόρους γιὰ συγκέντρωση χρημάτων.

πότε ἐρωτημ. μόριο : ἐπομένως.

πρᾶγμα 1) ὑπόθεση· Φιλ. Α, 1· 2) δυσκολία, στενοχώρια· Φιλ. Β, 36· 3) στόν πληθ. **πράγματα** α) ὑποθέσεις (τῆς πόλεως = τοῦ κράτους)· Ὀλ. Α, 14· Φιλ. Α, 3· β) περισπασμοί, ἐνοχλήσεις· Ὀλ. Α, 8, 20.

πραγματεύομαι = ἐνεργῶ.

πραθέντες, βλ. **πιπράσκω**.

πράττω 1) μετ. αἰτ. μηχανεύομαι κάτι· Φιλ. Α, 48· 2) ἀπολ. ἐνεργῶ.

πρεσβεύομαι ἀποστέλλω πρέσβεις.

πρὸ (μέ γεν.) γιὰ δήλωση χρόνου : **ὁ πρὸ τοῦ πόλεμος** ὁ προηγούμενος πόλεμος.

προάγομαι εἰς τοῦτο περιέρχομαι σέ τέτοιο σημεῖο.

προαίρεσις σκοπός· **ἐκ προαιρέσεως** σκόπιμα.

προαιρουῖμαι· παρακ. : **προήρημαι** (μέ ἀπαρ.) ἔχω ἀποφασίσει, εἶμαι ἀποφασισμένος νά...

προαπόλλυμαι χάνομαι προηγουμένως· **προαπόλωλε τὸ ἐφ' ὃ ἂν ἐκπλέωμεν** ὁ σκοπός τοῦ κάθε ἀπόπλου μας ματαιώνεται ἀπὸ πρῖν (πρῖν ἀποπλεύσουμε).

προβάλλομαι (τὰς χεῖρας) προτείνω τὰ χεῖρια μου (γιὰ προφύλαξη).

προεῖτο, ἀορ. τοῦ **προῖμαι**.

προέρχομαι προχωρῶ· καὶ (ὅπως) πάντα μὴ λήσει ἡμᾶς προελθόντα ἔτι πορρωτέρω καὶ πῶς τὸ κακὸ νά μὴν προχωρήσει ἀκόμα περισσότερο χωρὶς νά τὸ καταλάβουμε.

προέχω ὑπερέχω· **πολλῶ** **προέχει** εἶναι μεγάλο πλεονέκτημα.

προησόμεθα, τοῦ προῖμαι.

προῖμαι 1) μέ γεν. : ἀμελῶ καί ἀφήνω νά μου ξεφεύγει κάτι· Ὁλ. Β, 2· 2) μέ αἰτ. : α) ἀφήνω κάποιον στήν τύχη του· Ὁλ. Α, 12· β) ἐγκαταλείπω, ἀφήνω κάτι· **τὸ προῖεσθαι ἀεὶ καθ' ἕκαστόν τι τῶν πραγμάτων** τό νά ἀφήνουμε πάντοτε νά μᾶς ξεφεύγουν μέσα ἀπό τά χέρια μας οἱ εὐκαιρίες πού παρουσιάζονται γιά δράση ἢ μιά μετά τήν ἄλλη· **εἰ Ἀμφίπολιν καί Ποτείδαιαν προεῖτο**· γ) παραμελῶ· **τὸ παρὸν ἀεὶ** τήν εὐκαιρία πού παρουσιάζεται κάθε φορά· 3) μέ αἰτ. : καί γεν. τοῦ τιμήματος : θυσιάζω κάτι ἀντί γιά κάτι· Φιλ. Β, 10.

προκινδυνεύω διακινδυνεύω πρῶτος στή μάχη.

προλαμβάνω 1) μέ αἰτ. : προκαταλαμβάνω· Ὁλ. Β, 9· 2) ἀπόλ.· κρίνω προηγουμένως (ἀπό πρίν).

πρόισθε, ἄορ. (κατά τά βαρύτερα) τοῦ προῖμαι.

πρὸς 1) μέ αἰτ. : α) γιά δήλωση ἐχθρικής σημασίας : ἐναντίον κάποιου· Ὁλ. Β, 14· **πρὸς Ποτείδαιαν** κατά τόν πόλεμο ἐναντίον τῆς Ποτείδαιας· β) σχετικά μέ κάτι· **πρὸς τὸ πράττεσθαι τὰ τοῦ πολέμου ταχύ καὶ κατὰ καιρὸν** ὡς πρὸς τή γρήγορη καί ἐγκαιρὴ διεξαγωγή τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων· γ) σύμφωνα μέ κάτι· Ὁλ. Α, 11· 2) ἀπόλ. : ὡς ἐπίορ. : ἐπιπλέον· **τάλαντα ἐνενήκοντα καὶ μικρόν τι πρὸς** ἐνενήκτα τάλαντα καί κάτι ἀκόμα.

προσάγομαι δελεάζω.

προσδεῖ ἐπιπλέον ὑπάρχει ἀνάγκη· **οὐδενὸς ὑμῖν προσδεῖ πόρου** δέ χρειάζεστε κανένα ἄλλο πόρο· **οὐδέ λόγου προσδεῖ** (τοῦτο) δέ χρειάζεται οὔτε νά εἰπωθεῖ (οὔτε νά τό συζητάμε).

προσδόκιμός εἰμι ἀναμένομαι.

προσεδρεύω = **προσκαθέζομαι**· **προσκαθεδεῖται καὶ προσεδρεύσει τοῖς πράγμασι** θά ἐξακολουθήσει τήν πολιορκία (τῶν πόλεων στή Χαλκιδική) καί θά ἐπιμείνει σ' αὐτή.

προσέχω (μέ δοτ.) 1) ἔχω στραμμένη τήν προσοχή μου σέ κάτι· β) μαζί μέ τό **νοῦν** : α) δίνω προσοχή (σημασία) σέ κάτι· **εἰ τις ὑμῖν προσέξει τὸν νοῦν** ἂν βέβαια θέλετε νά δίνει κανεῖς προσοχή (σημασία) στά λόγια σας· β) πείθομαι σέ κάποιον, συμπράττω μέ κάποιον· Φιλ. Α, 6.

προσηγορίαι τίτλοι.

προσθήκη· ἡ δύναμις... ἐν προσθήκῃ ἡ δύναμις ὡς προσθήκη ὅταν προστεθεῖ σέ ἄλλη δύναμη.

προσκαθεδεῖται, τοῦ **προσκαθέζομαι**.

προσκαθέζομαι κάθομαι (εἶμαι) μπροστά σέ πόλη (ἔξω ἀπό πόλη καί τήν πολιορκῶ).

προσκραύω ἔρχομαι σέ σύγκρουση μέ κάποιον· **οἱ ἐμοὶ προσκρούοντες ἐξ ἀρχῆς** ἐκείνοι πού ἀνέκαθεν ἦταν ἀντίπαλοί μου.

προσλαμβάνω παίρνω μέ τό μέρος μου.

προσπεριβάλλομαί τι ἐκτός ἀπό τά ὑπάρχοντα (ἀπό αὐτά πού ἔχω) ἀποκτῶ κάτι νέο.

προσπολεμῶ πολεμῶ· **νομίζει τόν Φίλιππον φοβερόν προσπολεμησαί (τινα αὐτῷ)** νομίζει ὅτι ὁ Φίλιππος εἶναι φοβερός (ἀντίπαλος) γιά νά πολεμήσει κανεῖς ἐναντίον του.

προτίθεμαι (μέ αἰτ.) προσδιορίζω κάτι· παθ. ἀπροσ. : **προτίθεται** (μέ ἀπαρ.) ἔχει προταθεῖ (ἀπό τόν πρόεδρο τῆς ἐκκλησίας τοῦ δήμου), πρόκειται νά...· Φίλ. Α, 1.

πρόφασις 1) ἀφορμή· ἡ **πρώτη πρόφασις** ἡ τυχαία ἀφορμή· 2) δικαιολογία, πρόφαση· **τάς προφάσεις (τῶν στρατηγῶν) ἀφελεῖν**. Πολλές φορές οἱ στρατηγοὶ ἐγκατέλειπαν τόν πόλεμο ἐναντίον τοῦ Φιλίππου μέ τήν πρόφαση ὅτι δέν ἔπαιρναν μισθό.

προχειρίζομαι προετοιμάζω.

πρῶτος· ὡς ἐπίρρ. : **τὰ πρῶτα** στήν ἀρχή· **τήν πρώτην** πρῶτα - πρῶτα, στήν ἀρχή.

πταῖσμα ἀποτυχία.

πταῖω τι παθαίνω κάποιο ἀτύχημα.

πυλαία τό δικαίωμα συμμετοχῆς στό Ἐμφικτιονικό συνέδριο.

πω (πάντοτε μέ ἄρνηση) μέχρι τώρα.

πώποτε μέχρι τώρα.

πῶς ἐπίρρ. ἔρωτ. : **πῶς ἐτοιμῶς** μέ πόση προθυμία.

P

ῥάδιος· συγκρ. : **ῥάων, ῥᾶον**· ἐχρώμεθα ἂν τῷ Φιλίππῳ ῥάωνι (δηλαδή **πολεμῆσθαι**) θά εἶχαμε νά κάνουμε μ' ἓνα Φίλιππο πιά εὐκολοπολέμητο· ἐπίρρ. **ῥαδίως** ἀπερίσκεπτα.

ῥαθυμῶ ζῶ ῥάθυμα (τεμπελιάζω)· **(μῆ) φανῶμεν ἔρραθυμηκότες ἐπὶ πολλῷ (τόκῳ)** νά μή φανοῦμε (νά μήν ἀποδειχτεῖ) ὅτι

ἔχουμε ζήσει ράθυμα (ἔχουμε τεμπελιάσει) μέ μεγάλη μας ζημιά.
ῥαΐζει (ῥάων) καλύτερεύω, ἀναλαμβάνω ἀπό ἀσθένειά μου.

ῥαστώνη ἀνάπαυση.

ῥήγμα κατάγμα, σπάσιμο.

ῥήτος· ὁ λεγόμενος· αὐτός γιά τόν ὁποῖο μπορεῖ νά γίνεται λόγος, ὁ φανερός.

ῥήτωρ· **ῥήτωρ** (ἔστιν) ἡγεμῶν ἑκατέρων καί στρατηγός (ἔστιν) ὑπό τούτω ἕνας ῥήτορας εἶναι ἀρχηγός καθενός ἀπό τά δύο πολιτικά κόμματα καί ἕνας στρατηγός κάτω ἀπό τίς διαταγές του (ὅπως στή «συμμορία» ἀρχηγοί ἦταν ὁ ἡγεμῶν καί ὁ ἐπιμελήτης).

ῥοπή ἐπιρροή, ἐπίδραση· **μεγάλη ῥοπή** (ἔστιν ἡ τύχη) = **μεγάλην ῥοπήν ἔχει ἡ τύχη.**

Σ

σαθρός βλαμμένος, ζημιωμένος· **σαθρόν** βλάβιμος ζημιά· **τά σαθρά τῶν ἐκείνου πραγμάτων** τά ἀσθενικά μέρη ἐκείνου· τά μέρη ὅπου ἐκεῖνος εὐκολά μπορεῖ νά προσβληθεῖ.

Σίγειον πόλη τῆς Μ. Ἀσίας κοντά στό ὁμώνυμο ἀκρωτήριο τοῦ Ἑλλησπόντου.

σκαιότης τρόπων μωρία, βλακία, ἡλιθιότητα.

σκέπαιτο, βλ. **σκοπῶ**.

σκήπτομαι προφασίζομαι.

σκήψις πρόφαση, δικαιολογία.

σκοπῶ 1) μέ αἰτ. : α) προσέχω, κοιτάζω κάτι· Ὀλ. Β, 2· β) παρατηρῶ, ἔχω ὑπόψη μου κάτι· Φιλ. Α, 4· γ) ἀποβλέπω σέ κάτι· **σκοπῶ τήν ἰδίαν ἀσφάλειαν** ἀποβλέπω στήν ἀτομική μου ἀσφάλεια· 2) μέ πλάγια ἐρώτηση : ἐξετάζω· **οὐ γάρ δεῖ (ὑμᾶς) σκοπεῖν, ἅττα (= ἅτινα) ποτ' ἔσται (τά μέλλοντα, ἀλλά (δεῖ) εὖ εἰδέναι ὅτι (ταῦτα, τά μέλλοντα) φαῦλα ἔσται**· 3) **περί τινος σκέπτομαι** γιά κάτι· Ὀλ. Α, 1. – Μέσο : **σκοποῦμαι** (μέλλ. **σκέψομαι**, ἄορ. **ἔσκεψάμην**, παρακ. **ἔσκεμμαι**) 1) μέ αἰτ. : α) σκέπτομαι γιά κάτι ἀπό πρῖν· **ἔσκεμμένος χρήσιμόν τι** προμελετημένος γιά νά προτείνει κάτι χρήσιμο· β) ἔχω ὑπόψη μου Ὀλ. Β, 12· γ) **ἐξετάζω** κάτι· **(τά πράγματα) μετ' ἀληθείας** σύμφωνα μέ

τήν ἀλήθεια, ὅπως ἀκριβῶς συνέβησαν) · Ὀλ. Α, 14· 3) ἔκ τινος συμπεραίνω ἀπό κάτι · Ὀλ. Β, 17.

σπουδάζω περί τι πρόθυμα ἀσχολοῦμαι μέ κάτι.

στρατηγοί, κάθε χρόνο ἐκλέγονταν δέκα **στρατηγοί**, πού εἶχαν τήν ἀνώτατη ἐξουσία στό πεζικό · κάτω ἀπό τίς διαταγές τους ἦταν οἱ δέκα **ταξίαρχοι**, πού καθέννας ἐκλεγόταν ἀπό μιὰ φυλή. Τήν ἀνώτατη ἀρχή στό ἵππικό εἶχαν οἱ δυο **ἵππαρχοι**, πού ἐκλέγονταν ἀπό ὄλους τούς πολίτες · κάτω ἀπό τίς διαταγές τους ἦταν οἱ δέκα **φύλαρχοι**.

στρατηγοῦμαι ὑπό τινος διευθύνομαι ἀπό κάποιον (ὅπως ἀπό στρατηγό) · **τά στρατηγούμενα** αὐτά πού κάνει ὁ στρατηγός · οἱ πράξεις τοῦ στρατηγοῦ.

στρατιωτικός · χρήματα στρατιωτικά χρήματα γιά τίς στρατιωτικές ἀνάγκες. Ὁ Δημοσθένης ἐννοεῖ τά **θεωρικά**, δηλαδή τά χρήματα πού τό κράτος (τῶν Ἀθηνῶν) ἔδινε ἀπό τό περίσσειμα τοῦ συμμαχικοῦ ταμείου στούς ἄπορους πολίτες, γιά νά παρακολουθοῦν δωρεάν τά δημόσια θεάματα (τούς δραματικούς ἀγῶνες στίς ἐορτές τοῦ Διονύσου κλπ.). Σέ καιρό πολέμου τά χρήματα αὐτά ἔξοδεύονταν γιά τίς στρατιωτικές ἀνάγκες. Τό 354 ὅμως ὁ δημαγωγός Εὐβουλος πέτυχε νά ψηφιστεῖ νόμος πού προέδλεπε τήν καταβολή τῶν θεωρικῶν χρημάτων στούς ἀπορους πολίτες σέ καιρό εἰρήνης ἀλλά καί σέ καιρό πολέμου. Τό ἴδιο ψήφισμα προέδλεπε τήν ποινή τοῦ θανάτου σ' ἐκεῖνον πού θά πρότεινε τήν τροποποίηση ἢ τήν κατάργησή του.

στρέμμα ἐξάρθρωση, στραμπούλημα.

συγκροτῶ γυμνάζω · **συγκροτημένος τὰ τοῦ πολέμου** γυμνασμένος καλά στά πολεμικά.

συγχωρῶ παραχωρῶ.

συλλαμβάνω (μέ δοτ. προσ·) παίρνω μέρος μαζί μέ κάποιον ἄλλον, βοηθῶ κάποιον.

συμμαχικός · τὰ συμμαχικά (πράγματα) οἱ σύμμαχοι.

συμμορίαί. Ἦταν ὀργανωμένες πολιτικές ὀμάδες · **κατά συμμορίας εἰσφέρετε.** Τό φορολογικό σύστημα κατά συμμορίες πού ψηφίστηκε τό 378/7 ἦταν τό ἐξῆς : οἱ ὑποχρεωμένοι νά κάνουν εἰσφορές ἦταν χωρισμένοι σέ συμμορίες (ὀμάδες) – ἄγνωστο πόσες – σέ κάθε μιὰ ἀπό τίς ὀποῖες ἦταν δυο προϊστάμενοι, δη-

λαδή ὁ ἡγεμὼν καὶ ὁ ἐπιμελητής, πού τούς ἐξέλεγαν οἱ πλουσιότεροι· στίς συμμορίες ἐντάσσονταν πολλοί ἢ λίγοι ἀνάλογα μέ τά ποσά πού καθένas προσέφερε ἔτσι ὥστε τό κράτος εἰσέπραττε ἀπό κάθε συμμορία περίπου τό ἴδιο ποσό χρημάτων. Οἱ 300 πλουσιότεροι, Ἀθηναῖοι κατανέμονταν σ' ὅλες τίς συμμορίες· αὐτοί, γιά νά θέτουν στή διάθεση τοῦ δημοσίου τά ποσά πού αὐτό εἶχε ἀνάγκη, πλήρωναν προκαταβολικά τό σύνολο τῆς ὀρισμένης εἰσφορᾶς καί ὕστερα ἀφαιροῦσαν τό ποσό πού ἀναλογοῦσε σ' αὐτούς καί εἰσέπρατταν τό ὑπόλοιπο ἀπό τά ἄλλα μέλη τῆς συμμορίας στήν ὁποία ὁ καθένas ἀνήκε· γι' αὐτό τό λόγο, ἐπειδὴ δηλαδή προκατέβαλλαν τό σύνολο τῆς ὀρισμένης εἰσφορᾶς, αὐτοί οἱ 300 πλούσιοι ἦταν πανίσχυροι καί εἶχαν «τοῦ χειριοῦ τους» τά ἄλλα φτωχότερα μέλη τῆς συμμορίας.

συμπαραθέω Τρέχω μαζί μέ κάποιον παραπλεύρως του.

συμπλέκομαι Γιά δήλωση πολέμου: ἀρχίζω πόλεμο.

συμπονῶ 1) ὑποφέρω μαζί τούς κόπους καί τίς ταλαιπωρίες (τοῦ πολέμου)· Ὀλ. Β, 2· 2) συνεργάζομαι· ἄλλο οὐδ' ὀτιοῦν συμπονῶ σέ τίποτε ἄλλο, οὔτε στό παραμικρό, δέ συνεργάζομαι.

συμφέρει τί τινι κάτι εἶναι ὠφέλιμο σέ κάποιον, τόν ὠφελεῖ· Ὀλ. Α, 1· Φιλ. Β, 12· ὡς συμφέροι ἄν ὑμῖν μάλιστα κατά τρόπο πού παρὰ πολύ θά σᾶς συνέφερε· Ὀλ. Α, 6· ἄν μῆ πεπεισμένος ὦ καί συνοίσειν (ὑμῖν)· Φιλ. Α, 51· οὕτως εἰδέναι συνοῖσον (= ὅτι συνοίσει, δηλαδή τό τὰ βέλτιστα εἰπεῖν) καί τῷ τὰ βέλτιστα εἰπόντι ἔτσι νά γνωρίζω ὅτι ἡ ἄριστη γνώμη θά ὠφελήσει καί αὐτόν πού τήν εἶπε· Φιλ. Α, 51.

συναίρομαι (= σὺν τῇ τύχῃ αἴρομαι) τὰ πράγματα μέ τῆ βοήθεια τῆς τύχης ἀσχολοῦμαι μέ τά πράγματα (ἀντιμετωπίζω τήν κατάσταση).

συναίρῶ Συστέλλω, περιορίζω· συνελόντι ἀπλῶς (εἰπεῖν) = ἵνα συνελὼν τὸν λόγον ἀπλῶς εἶπω γιά νά μιλήσω σύντομα καί ἀπλά.

συναμφοτέρον τοῦτο αὐτή ἡ δύναμη ἡ μακεδονική συνενωμένη (μέ τῇ δύναμῃ τῶν Ὀλυνθίων).

συναναλίσκω· συνανήλωσε (γνωμ. ἀόρ.) καί τὸ μεμνήσθαι τὴν χάριν μαζί μέ τά χρήματα (πού ἔλαβε) ξεγῶν καί τὴν εὐεργεσία.

σύνειμι συναναστρέφομαι· οἱ συνόντες αὐτοί πού μετέχουν σέ μιά

- συναναστροφή, τὰ πρόσωπα μιᾶς (φιλικῆς) παρέας.
συνήμι ἐννοῶ.
συνίσταμαι 1) ὀργανώνομαι · τὰ πράγματα συνίστανται ὑπ' εὐνοίας ἢ σύστασι μιᾶς συμμαχίας προέρχεται ἀπό (ἀμοιβαία) ἀγάπη · Ὀλ. Β, 9 · 2) γίνομαι σιγά σιγά.
συνίστανται τὰ πράγματα Θολώνει ὁ πολιτικός ὀρίζοντας, ἢ κατάστασι γίνεται δυσκολότερη · Φιλ. Β, 35.
σύννοια ἐμαντῶ 1) μέ αἰτ. : συναισθάνομαι κάτι · 2) μέ μετ. συναισθάνομαι ὅτι.
συνοίσειν τοῦ συμφέρει.
συνοίσον, βλ. **συμφέρει.**
συνορῶ λαμβάνω ὑπόψη, ὑπολογίζω.
σύνταξις τάξι, κανονισμός · **μίαν σύνταξιν εἶναι τὴν αὐτὴν τοῦ τε λαμβάνειν καὶ τοῦ ποιεῖν τὰ δέοντα** μιὰ τάξι (μιὰ διάταξι τῶν πραγμάτων) νά ὑπάρχει ἢ ἴδια καί στή λήψη τῶν χρημάτων καί στήν ἐκτέλεση τοῦ καθήκοντος.
συντάττω κατά τινος διευθύνω συστηματικά ἐναντίον κάποιου.
συστή τοῦ **συνίσταμαι.**
σφαλερός ἀσταθής.
σφῶζω 1) διασῶζω, διαφυλάττω · Ὀλ. Α, 11 · 2) ἀνορθώνω · **Φωκέας σφῶζει** σκέπτεται νά ἀνορθώσει τοὺς Φωκεῖς (νά τοὺς ἐνίσχυσει μέ τὴν ἀνοικοδόμησι τῆς Ἑλλάτειας, πού θά ἰσοδυναμοῦσε μέ πολιτική ἀνόρθωσή [ἐνίσχυσή] τους).

Τ

- τὰ μέν... τὰ δέ... τὰ δέ** ἄλλοτε... ἄλλοτε... ἄλλοτε.
τακτός ὀρισμένος.
ταλαιπωρῶ ταλαιπωροῦμαι.
ταμίαι οἰκονομικοὶ ἄρχοντες στήν Ἀθήνα.
τᾶν ἄκλιτο μόριο στή φράσι **ὅ τᾶν** φίλε μου.
ταξίαρχοι, βλ. **στρατηγοί.**
ταράττομαι περιέρχομαι σέ ἐσωτερικὲς ταραχές.
ταῦτη, βλ. **οὗτος.**
ταῦτὸν = τὸ αὐτό · μὴ πάθητε ταῦτὸν ὅπερ καὶ πρότερον (ἐπάθετε).
 Ὁ Δημοσθένης μέ τό **ὅπερ καὶ πρότερον (ἐπάθετε)** ὑπονοεῖ τὴν

- ἀπώλεια τῆς Ἀμφίπολης, τῆς Πύδνας, τῆς Ποτειδαίας καί ἄλλων πόλεων ἔξαιτίας τῆς ἀδράνειας τῶν Ἀθηναίων.
- ταχύς**· τό οὐδ. **ταχύ** ὡς ἐπίρρ. : **οἱ «ταχύ» καί «τήμερον» εἰπόντες** = ὅσοι ἂν εἰπωσι «ταχύς» καί «τήμερον». – Ὑπερθ. **τάχιστος· τὴν ταχίστην** (δηλ. ὁδόν) ὡς ἐπίρρ. : πολύ γρήγορα.
- τεθναῖσι τῷ δέει** εἶναι πεθαμένοι ἀπό φόβο, φοβοῦνται πολύ (αὐτές τίς ἀποστολές).
- τελευταῖος· τὰ τελευταῖα** ὡς ἐπίρρ. : **τὰ τελευταῖα πρόφην** τώρα δά πρὶν ἀπό λίγο.
- τελευτῶ εἰς τι** καταλήγω σέ κάτι.
- τέλος** δαπάνη, ἔξοδο.
- τέως** 1) μέχρι τώρα· Ὀλ. Α, 7· 2) = ἕως ἐφόσον· Ὀλ. Β, 21.
- τηλικούτος** 1) τόσο μεγάλος· Ὀλ. Α, 9· 2) τόσο μικρός· **ἐπειδὴν διδάξω, διότι** (= γιατί) **οἶμαι τηλικαύτην τὴν δύναμιν ἀποχρῆν.**
- τηνικαῦτα** τότε.
- τίθημι** 1) μέ αἰτ. καί γεν. κατηγορηματική : ἀποδίδω (καταλογίζω) κάτι σέ κάτι· Ὀλ. Α, 10· 2) μέ δύο αἰτ. : θεωρῶ κάτι ὡς κάτι· **τὸ μήτε πεπονθέναι (ἡμᾶς)... θείην ἂν εὐεργέτημα τῆς παρ' ἐκείνων εὐνοίας** προερχόμενο ἀπό τὴν εὐνοια ἐκείνων, δηλαδή τῶν θεῶν).
- Τιμόθεος** γιός τοῦ Κόνωνα, ἐπιφανῆς στρατηγός τῶν Ἀθηναίων· ἔχοντας τὴν ὑποστήριξη τοῦ βασιλιᾶ τῆς Μακεδονίας Περγάκη πολέμησε τό 364 ἐναντίον τῶν Ὀλυνθίων καί τοὺς πῆρε (κατέλαβε) τίς πόλεις Ποτειδαία καί Τορώνη.
- τις, τι**· 1) σημαντικός· Ὀλ. Β, 1, 14· Φιλ. Β, 12· 2) μέ ἐπιθ. : πολύ **δύσκολός τις ἄνθρωπος.**
- τίς, τί**· τό οὐδ. **τί** ὡς ἐπίρρ. : πῶς, γιατί· μέ μόριο : **τί δήποτε** γιατί ἄραγε, ἐπομένως γιατί.
- τοι** βέβαια.
- τοιγαροῦν** συνδ. συμπερ. : γι' αὐτό ἀκριβῶς, λοιπόν.
- τόπος** γεωγραφική θέση· στόν πληθ. **τόποι** ὄχυρες θέσεις.
- τραχύς εἰμι** ἀγανακτῶ.
- τρέπομαι** στρέφω μέ τό μέρος μου (γιά ὄφελός μου)· **(μὴ) τρέψεται καί παρασπᾶσται τι τῶν ὄλων πραγμάτων** (μήπως) στρέψει πρὸς τό μέρος του καί μέ δολιότητα κερδίζει κάτι (κατά λέξη

ἀποσπάσει κάτι ὑπουλα) ἀπό τὰ πράγματα.

τριήραρχος αὐτός πού ἀναλάμβανε νά ἐξοπλίσει μιά τριήρη τῆς πόλεως (τοῦ δημοσίου).

τριηραρχῶ ἐξοπλίζω τριήρη πού ἀνήκει στό δημόσιο· **τοῖς δὲ** (δηλαδή τοῖς εὐπόροις καί τῇ μεσαία τάξει τῶν πολιτῶν) **ἀναγκάζεσθαι τριηραρχεῖν.**

τροφή 1) διατροφή, συντήρηση· Φιλ. Α, 28· 2) σιτηρέσιο = ὁ μισθός πού ἐπαιρναν οἱ στρατιῶτες γιά τήν ἀγορά τροφῆς, (νεώτ. ἢ τροφή πού παρέχεται στους στρατιώτες καθημερινά) Φιλ. Α, 19.

τυραννίς· ὥσπερ ἐκ τυραννίδος ὑμῶν σάν νά ἦταν τύρανοί σας.

τύχη· τὸ τῆς τύχης ἢ τὰ τῆς τύχης ἢ τύχη.

Υ

ὑβρίζω (συμπερι)φέρομαι μέ αὐθάδεια.

ὑβρις 1) αὐθάδεια, θρασύτητα· Φιλ. Α, 3, 37· 2) ὑπεροψία Φιλ. Β, 30· 3) πρόσβολή· Ὀλ. Α, 27.

ὑβριστής ὑπερόπτης, ἐγωιστής, δάνασος.

ὑπάγομαι ἐξαπατῶμαι.

ὑπάρχω 1) ἀρχίζω· παθ. **τὰ παρὰ τῶν θεῶν ἡμῖν ὑπηρεγμένα** οἱ εὐεργεσίες πού μᾶς ἔχουν γίνει αὐτοπροαίρετα ἀπό τοὺς θεοὺς : οἱ εὐεργεσίες πού μᾶς ἔχουν κάνει οἱ θεοὶ μέ τῇ θέλησή τους· 2) ὅπως καί σήμερα, **ὑπάρχω· τὴν ὑπάρχουσαν καὶ τὴν οἰκείαν ταύτην (χώραν) καρπούμενοι** αὐτὴ τῇ χώρα πού τὴν ἔχετε καί πού σᾶς ἀνήκει (κληρονομικά)· 3) ἀρκῶ Φιλ. Α, 37· 4) μέ μετ. ὡς περίφραση : **ἐθέλοντας ὑπάρχειν = ἐθέλειν**· 5) ἀπροσ. **ὑπάρχει = ἔξεστι· ὑπάρχειν ὑμῖν χειμαδίῳ χρῆσθαι.**

ὑπηρεγμένον, παθ. παρακ. τοῦ **ὑπάρχω** (βλ. τό ρ.)

ὑπὲρ μέ γεν. : 1) γιά τό καλό κάποιου· Φιλ. Β, 1· 2) γιά δήλωση αἰτίας· **ἢ ὑπὲρ τῶν πραγμάτων αἰσχύνῃ** ἢ ντροπή γιά τὰ κακῶς κείμενα· 3) = **περὶ** μέ γεν. Ὀλ. Β, 1, 3· Φιλ. Α, 1.

ὑπερβαίνω παρέρχομαι, παραλείπω· **ὑπερβαίνω τι τῷ λόγῳ** ἀποσιωπῶ κάτι στό λόγο· **καὶ τὰ πράγματα ὑπερβήσεται (ταῦτα)** καί ἢ πραγματικότητα (ὅπως δηλαδή καί ὁ ρήτορας) θά τά ξεπεράσει αὐτὰ (θά συντελέσει ὥστε νά μὴν ὑπάρχουν).

ὑπερεκπλήττομαι· οἱ **ὑπερεκπεληγμένοι τόν Φίλιππον** αὐτοί πού μέ
θαυμασμό καί ἔκπληξη προσδίδουν στό Φίλιππο.

ὑπέχω δίκην τιμωροῦμαι.

ὑπό μέ γεν. : ἔξαιτίας.

ὑπόθεσις βάση.

ὑπολαμβάνω 1) σχηματίζω γνώμη (γιά κάποιον ἢ γιά κάτι)· Φιλ. Β,
9· 2) νομίζω, θεωρῶ· Φιλ. Β, 17.

ὑπομένω μέ ἀπαρ. : δέχομαι νά· **οὔτε αὐτὸς ἄ ὑπέμεινα πρεσβεύειν**
οὔτε ἐγώ ὁ ἴδιος θά δεχόμουν νά ἀποτελέσω μέλος τῶν πρε-
σβεϊῶν (πρός τό Φίλιππο). Πρός τό Φίλιππο οἱ Ἰθηναῖοι
ἔστειλαν δύο πρεσβεῖες : τήν πρώτη γιά νά προετοιμάσει τά
πράγματα γιά συνομολόγηση εἰρήνης καί συμμαχίας μέ τό Φί-
λιππο· καί τή δεύτερη γιά νά ἐπικυρωθεῖ ἡ εἰρήνη μέ ὄρκο τοῦ
Φιλίππου· καί στίς δύο πρεσβεῖες ἔλαβε μέρος ὁ Δημοσθένης.

ὑπόπτως ἔχω πρὸς **τινα** ὑποπτεύομαι κάποιον, δυσπιστῶ πρὸς κά-
ποιον.

ὑποστέλλομαι 1) ἀπό φόβο συστέλλομαι, φοβοῦμαι, διστάζω· Φιλ.
Α, 51· 2) ἀπό φόβο ἀποφεύγω νά ὀμλήσω· Ὅλ. Α, 16.

ὑστερίζω καθυστερῶ· **ὑστερίζω ἀπάντων** καθυστερῶ σ' ὅλα (ὥστε
νά μήν μπορῶ νά ἐκμεταλλεύομαι (νά ἐπωφελοῦμαι ἀπό) κά-
ποια εὐκαιρία πού παρουσιάζεται.

ὑστερίζω τῶν καιρῶν φτάνω μετά τά γεγονότα (μετά τίς περιστά-
σεις), δέν ἐκμεταλλεύομαι (ἐπωφελοῦμαι ἀπό τίς εὐνοϊκές περι-
στάσεις).

Φ

φαίνομαι (παρακ. **πέφηνα**) παρουσιάζομαι.

φάυλος μηδαμνός, ἀνάξιος.

φανακίζω ἀπατῶ.

φημι βεβαιῶνω.

φιλοπραγμοσύνη πολυπραγμοσύνη, ἡ ἀκατάπαυστη ἀπασχόληση μέ
πολλά.

φιλοτιμία φιλοδοξία· **φιλοτιμία τινά ἀπωθῶ** ἀπό φιλοδοξία ἀπο-
μακρύνω κάποιον (ἀπό κοντά μου)· Ὅλ. Β, 18· 2) δόξα· Ὅλ.
Β, 3· **ἡ ἀπό τούτων (γιγνομένη)** πού προέρχεται ἀπό αὐτά τά

κατορθώματα (τοῦ Φιλίππου)· Ὅλ. Β, 16.

φροντίζω (μέ γεν.) σκέφτομαι γιά κάτι· **φροντίσαι ἡμᾶς τῶν λοιπῶν** (οὐδ.) νά σκεφτοῦμε γιά ὅ,τι μᾶς ὑπολείπεται ἀπό τήν τύχη· ὁ Δημοσθένης ἐννοεῖ τά πλεονεκτήματα πού θά ἔχουν οἱ Ἀθηναῖοι ἀπό τή συμμαχία μέ τούς Ὀλυνθίους.

φρονῶ σκέπτομαι (σκέφτομαι).

φυλάττω περιμένω.

φύομαι· παρακ. **πέφυκα** εἶμαι ἀπό τή φύση· **πολὺ ῥᾶον πέφυκε (τὸ) φυλάττειν (τοὺς ἀνθρώπους) πάντα ἔχοντας** (κάθε πράγμα, ὅταν τό ἔχουν) ἢ **(τὸ) κτήσασθαι (πάντα μὴ ἔχοντας)**.

φύσις· ἡ **φύσις τῶν εὖ φρονούντων ἐν αὐτῇ κέκτηται** οἱ συνετοί ἄνθρωποι ἔχουν μέσα τους ἀπό τή φύση τους· **φύσιν ἔχον ἐστὶ = ἔχει φύσειν** εἶναι φυσικό.

Φωκικός πόλεμος. Ἄρχισε τό 355 καί κράτησε ὡς τό 346. Βασικά ὀφειλόταν στήν ἔχθρα τῶν Θεσσαλῶν καί τῶν Θηβαίων γιά τούς Φωκεῖς. Ἀφορμή γιά τήν ἐναρξή του ἦταν ἡ κατάληψη ἀπό τούς Φωκεῖς (ὅπως τουλάχιστον ἰσχυρίζονταν οἱ Θεσσαλοί καί οἱ Θηβαῖοι) ὀρισμένων τόπων πού ἀνήκαν στό ἱερό τῶν Δελφῶν.

φωροῦμαι ἀποκαλύπτομαι, ξεσκεπάζομαι.

X

χαίρω τοῖς αὐτοῖς βρῖσκω εὐχαρίστηση στά ἴδια πράγματα.

χαλεπὸς δυσάρεστος· **πολλὰ καί χαλεπά**· μ' αὐτά ὁ Δημοσθένης ἐννοεῖ τήν εἰσφορά, τήν αὐτοπρόσωπη ἐκστρατεία κτλ.

χάρις εὐχαρίστηση· ἡ **τῶν λόγων χάρις...** ἔργω **ζημία γίνεται** οἱ εὐχάριστοι (γιά τό περιεχόμενό τους, δηλαδή οἱ λόγοι πού κρύβουν τήν ἀληθινή κατάσταση) λόγοι... πραγματικά καταλήγουν σέ δλάβη· **πρὸς χάριν λέγω** ὀμιλῶ γιά εὐχαρίστηση τῶν ἀκροατῶν μου.

χειμάδιον χειμαδιό.

χείρ· οἱ **ὑπὸ χεῖρα** αὐτοῖ πού εἶναι κάτω ἀπό τήν ἐξουσία κάποιου.
χειροτονῶ τι ψηφίζω κάτι μέ ἀνάταση τοῦ χειριοῦ· **χειροτονήσετε** (ἀντί προστ. **χειροτονήσατε**), δηλαδή **ἃ ἐγὼ γέγραφα** (= τήν πρότασή μου).

χορηγός αὐτός πού κατέβαλλε τή δαπάνη γιά τήν κατάρτιση χοροῦ γιά τό θέατρο.

χρῶμαι 1) μέ δοτ. : α) κάνω καλή χρήση κάποιου, ἐπωφελοῦμαι ἀπό κάτι· **χρῶμαι τοῖς πράγμασι** ἐπωφελοῦμαι ἀπό (ἐκμεταλλεύομαι) τίς περιστάσεις· **ἀν βουλόμεθα χρῆσθαι (αὐτῇ)**, δηλαδή τῆ συμμαχίᾳ)· ἔχω κάτι· Ὀλ. Α, 14· γ) κανονίζω κάτι· Φιλ. Β, 7· δ) ἔρχομαι σέ σχέσεις μέ κάποιον· Ὀλ. Β, 7· ε) **χρῶμαι στρατοπέδῳ** διατηρῶ στρατόπεδο· ζ) **οἱ ὀρθῶς πολέμῳ χρώμενοι** αὐτοί πού θέλουν νά διεξαγάγουν (κάνουν) ἕνα πόλεμο κατά τρόπο πού νά τούς ὠφελεῖ· 2) μέ δοτ. καί αἰτ. (σύστοιχο) : **ἄχρήσεται (= τίνα) χρήσιν [= πῶς] Χρήσεται** τῇ δυνάμει.

χωρία ὄχι ῥές θέσεις.

χωρίς χωρ τᾶ· **οἱ χωρίς οἰκοῦντες** αὐτοί πού κατοικοῦν χωριστά (ἀπό το ἴς ὡς τώρα κυρίουσ τους), δηλαδή οἱ ἀπελεύθεροι).

Ψ

ψηφίζομαι πρὸς τὰς ἐλπίδας... ἐψηφίσασθε ἐψηφίσατε ἀποβλέποντας στίς ἐλπίδες (τίς ὁποῖες σᾶς ἀνέπτυξαν οἱ πρόεδροι γιά τὰ ἀγαθά ἀπό τήν εἰρήνη).

Ω

ῶρα 1) ἐποχή τοῦ ἔτους· Ὀλ. Β, 23· 2) ἡ καλή ἐποχή τοῦ ἔτους (δηλαδή ἡ ἀνοιξη)· Φιλ. Α, 32.

ὥς 1) ἐπίρρ. : α) καθῶς· **ὥς ἐπιῶν** σάν νά ἔγινε ἔφοδος· τό πλήρες θά ἦταν : **οὕτως ὥς ἀναιρεῖται τις ἐπιῶν**· **τὰ μὲν ὥς ἀν ἐλών τις ἔχοι = τὰ μὲν (ἔχει) ὥς τις ἔχοι ἀν (αὐτὰ) ἐλών πολέμῳ**· κατ' ἔννοια : ἄλλα κατέχει μέ τή βία· **ὥς οὐκ ἔδει** ὅπως δέν ἔπρεπε (= δυστυχῶς)· β) μέ ἐπίρρ. θετικοῦ βαθμοῦ ὥς ἐπιτακτικό· **ὥς ἀληθῶς** πραγματικά· **ὥς ἐτέρως** ἐντελῶς διαφοροτικά· **ὑπολαμβάνω ὥς ἐτέρως** σχηματίζω γνώμη ἐντελῶς διαφοροτική· **ὥς ἄλλως** ἐντελῶς διαφοροτικά : μάταια· γ) **ὥς τὰ πολλὰ** συνήθως.
2) σύνδεσμος α) αἰτιολ. : γιατί· Ὀλ. Α, 3, 28· β) συμπερ. = ὥστε τίθεται μέ τό ἢ ὥς β' ὅρος συγκρίσεως· **ἢ ὥς τῷ λόγῳ τις ἀν εἶποι = ἢ ὥστε τῷ λόγῳ (τινὰ) ἀν εἰπεῖν**· 3) μέ ἀπαρ. περι-

ορίζει κάπως τόν ισχυρισμό· **ὡς ἔπος εἰπεῖν** γιά νά πῶ ἔτσι· **οὐδέν ὡς ἔπος εἰπεῖν** σχεδόν τίποτε· **ὡς ὑπόμνησαι** γιά νά ὑπενθυμίσω : γιά ὑπενθύμιση· 4) μέ μετοχή : **ὡς ἐγνωκότων ὑμῶν καί πεπεισμένων** γιατί κατά τή γνώμη μου ἔχετε γνωρίσει καί ἔχετε πειστεῖ (γι' αὐτό, ὅτι δηλαδή πρέπει νά θέλετε νά κά-
νετε αὐτά πού πρέπει)· **ὡς πάντα ταῦτ' εἰδὼς** σάν νά τά γνώ-
ριζε ὅλα αὐτά (δηλαδή τά μυστικά σχέδια τοῦ Φιλίππου)· 5) ἐμφαντικό ἐπιφώνημα : πόσο· Ὅλ. Α, 14· Φιλ. Α, 3· 6) πρό-
θεση : πρὸς, σέ· **ὡς τούτους...** ὡς ἐκείνους σ' αὐτό τό πολιτικό
κόμμα... σ' ἐκεῖνο τό κόμμα.

ὥσπερ ἂν εἰ (ἐλλειπτικά) : **ὥσπερ ἂν εἰ πολεμοῦντες τύχοιτε =**
ὥσπερ ἂν ἐναντιωθεῖητε, εἰ πολεμοῦντες (Φιλίππῳ) τύχοιτε.
ὥστε (μέ ἀπαρ.) = **ἐφ' ὅτε** (μέ ἀπαρ.) μέ τόν ὄρο νά.

Ημερομηνία: ...
 Ονοματεπώνυμο: ...
 Διεύθυνση: ...
 Τηλέφωνο: ...
 Ημερομηνία: ...
 Ονοματεπώνυμο: ...
 Διεύθυνση: ...
 Τηλέφωνο: ...

Ημερομηνία: ...
 Ονοματεπώνυμο: ...
 Διεύθυνση: ...
 Τηλέφωνο: ...
 Ημερομηνία: ...
 Ονοματεπώνυμο: ...
 Διεύθυνση: ...
 Τηλέφωνο: ...

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Λόγος	Θεοφρόνη	σελ. 1-93
1. Είσα	γωγ	σελ. 7- 9
2. Κε	ονεμ	σελ. 11-51
α)	Αθιακός	σελ. 11-19
β)	Αθιακός	σελ. 19-27
γ) Α	κτ' Φιλίππου	σελ. 28-41
δ) Ε	κτ' Φιλίππου	σελ. 42-51
3. Λεξιλό	γιο	σελ. 53-93
Περιεχόμενα		95

300

«Τά αντίτυπα τοῦ βιβλίου φέρουν τό κάτωθι διέ
τῆς γνησιότητος αὐτῶν.

Ἐκδόσεις Ἀντίτυπο στερούμενο τοῦ βιβλιοσήμου τούτου
Ὁ διαθέτων, πωλῶν ἢ χρησιμοποιοῦν αὐτό διώκεται ἰ-
ἄρθρου 7 τοῦ Νόμου 1129 τῆς 15/21 Μαρτίου 1946
(108).

Ἐκδοση ΚΓ' 1977 (V) Ἐκδόσεις 90.000 – Σύμβαση: 2836.14-4-77

ΕΚΤΥΠΩΣΗ Ι. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ. Βιβλιοδεσία ΑΦΟΙ ΧΑΤΖΗΧΡΥΣΟΥ

Επιλογή της αμετάβλητης

από την οποία προκύπτει

Λόγος (Εφ. Κ.φ.Ε')

1. Είσοδος
2. Κεφάλαιο
α)
β)
γ) Α
δ) Ε
3. Λεξιλόγιο

Περιεχόμενα

024000025374

